

Gazdagréti Óvoda

Kindergarten in Gazdagrét

Székhely: 1118 Budapest Csíkihegyek utca 11.

Telephely: Szivárvány Óvoda

1118 Budapest Gazdagréti tér 2/a.

1118 Budapest Törökugrató utca 13.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Az intézmény OM azonosítója: 034449	Készítette: a nevelőtestület Krániczné Dobó Erika A nevelőtestület nevében
Legitimációs eljárás	
Nevelőtestületi elfogadás határozatszáma: 7./2016(03.03) A nevelőtestület nevében Magyarné Adamovszky Anita	Véleményezők: 1. 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet. 118. § (3) a) pont Az óvoda <u>szakmai munkaközössége</u> nevében: Laczkóné Hercegi Katalin Az óvoda nevelőmunkát segítő alkalmazottainak közössége nevében véleményezte: Pados Andrea 2. Nkt. 72. § (5) <u>Szülői Szervezet</u> a Pedagógiai Programról szóló tájékoztatást megkapta: Csulyákné dr. Deák Henrietta SZK elnök 3. 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § (6) (8) Zsiros Emese óvodapszichológus

	<p align="center">20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § (6) iskola-egészségügyi szolgálat</p> <p align="center">.....</p> <p align="center">Artner Szilvia védőnő</p>
<p>Újbuda Német Önkormányzata a /2016. (.....) ÚNÖ sz. határozatában véleményt nyilvánított:</p> <p align="center">.....</p> <p align="center">Imreh Ferenc elnök</p>	
<p>A Pedagógiai Programban szereplő „Közös a Napunk” közvélemény formáló érzékenyítő program továbbá a „Biztonságos közlekedési Program”, valamint a Játék szakmai centrum működtetésének érvénybelépéséhez Jánosné Szedlacsek Éva intézményvezető a nevelőtestület nevében kérem a fenntartó <u>egyetértését</u>, mert ezek megvalósítása a fenntartóra többletköltséget ró.</p> <p>.....</p> <p>Jánosné Szedlacsek Éva intézményvezető Ph.</p> <p align="right">.....</p> <p align="right">A fenntartó nevében egyetértését megadta Ph.</p>	
<p>A Gazdagréti Óvoda Kindergarten in Gazdagrét (1118 Budapest, Csíkihegyek utca 11.) Pedagógiai Programját az óvoda vezetője a 1./2016 (.....). számú határozatával jóváhagyta.</p> <p align="right">.....</p> <p align="right">Jánosné Szedlacsek Éva intézményvezető Ph.</p>	
<p>A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható az óvoda honlapján: http://www.gazdagretiovi.hu</p>	
<p>Hatályos: A kihirdetés napjától visszavonásig</p>	
<p><i>Verziószám: 1/2016.</i></p>	<p>Készült: 2 példányban Iktatószám:</p>

Tartalom

A pedagógiai program jogszabályi háttere:.....	4
Óvodánk jellemző adatai	5
I. Bevezető gondolatok.....	6
1. Óvodánk jelene.....	7
2. Küldetésnyilatkozatunk	10
3. Pedagógiai Programunk rendszerábrája	12
II. Óvodánk nevelésének célja, feladatai, az óvodakép és a gyermekkép meghatározásával ..	13
1. Óvodakép	14
2. Gyermekkép	15
III. A nevelés feladatai	16
1. Az egészséges életmód alakítása, az óvoda egészségvédő és egészségfejlesztési programja.....	16
2. Esztétikai nevelésünk	23
3. Érzelmi és erkölcsi nevelés, szociális tapasztalatok biztosítása.....	24
4. Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása.....	28
5. Új gyermekek fogadása	32
6. Néphagyományok, népszokások, az óvoda hagyományos ünnepei	34
7. Az anyanyelvi,- értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	37
8. Gyermekek foglalkoztatási rendje.....	45
IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei	47
1. A program megvalósításának, fejlesztésének személyi feltételei	47
3. A program megvalósításának tárgyi feltételei.....	51
4. A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	52
4. Az óvoda kapcsolat rendszere	53
5. Gyermekvédelmi munkánk	61
V. Az óvodai élet tevékenységi formái	64
1. Játék.....	64
2. Művészetre nevelés	72
3. Verselés, mesélés	73
4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	77
5. Rajzolás, mintázás, kézimunka,	80
6. Mozgás	82
7. A külső világ tevékeny megismerése	86
8. Munka jellegű tevékenységek	92
9. Tevékenységekben megvalósuló tanulás	96
10. Az óvoda iskola-átmenet	100

11. A gyermek fejlődésének nyomon követése (mérés-értékelés).....	102
VI. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, ellátása.....	103
VII. Intézményi jó gyakorlat.....	120
ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉS	125
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

A pedagógiai program jogszabályi háttere:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok

Óvodánk jellemző adatai

Az intézmény hivatalos elnevezése: **Gazdagréti Óvoda**

Az intézmény idegen nyelvű megnevezése

Német nyelven: **Kindergarten in Gazdagrét**

Az intézmény címe és elérhetősége

Székhelye: **1118 Budapest Csíkihegyek utca 11.**

Tel: 06-1- 246-63-54

E-mail: info@gazdagretiovi.ujbuda.hu

Telephelyei:

	Telephely megnevezése	A telephely címe
1.	Gazdagréti Szivárvány Óvoda	1118 Budapest, Gazdagréti tér 2/a. Tel.: 06-1-246-60-13
2.		1118 Budapest, Törökugrató utca 13. Tel.: 06-1-246-60-13

Az óvoda fenntartója, címe és elérhetősége: **Budapest Főváros XI: Kerület Újbuda**

Önkormányzata

1113 Budapest Bocskai út 39-41.

A Pedagógiai Program

- Alkotója az intézmény nevelőtestülete
- Jóváhagyta: Jánosné Szedlacsek Éva intézményvezető

Törvényi megfelelést szolgáló egyéb információk:

- A nevelés és fejlesztés magyar nyelven folyik
- A hitoktatás a törvényi előírásoknak megfelelően - évente a szülői igényekre alapozva – biztosított

Az alapító okiratunkban meghatározottak szerint a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai:

Székhely:

Pityang Óvoda, 1118 Budapest Csíkihegyek utca 11

- Különleges bánásmódot igénylő, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság véleménye alapján.

- Olyan különleges bánásmódot igénylő (de nem sajátos nevelési igényű), beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság véleménye alapján, akik életkorukhoz viszonyítottan jelentősen alulteljesítenek, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzdenek, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciát mutat.
- Különleges bánásmódot igénylő, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelése.
- Gyógytestnevelési pedagógiai szakszolgálati feladatok ellátása.

Telephely:

1118 Budapest, Gazdagréti tér 2/a.

1118 Budapest, Törökugrató utca 13.

Különleges bánásmódot igénylő, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság véleménye alapján. - Olyan különleges bánásmódot igénylő (de nem sajátos nevelési igényű), beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek integrált óvodai nevelése a szakértői bizottság véleménye alapján, akik életkorukhoz

viszonyítottan jelentősen alulteljesítenek, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzdenek, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciát mutat.

- Különleges bánásmódot igénylő, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelése.
- Ételallergiás gyermekek integrált nevelése.
- Cukorbeteg gyermekek integrált nevelése.
- Német nemzetiségi kétnyelvű óvodai nevelés.
- Gyógytestnevelési

I. Bevezető gondolatok

Az óvoda a csodák, a mesék, a képzelet világa. A napi történetek, a kis és nagy tapasztalatok röpitő erőként épülnek be a gyermekek képzeletébe, gondolatvilágába, megalapozva az első intézményes szocializációt. Az óvoda világa egy olyan pedagógiai kupola, melynek pillérjei a szakértelem, a türelem, az önzetlen óvónői példamutatás, a szakmai hit. A kupola alól

messzire, egy életre szól a zene, a mese, a példa, a szó, ezért a tervezőknek igen nagy felelősségük van.

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja és az azzal összhangban lévő Pedagógiai Programunk egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy intézményünk szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesülnek azok az általános igények, amelyek az óvodai neveléssel szemben a gyermek érdekeinek figyelembevételével megfogalmazódnak. Óvodánkban, a nevelés középpontjában a gyermek áll.

Pedagógiai programunk nevelési célja az egyéni sajátosságokat, valamint az eltérő fejlődési ütemet figyelembe véve a 3-7 éves korú gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése, és hogy az örömteli óvodás évek alatt eljuttassuk gyermekeinket a sikeres iskolakezdés küszöbéig.

Azért vagyunk, hogy a gyermekek érzelmileg, szociálisan és értelmileg gazdagodjanak, egyéni képességeik kibontakozzanak. A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be. Pedagógiai Programunkban az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére irányul, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

1. Óvodánk jelene

Óvodánk Budapest egyik legszebb kerületében található, a modern Gazdagréti lakótelep és a festői környezetű Sas-hegyi dombság szomszédságában, a lakótelepi épületek és a kertes házak találkozásánál.

A 2015. augusztus 1-vel történt óvoda összevonások óta három épületben nyolc-nyolc-hét csoportban fogadjuk a gyermekeket, igény szerint homogén vagy vegyes csoportokban.

Nevelőtestületünk szakmailag jól képzett, gyermekszerető és gyermektisztelő pedagógusokból áll. Nevelőmunkánkban igazi társak a dajkák, a pedagógiai asszisztensek, technikai dolgozók és a pedagógiai munkát és működést segítő szakemberek: logopédus, gyógy testnevelő, gyógypedagógus, óvodapszichológus. Az óvodapszichológus és gyógypedagógus tevékenységének fő célja az oktató-nevelő munka hatékonyságának segítése, a gyermekek személyiségfejlesztése és lelki egészségvédelme. Közvetlen segítséget nyújtanak

a nevelő-oktató munkához, valamint konzultációs lehetőséget biztosítanak a szülők számára is gyermekük nevelésével, fejlesztésével, óvodai beilleszkedésével kapcsolatos kérdésekben. Konzultációs lehetőséggel, nevelési tanácsadással segítik a szülőket is gyermekeik nevelésében, fejlesztésében és beiskolázásában. A mindennapi óvodapedagógusi munkánk kiegészítéseként, a rászoruló gyermekek részére logopédia és gyógytestnevelési fejlesztést biztosítunk, szülői igény szerint hitoktatásra is van helyi lehetőség.

Szakmai tudásunkat folyamatos önképzéssel, továbbképzéseken való részvétellel és *önértékeléssel* tartjuk „naprakész” állapotban.

A családi nevelést a gyermek életében elsőrendűnek tekintjük, ezért arra törekszünk, hogy megismerjük a családok kultúráját, hagyományait és segítsük értékközvetítő szerepének erősítését. A nevelés óvodánkban befogadó, elfogadó, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.

Fő feladatunknak tekintjük, a “jót és jól játszani- ez a dolga a gyermeknek az óvodában” szemléletmód érvényre juttatását. Hiszen a *szabadjáték* a legfontosabb személyiségfejlesztő tevékenység - az emberré válás folyamatában szükségszerű - mert a játék segíti a gyermeket kreatív, cselekvő, játékos emberré válni.

Mindennapjainkra a nyitottság és rugalmasság a jellemző. Életünk megszervezésében alkalmazkodunk a gyermekek és a szülők, valamint a fenntartónk elvárásaihoz, szem előtt tartva helyi lehetőségeinket és a törvényi elvárásokat.

A Pitypang székhelyen a nevelőmunka elsősorban a külső világ tevékeny megismerésére épül. A fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettségünk a telephely mindennapi életébe beépülő folyamatként jelenik meg. Az ide járó gyermekek szülei ismerik szakmai irányultságunkat, támogatják elképzeléseinket. Amennyiben hasonló értékeket közvetít családi nevelésük, életvitelük, még hatékonyabban tudják beépíteni a környezettudatos nevelői hatásokat.

A Szivárvány és az Aranykapu telephelyen a nevelőmunka elsősorban a komplex esztétikai nevelésre épül, mindezeket elsősorban a művészetek eszközeivel kívánjuk megvalósítani.

Kiemelten foglalkozunk a zene, vizuális tevékenységek, a mese-vers, a beszéd és a mozgás művészetével.

Az Aranykapu telephely nevelőmunkájának részét képezi a német-magyar kétnyelvű nemzetiségi nevelés két csoportban. Nevelőmunkánkat a 32/1997.(XI.5.) MKM rendelet, a Nemzeti, etnikai kisebbségi óvodai nevelésének, a 17/2013.(III.1) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve figyelembevételével végezzük.

Mivel a kétnyelvű nevelés speciális óvodai szolgáltatás, melynek igénybevételére a környéken lakó családoknak nincs a közelben máshol lehetősége, e szolgáltatást a jövőben is biztosítani kívánjuk óvodánkban, amihez élvezzük a fenntartó, XI. kerület Újbuda Önkormányzata és Újbuda Német Önkormányzata által nyújtott támogatását.

Programunk megvalósításának személyi feltétele a törvényben engedélyezett óvodapedagógusi és technikai személyzet. Ennek megfelelően a 23 csoportban 48 óvodapedagógus, hat pedagógiai asszisztens, egy óvodapszichológus, egy gyógypedagógus, 23 dajka és 14 technikai dolgozó segíti a gyermekek fejlődését.

2. Küldetésnyilatkozatunk

Hitvallásunk:

“Adok, s kapok boldog éveket a gyermekeknek, a szülőknek, a tágabb világnak, egy tartalmasabb, szebb világért.”

Olyan biztonságérzetet adó, érzelem gazdag óvodát ajánlunk, ahol a gyermek „gyermek leher”, s legfontosabb tevékenységének a *játékot* tekintjük, ahol a szülőkkel közösen, partneri viszonyban, a családi nevelés elsődlegességének tiszteletben tartásával végezzük óvó- védő, fejlesztő tevékenységünket.

Nevelőmunkánk során arra törekszünk, hogy a Pedagógiai Programunk szellemében minőségileg garantált nevelőmunkát végezzünk. Az óvodánkból kikerülő gyermekeket képességeik alkalmassá tegyék az iskolai élet sikeres megkezdésére, majd érzelmileg gazdag, testileg egészséges és szellemileg kreatív felnőtté váljanak, akik számára fontos az emberi méltóság megtartása. Az egyén frissessége, önmagunk és a másik ember megbecsülése olyan érték számunkra, mely neveléssel átörökökíthető a jövő nemzedékre.

Sokoldalú tevékenységek biztosításával, élmények nyújtásával, szeretettel és türelemmel, a gyermekek egyéni tulajdonságainak és fejlettségének figyelembevételével végezzük nevelőmunkánkat.

Azonos és vegyes életkorú csoportokban neveljük a gyermekeket, szülői igény figyelembe vételével.

Felkészülten fogadjuk az ételallergiás gyermekeket.

Nevelőmunkánkban igazi nevelőtársak a Szülők, akik elfogadják nevelési elképzeléseinket, támogatják munkánkat.

A **német nemzetiséghez** tartozók, és az Európai Unióhoz való csatlakozást követően minden biztonnyal növekedő létszámú, majdan német nyelvterületen munkát vállaló, illetve onnan hazatérő családok igényeit igyekszünk kielégíteni a felkínált **német-magyar kétnyelvű neveléssel**. Ezzel segítjük a családokat a **német nemzetiségi hagyományok**, a kulturális és nyelvi kincs ápolását, illetve a már megszerzett nyelvi tudás megőrzését, gazdagítását. Kellő támogatást nyújthatunk a hazaitól eltérő kulturális közegbe való könnyebb beilleszkedéshez a gyermekek, a családok számára.

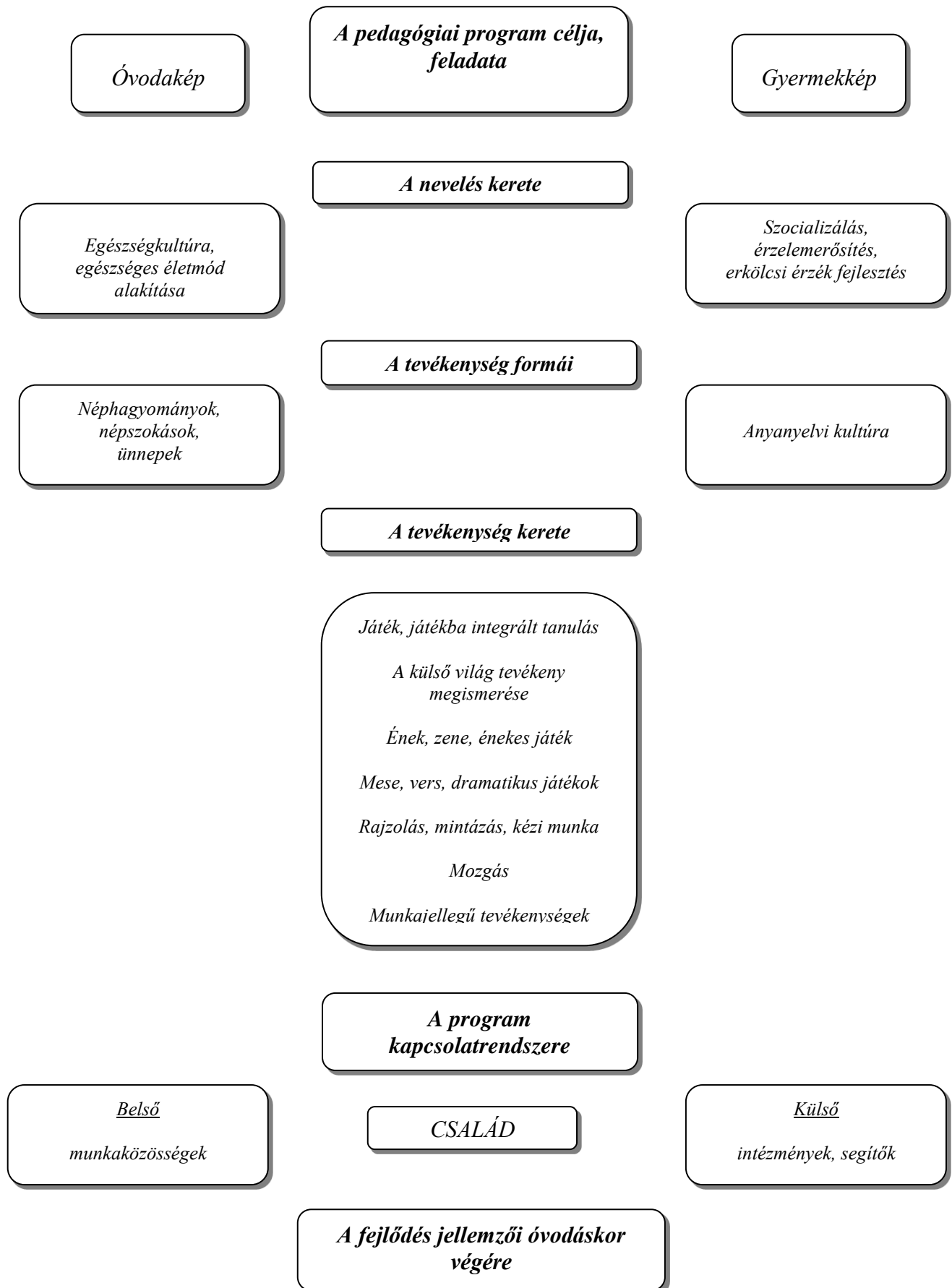
Wir versuchen mit der zweisprachigen Erziehung den Ansprüchen der, zum deutschen Volkstum gehörenden Familien, sowie der Familien, die zukünftig auf deutschem

Sprachgebiet arbeiten werden oder von dort zurückkommen -und dessen Zahl seit dem EU Beitritt wahrscheinlich immer wachsen wird- gerecht zu werden.

Wir helfen den zweisprachigen Familien die Sprach- und Kulturschätze zu wahren, und gleichzeitig die sprachlichen Kenntnisse zu behalten und zu erweitern. Wir streben an, sie zu unterstützen, damit sie sich in den Kulturkreisen besser einfügen können.

Arra törekszünk, hogy a gyermekek jól érezzék magukat az óvodánkban, a szülők biztonságban érezzék gyermekük fejlődését, és nyugodt szívvel ránk bizzák legnagyobb kincsük, gyermekük nevelését.

3. Pedagógiai Programunk rendszerábrája

II. Óvodánk nevelésének célja, feladatai, az óvodakép és a gyermekkép meghatározásával

„Az esztétikum közvetítésével kapcsolat jön létre az ember és a világ között, így a valóságos életet, önmagunkat ismerhetjük meg.”
(Kosztolányi Dezső)

Az óvodánk nevelési irányultságának, céljának, feladatának megfogalmazásában az óvoda dolgozóinak, a testület tagjainak szemlélete, eddigi törekvéseink, eredményeink tükröződnek, melyet a szülők segítségével, a gyermek örömeire, a szép óvodás évek megerősítésére teszünk. Helyi programunk az “Óvodai nevelés országos alapprogramja” szellemében fogalmazódott meg, fenntartónk elvárásainak és távlati koncepciójának ismeretében. Programunk céljainak, feladatainak, tartalmának megfogalmazásában a testület szemléletének minőségi fejlesztése és felelőssége ötvöződik. Az elkészítésében és a folyamatos karbantartásában a testületünk valamennyi tagja aktívan részt vett és vesz, a munka összefogását, a szerkesztést az óvodavezető végezte és végzi el.

Óvodánk a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelést kívánja kiegészíteni, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben kiegészítő szerepet, segítő szerepet kívánunk felvállalni.

Óvodai nevelésünk célja:

- ☺ elősegíteni az óvodás gyermekeink sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását, az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a különleges bánásmódot és gondozást igénylő gyermek ellátását is),
- ☺ a pedagógiai tevékenységrendszerünk és a tárgyi környezet biztosításával segíteni a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakítását,
- ☺ a gyermekeket értő, elfogadó, elvárásokat közvetítő, biztonságot adó, egészséges környezetben kívánjuk nevelni harmonikus személyiséggé, a játék és a különböző műveltségtartalmak segítségével,
- ☺ a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatása a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítése az egyenlő hozzáférés biztosításával,
- ☺ a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése, a kreativitás előtérbe helyezése és a kompetenciaérzés kialakítása, fenntartása,

- ☺ hogy a gyermek az óvodáskor végére - egyéni sajátosságait figyelembe véve, iskolai nevelésre-tanulásra alkalmassá váljon.

Óvodai nevelésünk feladata:

- Az óvodánkba járó gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.
Az egészséges életmód alakítása, az érzelmi – erkölcsi nevelés és a szocializáció biztosítása, az anyanyelvi-értelemi fejlesztés és nevelés megvalósításán keresztül.
- A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó és migráns gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk a kisebbségi önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.
- Megértő, nyitott viselkedés kialakítása a más ajkúak nyelve és kultúrája iránt, arra törekszünk, hogy megbecsülésünket, elismerésünket irányukba kifejezzük, elismerjük. Óvodánk nevelőtestületének tevékenységével, az egyenlő hozzáférés biztosításával és az esélyegyenlőség elvének érvényesítésével enyhíteni igyekszik a társadalmi különbségeket.

1. Óvodakép

Az egyén mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és egyben szociális lény.

Az alapvető célunk olyan óvoda működtetése ahol:

- ☺ a gyermek a legfontosabb, ahol a gyermek GYERMEK lehet,
- ☺ szeretetteljes, befogadó, biztonságérzetet adó, érzélem gazdag, tevékenységre serkentő légkör uralkodik,
- ☺ a gyermek az óvoda dolgozóiban támaszra talál,
- ☺ a gyermek egészséges fejlődéséhez rendelkezésre állnak a szükséges személyi és tárgyi feltételek,
- ☺ a gyermek legfőbb tevékenysége a mással nem helyettesíthető SZABAD JÁTÉK,
- ☺ a gyermeket, mint fejlődő személyiséget, gondoskodás és különleges védelem illeti meg,
- ☺ a nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az őket megillető jogok, alapvető szabályok tiszteletben tartására és az egyenlő hozzáférés biztosítására irányul,

- ☺ a pedagógiai tevékenység rendszere és tárgyi környezet segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását,
- ☺ az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését,
- ☺ a nevelésben alkalmazott módszerek alkalmazkodnak a gyermek személyiségéhez, egyéni és eltérő fejlődési üteméhez,
- ☺ a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását és a hátrányok csökkentését feladatunknak tekintjük,
- ☺ a nevelők értékrendjében fontos a humánus, a szeretet, a tolerancia, a munka és a tudás megbecsülése, a humor, a hagyomány- család- haza tisztelete, az “élet” és a természet védelme,
- ☺ a nevelők tisztelik és elfogadják és támogatják a családi nevelés elsődleges szerepét
- ☺ a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó gyermekeknek biztosított a multi-kulturális nevelésen alapuló integráció,
- ☺ a migráns családok gyermekei megőrizhetik önazonosságukat, felmutathatják kultúrájukat, ápolhatják értékeiket,
- ☺ az óvoda nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának,
- ☺ a szülők biztonságosnak látják gyermekük fejlődését, és szívesen ránk bízzák legnagyobb kincsük, gyermekük nevelését.

2. Gyermekkép

Alapvető célunk olyan gyermekek nevelésének elősegítése, akik:

- ☺ egészségesen élnek, érzelemben gazdagok, önfeledten játszanak, mozognak, tevékenykednek és tudnak élni a felkínált “szabadsággal,
- ☺ az őket körülvevő világra (természeti és társadalmi) rácsodálkoznak, felfedezik szépségeit, megértik összefüggéseit (saját fejlettségüknek megfelelően) és képesek lesznek megóvni, létrehozni, alakítani azt, *azaz környezettudatos életre készülnek,*
- ☺ jó kapcsolatteremtő képességekkel rendelkeznek, társaikkal együttműködésre és bizonyos fokú elfogadásra képesek, problémájukat kis segítséggel megoldani képesek, szívesen és változatosan használják anyanyelvüket,
- ☺ fejlődő személyiségek, fejlődésüket genetikai adottságok, az érés sajátos korosztályi törvényszerűségei és a környezeti hatások együttesen határozzák meg,
- ☺ számára biztosított az óvodai neveléshez való egyenlő hozzáférés.

III. A nevelés feladatai

Óvodai nevelésünk általános feladatai

Az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése:

- az egészséges életmód alakítása
- az esztétikai nevelés
- az érzelmi és erkölcsi nevelés és a szocializáció biztosítása
- az anyanyelvi,- értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása

1. Az egészséges életmód alakítása, az óvoda egészségvédő és egészségfejlesztési programja

Célunk:

- ☺ A gyermek egészséges életvitel iránti igényének kialakítása, a testi és lelki fejlődésük elősegítése.
- ☺ A gyermekeknek adekvát és rendszeres életritmus, megfelelő napirend kialakítása.
- ☺ Gyermekeink szokjanak ahhoz, hogy egészségesen éljenek- elsajátítsák az alapvető higiéniai szokásokat, ismereteket, egészségesen táplálkozzanak és megszokják a rendszeres, mindennapi mozgást (kötetlen és szervezett formában).
- ☺ A lelki egészség, jó közérzet támogatása.
- ☺ Az optimális személyiség és társas készségek fejlődésének figyelemmel kísérése, támogatása.
- ☺ Az óvoda és a család egészségnevelő feladatainak összehangolása, a szülők egészségkultúrájának fejlesztése.

Feladataink:

A gyermekek készségeinek fejlesztése ahhoz, hogy a gyermek az egészségét képes legyen megőrizni és védeni az egész élete folyamán.

A gyermek testi fejlődésének elősegítése:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek kielégítése az óvodapedagógusok, a dajkák és a pedagógiai asszisztensek feladata,
- mozgásigényének kielégítése, a gyermekek edzettségének fejlesztése, a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése az óvodapedagógusok feladata,
- a gyermek egészségének védelme, óvása, megőrzése az óvodapedagógusok, a dajkák és a pedagógiai asszisztensek feladata,

- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása a gyermekeknél,
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása, amely óvodapedagógusok, a dajkák és a pedagógiai asszisztensek feladata,
- a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve - ha szükséges, megfelelő szakemberek bevonásával - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Az óvodánkban folyó egészséges életmódra nevelés három fő területen folyik:

- * szomatikus (testi)
- * pszichohigiénés (lelki)
- * szociálhigiénés területeken, melyek szoros kölcsönhatásban állnak egymással.

Szomatikus nevelés

Célunk:

- ☺ Megbízhatóan épüljenek be a gyermekek szokásrendszerébe: a személyi és környezeti higiénia iránti igény, az egészséges táplálkozás, a kulturált étkezés, a szervezet edzése, a testnevelés, a betegségek- kisebb rendellenességek prevenciója, balesetek elkerülése, megelőzése.

Feladatunk:

- Megteremteni az egészséges életmód alapvető feltételeit a testi fejlődés biztosítása érdekében.

Ennek érdekében:

Arra törekszünk, hogy nyugodt, derűs légkör vegye körül a gyermekeket.

Jó napirend, helyes életritmus kialakításával biztonságérzetüket növeljük.

Figyelünk az étkezések hangulatára, a helyes táplálkozási szokások kialakítására.

Nevelőmunkánk során törekszünk a kultúrhigiéniai szokások kialakítására, megerősítésére (önálló testápolás, öltözködés, kulturált étkezés, terítés, önkiszolgálás).

Biztosítjuk a mozgásos és pihentető tevékenységek helyes arányát.

Biztosítjuk a gyermekek szervezetének edzését, (levegő, víz, kondicionálás, testnevelés), a mozgás felszabadult örömeinek átélését.

Törekszünk a gyermekek testi épségének védelmére, rendellenességek korrekciójára.

Séták, kirándulások szervezésével is hozzájárulunk egészséges életmódjuk kialakulásához.

Az általános elvek mellett figyelembe vesszük a gyermekek egyéni sajátosságait.

Pszichohigiénés és szociálhigiénés nevelés

Célunk:

hogy a gyermek:

- ☺ igényeinek megfelelő megnyugtatóssal, gondoskodással, odafigyeléssel és megbecsüléssel kialakítsuk önmegefogadásának és megnyugtatóssának képességét;
- ☺ biztonságérzetének és önkontrolljának kialakítása érdekében ésszerű szabályok és korlátokat biztosítsunk, építsünk be mindennapjaiba;
- ☺ a gyermek testi- lelki szükségleteinek azonosításával és megefogásával képessé váljon felismerni és megefogható módon kifejezni érzelmeit, igényeit;
- ☺ tisztában legyen saját erősségeivel és el tudja fogadni saját nehézségeit, hibáit;
- ☺ odafigyeljen és meg tudja hallgatni másokat is;
- ☺ megtanuljon együttérezni, törődni mások érzelmeivel és szükségleteivel;
- ☺ kapcsolataiban nemcsak adni, hanem megefogni is képessé váljon; kapcsolataiban a kölcsönösséget értékelje és várja el;
- ☺ kellemes közérzetet teremteni ahhoz, hogy a gyermek teljes személyisége harmonikusan fejlődhesen;
- ☺ érzelmi, hangulati egyensúlyt fenntartani, hogy a gyermekek optimális szinten és intenzitással végezhesék tevékenységeiket, és ebben önmegvalósításukat is átéljék.

Az óvoda optimális pszichés klímájának megteremtése érdekében az **óvodapedagógusok, a dajkák és a pedagógiai asszisztensek feladatai:**

- Törekszünk a gyermekek biztonságérzetének megteremtésére.
- A pozitív személyiségvonásokat erősítő barátságokat támogatjuk.
- Törekszünk a magas zajszint csökkentésére.
- Szervezett napirendet alakítunk ki, hogy a gyermeket korának megfelelő életér végye körül, ahol kevés a holt idő és egyéni fejlettségüknek megfelelő a kötelező tevékenység mértéke.
- A gyermekek mozgásigényének kielégítéséhez, a lehetőségekhez képest megfelelő teret biztosítunk.
- Kerüljük a gyakori figyelmeztetést, hangos fegyelmezést, büntetést, az erős, magas tónusú beszédet, a hibák gyakori hangoztatását, a képességek alábecsülését.
- Törekszünk a helyes magatartásformák pozitív megerősítésére bátorítással, jutalmazással, dicséréssel, elismeréssel, melyek hatására növekszik az önbecsülés, önbizalom, motiváltság.

- Fokozottan figyelünk a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztésére, fejlődésük segítésére.

Az **óvodapszichológus** közreműködik az óvodai mentálhigiéné, egészségfejlesztés azon belül is kiemelt módon a személyiségfejlesztés, a szexuális nevelés, személyközi konfliktusok és erőszakjelenségek terén szükséges prevenciós és intervenciós feladatok megvalósításában, melyet az óvoda és a szülők jelzéseinek figyelembevételével alakít ki. Mindezeket a gyerekekkel, szülőkkel és óvodapedagógusokkal szervezett egyéni és csoportos foglalkozások keretében látja el

A gyermekek egészséges életmódjának megalapozását a gondozás szervezeti keretei, formái teszik lehetővé.

A gondozás szervezeti keretei, formái – a gyermekek testi szükségleteinek kielégítése

Célunk:

A gyermekek testi komfortérzetének biztosítása.

A gyermekek testi szükségleteinek kielégítése az óvoda valamennyi dolgozójának feladata:

- ☺ a gyermekek jelentkező szükségleteit kielégíteni;
- ☺ ismertetni, felfedeztetni, ráébreszteni a gyermeket a jelentkező szükségleteire, elősegíteni, hogy kulturált, szocializált formában elégítse ki azokat;
- ☺ a rendszeres szükséglet-kielégítés mentén elérni, hogy a gyermekben az egészséges életmód szokásai kialakulhassanak és értéként beépülhessenek a gyermeki személyiségbe.

Pihenés, alvás

A nyugodt pihenés és alvás légkörének megteremtése az óvoda valamennyi dolgozójának feladata. (levegő csere, külső zavaró ingerek kiküszöbölése, kényelmes fekvőhely biztosítása, váltóruha). Tiszteletben tartjuk a gyermekek egyéni szokásait (anyapótló eszköz).

Az ebéd utáni pihenés szervezésekor is figyelembe vesszük a gyerekek eltérő alvási igényét és lehetőséget biztosítunk egy órai pihenés után a nem alvóknak csendes tevékenykedésre.

Táplálkozás, étkezés

„A gyermeknek kiegyensúlyozott táplálkozásra van szüksége.”

A napi háromszori étkezés feltételei *biztosítottak*, mely önkiszolgálással vagy naposi tevékenységgel valósulnak meg. Az étkezési szokásokat az óvodapedagógusok, dajkák és pedagógiai asszisztensek úgy alakítják ki, hogy minél kevesebb legyen a várakozási idő.

A megjelölt időkereten belül a gyerek az étkezés időpontját a folyamatos reggelinél és uzsonnánál maga választhatja meg.

Fontos az esztétikus terítés és a kulturált étkezési szokások kialakítása, betartása, amely az óvodapedagógusok, a dajkák és a pedagógiai asszisztensek feladata. A gyermekeket ösztönözzük az új ízek megismerésére, az étel elfogyasztására.

Az egészséges táplálkozás érdekében mindennap friss gyümölcsöt, zöldséget fogyasztanak a gyermekek a szülők egyetértésével és támogatásával.

A folyadék egész nap a gyermekek rendelkezésére áll, figyelmeztetjük őket a rendszeres folyadékbevitelre.

Az óvodapedagógusok, dajkák, a pedagógiai asszisztensek és a konyhai dolgozók figyelemmel kísérik a táplálékallergia vagy egyéb okok (pl. vallási) miatt egyéni bánásmódot igénylő gyermekek étkeztetését.

A heti étrendről tájékoztatjuk a Szülőket.

Igyekszünk meggyőzni őket arról, hogy közösen, azonos értékrend szerint próbáljuk a gyermekek kulturált étkezési szokásait elmélyíteni. Fontosnak tartjuk a kölcsönös információcserét a szülőkkel az egyes gyermekek étkezési szokásairól. A gyermekek különböző étkezési szokásait kellő toleranciával fogadjuk, tiszteletben tarjuk.

Öltözködés

A szülőkkel közösen alakítjuk a gyermekek időjárásnak és a réteges öltözködésnek megfelelő öltözködési szokásokat. Egészségügyi szempontból a szervezett mozgásos tevékenységhez és az alváshoz váltóruhát használunk. Az udvari szabadidős tevékenységhez elengedhetetlen az önfeledt játékot nem gátló “szabadidő ruha”. Az ünnepi alkalmakkor a gyermekek “ünneplő öltözéke”, a számukra legkedvesebb ruha.

Testápolás, tisztálkodás

Igyekszünk a feltételeket megteremteni ahhoz, hogy a gyermekek fokozatosan önállóan végezzék e tevékenységeket. Minden gyermek saját jellel ellátott eszközökkel rendelkezik. A déli fogmosás a gyermekek egyéni fejlettsége szerint fokozatosan kerül bevezetésre. Fontos a gyermek intimitásának biztosítása, ezért a WC-ket függönyökkel láttuk el. Figyelmet fordítunk a “nemek” gondozására (szükség szerinti elkülönítés, papírhasználat...)

A gondozási tevékenységek önálló végzését elősegíti a folyamatosság biztosítása, az óvoda és a családi gondozási szokások összehangolása. A szokások kialakítása során arra törekszünk, hogy a gyermekek sok elismerést, bizalmat kapjanak, jussanak sikerélményhez.

Az eredményes munkánk feltétele az óvónők és a dajkák jó együttműködése.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.

Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás, teste arányosan fejlett és teherbíró.

Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb.

Erőteljesen fejlődik mozgáskoordinációja és finommotorikája.

A gyermek:

- * figyel saját személye és környezete rendjére, gondozottságára,
- * képes mindennapi szükségleteit életkorának, egyéni fejlettségének megfelelően kielégíteni,
- * a testápolási szokásoknak megfelelően önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodik, fogat mos, fésülködik, használ zsebkendőt,
- * önállóan használja a WC-t,
- * az eszközökre vigyáz, tisztán tartja, helyére teszi azokat,
- * készségszinten használja az evőeszközöket,
- * étkezés közben kulturáltan viselkedik, esztétikusan terít és higiénikusan étkezik,
- * önállóan öltözik, és segítséggel választja meg ruházatát az adott hőmérsékleti viszonyoknak megfelelően, törekszik ruházata esztétikájának megtartására,
- * önállóan tevékenykedik, észreveszi elvégezhető feladatát és segítséget nyújt társainak.

A környezettudatos magatartás megalapozása

Célunk, hogy a

- ☺ természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartást ismerjék meg óvodásaink, és a maguk szintjén lehetőséget biztosítunk számukra a környezettudatos viselkedésre. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít. Segíti a gyermeket, hogy tevékenyen ismerje meg szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja. Képessé váljon rácsodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Alapelveink:

- * az élet tisztelete, védelme,
- * a természet ökológiai szemlélete,
- * a játék tevékenységben, személyes tapasztalatok, érzékszervek útján szerzett ismerete.

A fenntartható fejlődés pedagógiájában tágabb célként a környezeti polgárrá nevelés jelenik meg. Feladatul tűzi ki a természeti, az épített, a társas-társadalmi környezet és erre építve a fenntartható fejlődés és erőforrás gazdálkodás, a fenntartható fogyasztás érdekében szükséges ismeretek és tudás, magatartásminták, értékek és életviteli szokások megtanítását.

A környezettudatos magatartásra nevelés sikere tehát elsősorban a gyermekeket nevelőkön, az intézmény valamennyi dolgozóján, a családtagokon, az ő hozzáállásukon, attitűdjükön, nevelési módszereiken múlik. Az óvodás gyermek környezeti érzékenységet alapvetően a családjában látott viselkedési, fogyasztási, életvezetési minták határozzák meg. Törekszünk az óvoda és a család együttműködésére ezen a területen is. Szeretnénk, ha a gyermekek is hazavinnék az óvodában kialakított környezettudatos szokásokat, ezzel „nevelve” szüleik, családtagjaikat is erre a magatartásformára. Szeretnénk, ha gyermekeink képessé válnának a környezet, természeti értékeinek tiszteletére, megbecsülésére, védelmére és megóvására.

Elsősorban az érzelmekre építve pozitív szokások és viselkedési formák kialakítására törekszünk. Minden gyermek aktív bevonásával, megfelelő motiváció segítségével cselekvés, szemléltetés, utánzás módszerét felhasználva próbáljuk a gyerekek figyelmét felkelteni különböző folyamatokra, amelyek környezetünkben történnek, és közvetlenül hatással vannak az emberre is.

A környezettudatos magatartás kialakításának célja:

- ☺ pozitív érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása, mely meghatározza a természet és az ember által létrehozott környezet harmonikus együttélését;
- ☺ a környezet állapotára érzékeny gondolkodásmód kialakítása;
- ☺ rendszerszemléletre nevelés;
- ☺ fenntarthatóságra nevelés, az elvekkel való azonosulás elsegítése;
- ☺ érzelmi és értelmi környezeti nevelés;
- ☺ optimista életszemlélet kialakítása;
- ☺ tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés;
- ☺ tolerancia és segítő életmód kialakítása;
- ☺ olyan magatartásforma kialakítása, mely szükséges ahhoz, hogy a gyermek további élete során is- a környezet részeként- aktív résztvevőként óvja környezetét.

A gyermekbalesetek megelőzése érdekében az alábbi elvek betartását tarjuk fontosnak:

Az óvónő a gyermekcsoportot nem hagyhatja felügyelet nélkül!

Minden óvónő a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével folyamatosan nevezi a gyermekeket az elvárt magatartásformák betartására, a veszélyforrások elkerülésére, az eszközök megfelelő használatára.

Az óvoda valamennyi dolgozójának kötelessége az észlelt veszélyforrásokat jelenteni a vezetőnek, helyettesének vagy a munkavédelmi felelősnek, illetve kiküszöbölni azokat.

A gyermekek kezébe adott eszközöket csak előzetes ellenőrzés után adjuk használatra. A hibás tárgyakat, eszközöket a javításig használaton kívül helyezzük.

Kiemelt figyelmet fordítunk a balesetek megelőzésére a testnevelési foglalkozásokon, az udvaron - a játszótéren való tartózkodás idején és az utcai közlekedés során.

Intézményen kívüli tartózkodás esetén (séta, kirándulás, közlekedési járműveken való utazás) a gyermeklétszámhoz szükséges felnőtt kíséretet biztosítjuk (tíz gyermekenként egy felnőtt).

A balesetmentes közlekedés érdekében a gyermekekkel megismertetjük a közlekedési szabályokat, elsősorban személyes példamutatással, és azokat betartatjuk.

Ha baleset történik, megteszük a szükséges intézkedéseket: elsősegélyben részesítjük a sérült gyermeket, szükség esetén orvosi ellátást biztosítunk, mentőt hívunk, - minderről tájékoztatjuk a szülőket. Minden balesetet jelenteni szükséges a vezetőnek, helyettesének, akik a további intézkedést megteszik, SZMSZ-ben meghatározottak szerint járunk el.

Balesetvédelmi Szabályzattal rendelkezünk, melynek betartása minden dolgozó kötelessége.

2. Esztétikai nevelésünk

Alapvető célunk:

- ☺ a gyermekek jogait, egyéniségét figyelembevevő, az egyéni bánásmód és fejlesztés elvét követő, a tapasztalásra, élményszerzésre és a művészeti nevelés eszközeire építő, elsősorban a kisgyermek ÉRZELMÉRE ható nevelés.

Alapfeladataink:

- Az óvodánkba járó 3-7-8 éves gyermekek nyugodt, élmény gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése magasabb rendű érzelmek kibontakoztatásával a játék, a mozgás és a művészeti tevékenységek segítségével.
- Biztosítani a gyermekek harmonikus személyiségének kibontakozását, megerősítését.
- Egyéni igények figyelembevételével, esztétikus, higiénikus gondozás biztosítása.

- Harmonikus, esztétikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- Az ízlésformálás megjelenése a mindennapokban, a tárgyi, társadalmi környezetben egyaránt.
- A művészeti tevékenységekben kapcsolódnak a rácsodálkozási élmények, erősödjön a gyermek élmény-befogadó képessége.
- Képessé tenni a gyermekeket arra, hogy a tárgyi- emberi-természeti környezetben észrevegység a szépet és a csúnyát
- A környezettudatosságra neveléssel szoros összefüggésben a harmóniára, szépségre, tisztaságra való igény felkeltése, a gyerekek aktív bevonása a környezet ápolásába, szépítésébe

3. Érzelmi és erkölcsi nevelés, szociális tapasztalatok biztosítása

A közösségi normák és szabályok megalapozása-a nevelőmunka kulcskérdése.

A személyiségfejlődésben a 3-7 éves életszakasz kiemelt jelentőségű. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége.

A személyiség, az "én" kialakulásának segítése során alapfeltételként a szűkebb és tágabb társadalmi környezettel való optimális kapcsolatot tekintjük, és ebben a család szerepét meghatározónak tartjuk.

Nevelőtestületünk a **játékot** tekinti olyan tevékenységnek, ahol a gyermek a leginkább megismerheti önmagát, legbelsőbb világát, kipróbálhatja önmaga hatását másokra.

Célunk:

- ☺ Az erkölcsi nevelés nem más, mint az önállóságra, a szabadságra nevelés.

Fő célunk, hogy:

- ☺ a gyermekeket képessé tenni arra, hogy felismerjék a jót és azt meg tudják különböztetni a rossztól és egyre inkább képesek legyen a jó mellett szabadon dönteni;
- ☺ képessé tenni a gyermekeket egymásra figyelni, szükség esetén egymásnak segíteni, a tevékenységekben együttműködni, az együttélés alapszabályait betartani;
- ☺ derűs csoportlétkörben érzelmi biztonság nyújtása, a gyerekek önállósági és öntevékenységi vágyának segítése, pozitív magatartási modellek felmutatása, erkölcsi, érzelmi, akarati tulajdonságok fejlesztése;
- ☺ A szociális értékrend, a szociális motívumok fejlesztése.

A szociális tanulás legfőbb eszközének az **utánzást, mintakövetést**, a felnőttek és a társak viselkedésének átvételét tartjuk. Az óvodapedagógus személyisége, jelzései, hatásai az

érzelmekre épülő szeretetteljes kapcsolat erősíti a pozitív képet a gyermekben, ezáltal nyitottabb lesz, könnyen beilleszkedik, megtanulja az alkalmazkodást, a társadalmi lét szabályait.

Az erkölcsi nevelés alapelvei, tartalma és feladatai

Az erkölcsi nevelés **alapelvei** óvodánkban:

- Az indirekt ráhatások elve
- A gyermek iránti igényesség és tisztelet elve
- A pozitív tulajdonságokra támaszkodás elve
- A bátorítás elve
- A folytonosság, egységesség és következetesség elve
- Az életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételének elve

Az erkölcsi nevelés lényege a személyiség erkölcsi arculatának a kialakítása. Ez a fejlesztés átfogó jellegű, több mint egy nevelési terület, mivel az egész óvodai élet nevelési folyamatában tetten érhető.

Feladataink:

Alapja: a szokásrend kialakítása, az azokhoz való alkalmazkodás támogatása.

A normák kialakulása és alkalmazása a mindennapok része, áthatja magát a gyermeki életet.

- Az óvodapedagógus feladata az erkölcsi nevelés alapját képező szokásrend megtervezése.
- Fontos feladatunk, hogy óvodánk dolgozói az egyes értékeket, szabályokat azonos módon ítéljék meg, ezzel a „kettős mércét” elkerülni.
- A nevelésben folyó erkölcsi szokások, helyes viselkedésformák alakításához, ennek folyamatához meg kell teremtenünk — szülőnek, pedagógusnak egyaránt — azokat a feltételeket, amelyek között a gyermek — a ma gyermeke, megtanulhat igazodni a változó világhoz, képessé válik az új szeretetére, a feladatok, a döntések megfogalmazására, illetve elfogadására.
- Törekednünk kell arra, hogy a gyerekek önmagukat tudják értékelni, nemcsak teljesítményüket, hanem tetteik helyességét vagy tévedéseit is.
- Az erkölcsi értékek alakítása, a szociális erkölcsi normák felfogásán, beépülésén keresztül: a jó- rossz felismerése, az őszinteség, igazmondás, igazságosság, felelősségvállalás, a gyengébb védelme, segítése - saját élethelyzetben való meg tapasztalása, érzelmi átélése mellett- megfelelő értelmezéssel párosulva a nevelők személyes példáján keresztül.

- Alapvető erkölcsi tulajdonságok kialakítása a gyermekekben, úgymint együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség.
- A gyermekek akarati tulajdonságainak, ezen belül az önállóságnak, önfegyelemnek, kitartásnak, feladattudatnak, szabálytudatnak fejlesztése.
- Lehetőséget biztosítunk óvodánkban (a szülők igényeit figyelembe véve) a történelmi egyházak által szervezett különböző felekezeti szervezett hitoktatásra.

Közösségi-magatartási szokások és szabályok

A gyermekcsoport a gyermek életében többféle funkciót tölt be. Tapasztalatszerzési közeg, amelyben a gyermekek a közösségi együttélésről szereznek tapasztalatokat. A nevelő hatások nemcsak a közösségre, hanem az együttműködési, segítségnyújtási, versengési, önállósági és függőségi helyzetek, alá- és fölérendeltségi viszonyok megtapasztalására alkalmasak.

A gyermekek között adódó konfliktusok és erőszak megelőzése érdekében a családdal együttműködve fejlesztjük óvodásaink önállóságát, továbbá a szabályok betartására, a veszélyes körülmények felismerésére, a váratlan helyzetek kezelésére neveljük őket életkori sajátosságaik figyelembevételével.

A gyermekekkel közösen hozott szabályok kialakításánál arra törekszünk, hogy azok legyenek világosak, betarthatók a gyermekek számára, betartásukban a felnőttek legyenek következetesek. A szabályok kialakításánál arra törekszünk, hogy ne a tiltás, hanem a megoldandó probléma kerüljön a középpontba.

Az egyes gyermek jogainak gyakorlása közben nem korlátozhat másokat, ugyanezen jogainak érvényesítésében, nem veszélyeztetheti a saját, társai és nevelői egészségét, testi épségét. Védelmet biztosítunk a fizikai és lelki erőszakkal szemben. Nevelőmunkánkban a prevenciót és korrekciót is feladatunknak tartjuk, ha szükséges, akkor ehhez szakemberek (pszichológus, gyógypedagógus) segítségét is igénybe vesszük.

Az erkölcsi nevelésünk megvalósítása során fontosnak tartjuk:

- A gyermekek állampolgárrá nevelését, mely tartalmazza a gyermek védelmét, a másság elfogadásának gyakorlását, legyen bőrszín, érzelmi- testi másság, nyelv- gondolkodás- vallási eltérés.
- Gyakorolja, tanulja a gyermek az alapvető döntések fontosságát, az önnevelést, a fegyelem kritériumait. Ezen feladatok gyakorlását csak érzelmi biztonságot adó óvodának a védelmében teheti.

- Az értékrendszerek táplálását, helyes megjelenítését, megerősítését az óvodai nevelésünk valamennyi mozzanatában.
- A legfontosabb a *tradicionális értékek* megalapozása, fejlesztése beágyazva a tevékenységek sokféleségébe:
 - * az életvédelem területén (szomatikus kultúra erősítése),
 - * a környezetvédelem általános és részfeladatai területén (a természet-társadalom- ember harmonizálása),
 - * az anyanyelvi és kommunikációs kultúra fejlesztése területén.

Nemzeti értékek:

A nemzeti tudat erősítését már óvodáskorban szükséges megalapozni, különösen az Európai Unió tagjaként. Nemzetet, hazát szeretni a legegyszerűbben, az el nem dobott szeméttel, egy népdal szívet melengető hangjával is lehet.

Fontosnak tartjuk az otthonról hozott érzéseket, gondolatokat, s öröm számunkra, ha ezek az óvoda mindennapjaiban találkoznak. Ezzel fejlődnek, erősödnek a szokások, hagyományok. Arra törekszünk, hogy a személyes értékrendszerek megmaradjanak, fejlődjenek, alakuljanak úgy, hogy az egyén és a közösség kölcsönös elvárásai ne sérüljenek, az azonosság és a különbözőség jól megférjen egymással.

Figyelemmel vagyunk arra, hogy az egyes szokások, együttélési normák elfogadása, betartása nem azonos időben zajlik még az azonos életkorú gyermekeknél sem.

Nyitottan fogadjuk, és tiszteletben tartjuk a velünk együtt élő, magukat bármely magyarországi kisebbséghez tartozónak valló, vagy más nemzethez tartozó családok nyelvi és kulturális hagyományait, szokásait. Igyekszünk megismerni, és a gyermektársakkal megismertetni azokat. Keressük értékrendünk közös elemeit, melyekre az együttnevelést kölcsönösen toleráns, elfogadó óvodai légkörben alapozhatjuk.

Különösen nagy figyelemmel segítjük a német- magyar kétnyelvű csoportokban a nyelvi - és kulturális tradíció ápolását.

Szándékunk felmutatni az együtt élők kulturális sokszínűségében rejlő pozitív lehetőségeket, hogy ezzel is segítsük a gyerekek majdani beilleszkedését az eltérő háttérrel rendelkező gyermekek, felnőttek közösségébe.

Unser Kindergarten hat eine offene Haltung zu den, in Ungarn lebenden Volksgruppen und respektiert ihre Sprach- und Kulturgewohnheiten. Wir versuchen diese kennen zu lernen und den Kindern weiterzugeben. Wir suchen Parallele unserer

Wertmaßstäbe, damit wir die gemeinsame Erziehung in einer toleranten Atmosphäre begründen können.

Insbesondere achten wir in den zweisprachigen Gruppen auf die Pflege der Sprach- und Kulturgewohnheiten.

Wir möchten die, aus dem kulturellen Vielfalt resultierenden, positiven Möglichkeiten aufweisen, um den Kindern ihre zukünftige Integration in plurale Gemeinschaften zu erleichtern.

4. Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása

“Ha tudjuk, kik vagyunk, és mit miért teszünk, akkor már kezdjük megérteni önmagunkat, jobbra tenni személyiségünket, és megtanulni, miként élhetünk együtt másokkal.”

(Florence Littauer)

Célunk:

- ☺ Az óvodáskor domináns szükségletének a szeretetnek a kielégítése.
- ☺ A gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességének kibontakoztatása a közösségen belül, az intézményi nevelés keretében, a csoport normái alapján.
- ☺ Kiegyensúlyozott, önbizalommal rendelkező gyermekek nevelése, azoknak a képességeknek, tulajdonságoknak a fejlődését elősegítve, amelyek alkalmassá teszi őket, hogy én érvényesítési törekvéseiket összehangolják a közösségi élet normáival.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- Minden kisgyermek számára a legoptimálisabb fejlődést biztosító érzelmi légkör, stabil személyes kapcsolat magteremtése, amely az óvodai életükhöz szükséges, az óvoda valamennyi alkalmazottjával együtt.
- Pozitív érzelmi töltésű viszony kialakítása a gyerekek egymás közötti és a felnőttek - gyermekek közötti kapcsolatokban. Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése, a társas kapcsolatok létrehozása érdekében.
- A kisgyermek igényeinek megfelelő lelki törődés, biztatás, megerősítés nyújtása minden gyermeknek.
- Modell értékű magatartás, viselkedés nyújtása.
- Segíteni a gyermekek érzelmi és kommunikációs intelligenciájának fejlődését.
- A közösségi élet szokásainak kialakítása.
- Eltérő életmód, kultúra, szokásrendszer kölcsönös elfogadása.

- Hatékony gyermekvédelmi munka végzése, ami elsősorban a prevencióban valósul meg.

A pedagógiai asszisztens feladatai:

- Az óvodapedagógussal együttműködve biztosítsa a nyugodt, pozitív érzelmi töltésű légkört a nap folyamán.
- A kisgyermek igényeinek megfelelő lelki törődés, biztatás, megerősítés nyújtása minden gyermeknek.
- Modell értékű magatartás, viselkedés nyújtása.
- Tájékozódjon az óvodapedagógustól a gyermekek családi helyzetéről, gyermekvédelmi esetekről, esetleges speciális gondokról, illetve a gyermekek érzelmi fejlettségi szintjéről, viselkedési kultúrájáról.
- Az óvodapedagógust segítse a gyermekek egyéni fejlesztésében.
- Nevelési helyzet megoldásában követési mintának tekintse az óvodapedagógus hozzáállását, magatartását, kommunikációját.

A dajka feladatai:

- Az óvodapedagógussal együtt működve biztosítsa a nyugodt, pozitív érzelmi töltésű légkört a nap folyamán.
- A kisgyermek igényeinek megfelelő lelki törődés, biztatás, megerősítés nyújtása minden gyermeknek.
- Az óvodapedagógus, mint viselkedési minta követése.
- Modell értékű magatartás, viselkedés nyújtása.
- Tájékozódjon az óvodapedagógustól és ismerje meg a gyermekek családi helyzetét, gyermekvédelmi eseteket, a gyermekek érzelmi fejlettségi szintjét és viselkedés kultúráját.
- Nevelési helyzet megoldásában követési mintának tekintse az óvodapedagógus hozzáállását, magatartását, kommunikációját.

Az óvodapszichológus feladatai:

- Csoportlátogatások alkalmával megfigyeli a gyermekek tevékenységét játék és foglalkozás közben, segíti a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait és személyiségük, képességeik harmonikus fejlődését.

- Figyelemmel kíséri a gyermekek kimagasló képességeit, erősségeit, közreműködik a tehetséggondozásban.
- Pszichológiai jellegű szűrővizsgálatokat, képességvizsgálatokat végez, főként az iskolára való felkészülés érdekében.
- Terápiás vagy más kezelés, fejlesztés szükségessége esetén a szülőkkel és az óvodapedagógusokkal való konzultációk után megszervezi a gyermek továbbirányítását a megfelelő szakellátó intézménybe. Egyéni és csoportos foglalkozásokat szervezhet a gyermekek számára.
- Konzultációs lehetőséggel, nevelési tanácsadással segíti a szülőket is gyermekeik nevelésében, fejlesztésében és beiskolázásában.
- A szülők jelzése alapján tematikus előadásokat, fórumokat tart fejlődés lélektani, nevelési, vagy a mindennapi élet pszichológiai vonatkozású kérdéseiben.

Nevelőmunkánk során:

Elősegítjük, hogy a gyermek az óvodai élet folyamatában megtanuljon másokkal érintkezni és együttműködni. Ennek érdekében számtalan tevékenységet biztosítunk a számára, amely a kooperációs és kommunikációs képességének alapja, formálásának lehetősége.

Ennek alapja az intézményünk demokratikus légkörének megléte, a csoportokban való fejlesztése a nevelés teljes folyamatában, a megvalósítás igényében. Ezt segíti elő az óvónők, pedagógiai asszisztensek és *dajkák* modell értékű magatartása, együttműködése. Elvárásainkban, megnyilvánulásainkban arra törekszünk, hogy hitelesek, szükség szerint tanácsadók, s empátiára érzékenyek legyünk. Ezt segíti elő a szülők segítsége, együttműködésre, együttnevelésre való igényük.

Igyekszünk biztosítani a szocializáció és érzelemerősítés feltételeit:

- * a „befogadó” környezet biztonságát,
- * lehetőséget az együttműködéshez, az érintkezéshez, beszélgetéshez, társalgáshoz, szociális érzékenység kimutatásához,
- * a társas együttlét igényének megalapozását (értéke az egyén és közösség számára),
- * kielégítjük a gyermekek önállóságának, szabadságának, a rend utáni vágyának igényét.

A különböző tevékenységek folyamatában:

- * Lehetőséget biztosítunk a harmonikus kapcsolatok alakulására, ismeretek átadására, értékek megismerésére, tiszteletére, a másság elfogadására, elvárások kimutatására.
- * Arra törekszünk, hogy a tevékenységek segítsék a fegyelem, a nyitottság, a kölcsönösség kialakulását, a kooperáció különböző formáinak megismerését

(megértés, felelősség, nyitottság), a családi hátrányokból adódó lemaradások csökkenését.

- * A munka feladataival (önként vállalt és megbízás), hagyományok, szokások, ünnepek segítségével erősítjük az egyén és a csoport összetartozását, alakítunk erkölcsi normát, nyújtunk esztétikai élményt, fejlesztünk esztétikai érzelmeket.

A neveléssel, tevékenységek igénybevételével, a helyes módszerek és eljárások alkalmazásával segítjük:

- * a nehezen szocializálható gyermekeket, (prevenció-a funkcionális zavarok kiszűrése, a fejlesztés irányának meghatározása),
- * “másként” viselkedő gyermekeket.

A közösségi élet biztonsága, nyugalma függ a csoport életét szabályozó szokások alakulásától. Biztos és könnyen érthető szabály- és szokásrendszert igyekszünk kialakítani a csoportban. Ezek elfogadását segíti a felnőtt minta és a gyermekek fejlődési üteméhez, sajátosságaihoz igazodó egyéni bánásmód.

Célunk

- ☺ a belső kontroll erősítése a gyermekekben, ez bizalommal, biztatással, az önállóság, autonómia, kompetencia támogatásával alakítható.

A közösségi együttélést segítő normák: a társ személyiségének, érzelmeinek, tevékenységének tiszteletben tartása, segítség a társaknak, a kisebbeknek, örömszerzés, vigasztalás, együttérzés.

Csoportjainkban a nagyobb gyermekek modellálják a közösségi szokásokat a kisebbeknek. Az óvoda és a csoport hagyományainak kialakítása hozzájárul a gyermekek egymás felé fordulásának erősítéséhez. Az óvodai csoport a szociális keret, amelyben az erkölcsi, érzelmi nevelés megvalósul.

A gyermekek érzelmi életének és kommunikációjának fejlesztése

Az óvónő kommunikációs intelligenciájának mutatói a jó beszéd, példát adó választékos beszéd és a hitelesség (metakommunikáció). Legnehezebb feladatunk, hogy az én-tudat, én-érvényesítés és a szocializációs érzékenység alakulását megfelelő összhangban segítsük.

Konfliktus esetén az óvónő nem veszi el a felelősséget a gyermektől a megoldás átvállalásával.

Kerüljük a büntetést, a bírálatot, a kiabálást, a hibáztatást, a panaszkodást. Kivárással, kérdésekkel, a probléma meghallgatásával, a gyerekekkel együtt — megoldási módok

keresésével, az alternatívák közül való választás ösztönzésével segítjük, hogy a gyermekek megtalálják a saját megoldásukat.

5. Új gyermekek fogadása

“A mai gyermekek szüleinek átneveléséről már lekéstünk, a holnap szüleivel kell munkánkat kezdenünk, akik ma gyermekek.”

(Alfréd Adler)

A családdal való együttnevelés kiindulópontja.

Célja:

- ☺ *A gyermek megnyerésén alapuló óvodai befogadás megvalósítása*
- ☺ A gyermek óvodába kerülésekor minél rövidebb idő alatt szerezzen olyan biztonságérzetet, amely meghatározza további viszonyulását az óvodához, szociális viselkedésének alakulását.

Legfontosabb feladatunk:

- biztonsággal, szeretettel, megértéssel, odafigyeléssel fordulni a gyermekekhez
- a gyerekek és a szülők bizalmának megnyerése
- a befogadási időszak folyamatos és fokozatos megszervezése
- a szülőtől való elválás, az új környezethez való alkalmazkodás segítése az érzelmi bázis megteremtésével
- olyan mértékű segítségnyújtás, amilyenre a gyermeknek valóban szüksége van.

Célunk elérése érdekében

A gyermek óvodába kerülésekor mi, az óvoda felnőtt dolgozói igyekszünk megismerni a gyermek személyiségét, fejlettségét, a családból hozott szokásait (befogadás). Fokozatosan és folyamatosan segítjük elő, hogy a szülő és segítségével a gyermek is elfogadja az óvoda szokás-szabály rendszerét, erkölcsi normáit, értékrendjét, s e szerint éljenek (elfogadás).

Mindezt az óvodában töltött időtartam fokozatos növelésével kívánjuk elérni. Fő törekvésünk, hogy a gyermekek elfogadják az óvónőt. A bemeneti szinthez képest differenciáltan, a fokozatosság elvére támaszkodva határozzuk meg feladatainkat, minden egyes gyermekre.

Ennek érdekében lehetőséget biztosítunk, hogy a gyermek szüleivel együtt ismerkedjen az óvodával, óvodába kerülésekor és már óvodába kerülése előtt is. Javasoljuk, hogy a beszkottatás formája, időtartama a gyermek igényéhez alkalmazkodjon. Az óvoda dolgozói átérzik, hogy a szülőtől való elválás a gyermek és a szülő számára is nagyon nehéz, megkönnyítése empátiát, türelmet, gyöngédséget kíván. A családtól való elszakadás

megkönnyítése érdekében biztosítjuk az apás-anyás beszoktatás lehetőségét és behozhatják kedvenc tárgyaikat, amihez ragaszkodnak. Tiszteletben tartjuk a gyermek testközelség-távolság igényét is.

A bölcsődéből jött gyermekek érkezése előtt felvesszük a kapcsolatot a bölcsődével, meglátogatjuk a gyermekeket, szülői értekezleten is betekintést adunk a szülőknek az óvodánkról. Szakmai találkozásokat szervezünk a gondozónőkkel, az egymással szemben támasztott elvárások közelítése érdekében. Törekszünk arra, hogy ha a szülő is kéri, az egy bölcsődei csoportba járó gyermekek egy csoportba járjanak, egyszerre fogadjuk őket. A kezdeti időszakban a csoport mind két óvónője egész nap a csoportban tartózkodik, hogy a tapasztalatok alapján közösen tudják kidolgozni fejlesztési elképzeléseiket. Fontos számunkra a gyermekek múltjának, élettörténetének fejlődési és nevelési körülményeinek folyamatos megismerése, pedagógiai-pszichológiai elemzése a fejlesztéshez szükséges legmegfelelőbb módszerek megválasztásához.

A befogadás időszakában megfigyeljük, hogy:

- * miként szokta meg az új környezetet,
- * hogyan reagált a szülőtől való elválásra,
- * magára talált-e a játékban,
- * hogyan alakult a kapcsolata a csoportban dolgozó felnőttekkel,
- * hogyan illeszkedett be az óvodai élet ritmusába,
- * mi okozott számára örömet vagy nehézséget,
- * hogyan reagált a sok gyerekre.

Vegyes csoportjainkban a nagyobb gyermekek sokat segítenek a kisebbek befogadásában és a szokások megismertetésében.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermek:

- * szívesen jár óvodába, szívesen tevékenykedik a csoport érdekében, együttműködik, érdeklődik társai iránt,
- * segít társainak, együtt érez a közösség tagjaival,
- * egymás igényeit, a különbözőséget képes tolerálni,
- * igényévé válik a helyes viselkedés és cselekvés szokás-szabályainak betartása,
- * partner a kommunikációban és metakommunikációban, figyelmesen meghallgatja társait és a felnőtteket,

- * igényévé válik a tevékenységekben való részvétel és együttműködés, bízik önmagában képességeiben és a megbeszéltek alapján befejezi a megkezdett tevékenységet, felelősséget érez a vállalt feladatért,
- * önálló a vállalt feladatok elvégzésében, a véleménynyilvánításban, a döntésekben, választásokban,
- * igyekszik legyőzni a felmerülő akadályokat, képes konfliktus helyzetben társaival egyezkedni,
- * egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, a közösségi élet szokásai természetessé válnak számukra,
- * ismeri és alkalmazza a viselkedés alapvető szabályait,
- * a gyermekek között kevés a konfliktus, konfliktus helyzetekben nem az agresszív megoldás az elvárt.

6. Néphagyományok, népszokások, az óvoda hagyományos ünnepei

“A népszokás egyszerre illemtan, erkölcsi kódex, íratlan törvény, művészet, költészet, színjáték, mítosz és mágia”.

(Dömötör Tekla)

Célunk:

- ☺ Arra törekszünk, hogy ünnepeink erősítsék az emberi vágyat, hogy szebbé, tartalmasabbá, érzelmekben gazdagabbá tegyük mindannyiunk életét. Az ünnepeket szeretnénk megtölteni tartalommal, érzelemmel, hogy az a nap élmény legyen a gyermekek és a felnőttek számára egyaránt, az ünnepek természeti- társadalmi- egyházi voltától függetlenül.

Feladataink:

- Az óvodás gyermekeink érzelmi irányultságának fejlesztése, az egymáshoz való baráti kapcsolatok kialakítása.
- Az ünnepek, hagyományok megvalósítása során a választott módszerekkel, színvonalas zenei, irodalmi, vizuális és egyéb élményekkel járulunk hozzá szülőföldünk, a hazai táj, a népszokások, a sajátos tárgyi és viselkedéskultúra megismertetéséhez és megszerettetéséhez, a magyarságtudat megalapozásához, erősítéséhez.
- A magyar népi kultúra megismertetése mellett lehetőséget nyújtani a nemzeti, etnikai kisebbségek, valamint a migráns családok gyermekei számára saját értékeik felmutatására.

- A családok bevonása, a közös készülődésbe, melye fokozza a gyerekek örömezését.
- Az óvónő az öltözkéssel, a megjelenésével, viselkedésével is adjon mintát az ünnepléshez a gyermeknek.

Céljaink megvalósítása érdekében:

Szeretetteljes, humánus, derűs óvodai légkörrel igyekszünk az érzelmek kibontakozásához szükséges alapot biztosítani. Tekintettel vagyunk a családi hagyományokra, *nyitottak vagyunk minden humánus ünnepi szokás befogadására.*

Fontosnak tartjuk, hogy ismerjük az ünnepek, hagyományok rendjét, tartalmát. A nevelési feladatok, célok, a megvalósítás eszközeinek segítségével a megismerés, tanulás folyamatában tervezzük, szervezzük az ismeretszerzés, örömadás lehetőségeit, formáit.

Az előkészítés során figyelembe vesszük a gyermek korát, fejlettségét, érdeklődését, kéréseit, az ismeretforrásokat, a szülők elképzeléseit, saját személyiségünket, a külső és belső hatásokat.

Arra törekszünk, hogy a legmegfelelőbb formát és módszert alkalmazzuk, hogy az ünnepek és hagyományok pozitív hatásai visszatükröződjenek a nevelőmunkánkban.

Óvodánk telephelyei az **alábbi jeles napok, hagyományok, kulturális programok**, hétköznapiakat színesítő **ünnepek** közül választanak:

“Élet ünnepnapok nélkül: hosszú út vendégfogadó nélkül.”

(Démokritosz)

Ősszel:

Magyar népmese napja, Állatok Világnapja, Őszi sportnap, Október 23-Nemzeti ünnep, Ifjú zenebarátok napja, Márton nap.

Télen:

Téli sportnap, Mikulás, Advent- Karácsony, Medvenap, Farsang, Tél temetés-kiszebáb égetés

Tavasszal:

Március 15-Nemzeti ünnep, Víz Világnapja, Húsvét, Tavaszi sportnap, Föld napja, Óvoda zöldítése-kertgondozás, Madarak-fák napja, Gyermeknap

Szülők és gyermekek közös programjai az óvodában:

Ősszel:

Szivárvány Nap: Szivárvány telephely szombaton délelőttre szervezett szabadtéri, családi, játszónapja. Márton nap: Aranykapu, Szivárvány és Pitypang telephely délutánra szervezett kézműves tevékenység és Szivárvány telephelynél a három telephely számára közös lámpás felvonulás.

Tök jó családi délután: Pityang tagóvoda programja, egészséges ételek bemutatása és kóstolása.

Télen:

Adventi vásár:/ az óvodai Alapítvány szervezésében/ Szivárvány és Aranykapu telephely délutáni programja, mely alkalommal az óvónők és szülők által készített portékák árusítására kerül sor teaházzal, kézműves foglalkozásokkal színesítve.

Pityang túra: Pityang telephely délutánra szervezett családi napja környezetvédelmi, szenzitív játékokkal.

Tavasszal:

Nyuszi váró, kreatív hagyományőrző délután: Pityang telephely délutáni programja.

Anyák- Apák Napja: Szivárvány, Pityang, Aranykapu telephely - csoport specifikus programja. Gyermeknap: Szivárvány, Pityang, Aranykapu telephely délelőtti, szabadtéri játszónapja.

Nagyok búcsúztatása: Szivárvány, Pityang, Aranykapu telephely csoport specifikus programja.

A német-magyar kétnyelvű csoportokban a magyar néphagyományokat követő „ünnepkör” eseményeiről való megemlékezések mellett a **német nyelvterület és kultúrkör hagyományosan megtartott ünnepei** is megjelennek:

- * „Terményünnep” (október)
- * „Mindenszentek” (november 1.)
- * „Szent Márton Nap” (november 11.) – lampionos felvonulás
- * „Nikolaus” (december 6.)
- * „Advent” – „Barbara-vessző” (december 4.) Karácsony
- * Farsang
- * Húsvét

Az ünneplés zenei, irodalmi hátterét a magyar népi kultúra elemei mellett a német néphagyományok, szokások kulturális értékei képezik kiegészülve a német vizuális, és kézműves kultúra sajátos színvilágával, díszítő elemeivel.

In den deutsch-nationalitäten zweisprachigen Gruppen feiern nicht nur die ungarische traditionelle Feste, sondern auch die Feste aus dem deutschen Kulturkreis. Diese sind:

- * *Erntedankfest (Oktober)*
- * *Allerheilige (1. November) Tag der Allerheiligen*

- * *St. Martinstag (11. November) – Laternenumzug*
- * *Advent – Barbaratag – Zweig (4. Dezember)*
- * *Nikolaustag (6. Dezember)*
- * *Weihnachten*
- * *Fasching*
- * *Ostern*

Neben den Elementen aus ungarischer Kulturtradition tragen auch die deutschen Volksbräuche, ergänzt mit Motiven der deutschen Bild- und Handwerkskunst zur Bildung von musikalischen und literarischen Grundlagen von Festen bei.

7. Az anyanyelvi,- értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

“A nyelv az életet szolgálja! Nemcsak a jelent, a jövőjét is: azt a nyelvet, amelyet örökre kapunk, új szellemmel fényezve, csorbítatlanul át kell adnunk utódainknak!”

(Kosztolányi Dezső)

Az anyanyelvi nevelés áthatja nevelőmunkánk egészét, tartalma a nevelés eszközeinek és a gyermeki tevékenységrendszernek, valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatnak tekintjük.

Célunk:

- ☺ Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése, a gyermek meghallgatása, a gyermeki kérdések támogatása, a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése.
- ☺ A beszéd életbevágó emberi szükségletének sokféle tevékenység közbeni elsajátítása és alkalmazása. A gyermekek biztonságérzetének növelése, hogy jól tájékozódjanak a világban, könnyebben eligazodjanak szűkebb, és tágabb környezetükben.
- ☺ Változatos kommunikációs helyzetekkel, a bővülő társas kapcsolatok kialakulásának elősegítésével a gyermekek beszédaktivitását fokozni.
- ☺ A bevándorló családok gyermekeinek nyelvi és kulturális integrációja.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása, beszélő környezet megteremtése, helyes mintaadás és szabályközvetítés.

- A gyerekekkel foglalkozó felnőtt természetes hangon, a gyerekcsoport hang-és zörejszintjéhez alkalmazkodva beszél, finoman gesztikulál, használja a mimikát. Mellőzi a divatos szófordulatokat, szlenget.
- A kommunikációs képesség, kontaktusteremtés, nonverbális magatartás és az önkifejezés eszközeinek fejlesztése.
- A gyermekek természetes beszélőkedvének és kommunikációs kedvének kialakítása, fenntartása.
- Lehetőség biztosítása az életkori sajátosságok figyelembe vételével a különböző tevékenységi formákba beépíthető anyanyelvi játékok gyakorlására.
- A hallás, fonémahallás játékos fejlesztése.
- Beszédértés, beszédészlelés fejlesztése.
- Beszédhelyzetek teremtése a gyermekek számára.
- A könyv, az írott nyelv iránti érdeklődés felkeltése kommunikációs minta követéssel.
- Egyéni bánásmód nyújtása — a gyermek személyes beszédbe hívása, türelmes meghallgatása a nap folyamán.
- Változatos tevékenységek biztosítása, amelyeken keresztül a gyermek élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- Oldott, feszültségmentes környezet megteremtése, ingerek közvetítése, amely növeli a nem magyar ajkú gyerekek beszéd bátorságát és fejleszti kifejezőkészségüket, verbális és nem verbális képességeiket.
- Prevenációs és korrekciós munka a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása érdekében.
- Szükség esetén szakember segítsége (logopédus, pszichológus).

A pedagógiai asszisztens feladatai:

- Az óvodapedagógus, mint kommunikációs minta követése.
- Tájékozódás az óvodapedagógustól az adott tanulási terv, projekt feldolgozásával kapcsolatos célokról, tartalmakról, és a tervezett nyelvi fejlesztést megvalósító aktuális feladatokról. Ezen feladatok megoldása egyéni-, illetve kiscsoportos foglalkoztatással differenciálva. Folyamatos konzultáció az óvodapedagógussal.
- Kiemelt figyelem nyújtása a nyelvi nehézségekkel küzdő gyerekek iránt: beszédértési- kifejezési nehézségekkel küzdők, nem magyar anyanyelvű hátrányos helyzetű,ingerszegény otthoni környezetben nevelkedő gyermekek.

- Spontán beszédhelyzetek lehetőségeinek megragadása a nap során.
- Alkalmazkodás a csoport már kialakított szokásaihoz.

A dajka feladatai:

- Az óvodapedagógus, mint kommunikációs minta követése.
- Megfelelő nyelvi igényesség.
- Fokozott figyelem és segítségnyújtása azoknak a gyermekeknek, akik nyelvi nehézségekkel küzdenek a csoportban.
- Egyéni bánásmód nyújtása, a gyerekek személyes beszélgetésbe invitálása, türelmes meghallgatása a nap folyamán.

Célunk megvalósítása érdekében:

Óvodánkban olyan kommunikációs légkört próbálunk kialakítani, ahol a fő összetartó erő a szeretet, egymás megbecsülése és *különbözőségének* az elfogadása.

Fontosnak tartjuk, a családi háttér, otthoni kommunikációs tér (hely, módszer, stílus, érzelm, minta stb.) és egyéb külső hatás (TV, gépek, internet, stb.) megismerését, s tapasztalatainak hasznosítását a nevelőmunkánkban.

Felkeltjük és ébren tartjuk a gyermek kommunikációs és közlési vágyát.

Lehetőséget adunk a beszédre, a közlésre, bátran kérdezhet, válaszolhat.

Figyelemmel kísérjük hatását a gyermek gondolkodására, érzelmére, annak kifejezésére, az új ismeretek befogadására, megértésére, visszaadására.

A nyelvi műveltség kifejezője, mérője: a nyelv, a beszéd és a magatartás együttes hatása.

(a nyelv gazdagsága, a kifejezés, közlés széles használata, az esztétikai igény kielégítése, az erkölcsi, érzelmi hatás mérője, kifejezője).

Óvodánkban az anyanyelv fejlesztése a nevelés folyamatában történik az egész nap folyamán, *valamennyi tevékenységi forma keretében.*

Lehetőséget ad erre:

- * az óvoda szervezettsége,
- * nevelőmunkánk folyamatossága (az összefüggő keret, cselekvési formák, a beszéltető- mikró társalgás lehetősége, főleg játék tevékenységben),
- * az eszközeink változatossága, amelyek igényt ébresztenek a társalgásra, felkeltik a közlésvágyat,

- * óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák figyelme, segítsége, amellyel figyelemmel kísérjük a kommunikációs és metakommunikációs feladatok megvalósulását,
- * óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztenseink, dajkák modell szerepe s ebből adódó feladatainak ellátása,
- * a koncentráció:
- * valamennyi tevékenység, foglalkozási ág, a természet, társadalom megismerése, vizuális kifejezése,
- * a kiválasztott ismeretanyag beszédnevelő értéke, szókincs gyarapító, erkölcsöt-esztétikát beszédkifejező hatása,
- * a környezet, élmény-hatás beszédben való megjelenítése, gyakorlása, fejlesztik a gondolkodást, az érzelmek megnyilvánulását a szabad kifejezésre.

A műveltség megalapozása, kerete és formája: az irodalom, a hagyomány, a népszokás, a dalok, mondókák, a szó-mondat fűzése, szép kifejező ereje segíti nevelőmunkánkat az anyanyelvi kultúra erősítésében, fejlesztésében.

Speciális fejlesztés keretei:

Feladatunk: a beszédhátrányok leküzdése, a különleges bánásmódot igénylő (ezen belül a sajátos nevelési igényű gyermek, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű) gyermekek segítése együtt és külön.

A szűrés, mérés, vizsgálat, feladatok megjelölése és a korrekció, fejlesztés érdekében logopédus szakember segítségét vesszük igénybe. A csoportbeli egyéni fejlesztés a javaslatok alapján, segítségnyújtásával történik.

A speciális fejlesztés igénybevétele szülői beleegyezéssel, tájékoztatásával történik.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermek:

- * bátran, összefüggően beszél, aktívan használja szókincsét, mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot, minden szófajt használ,
- * nyugodtan, figyelmesen végig hallgatja a társait és a felnőtteket, aktívan részt vesz a párbeszédben, megérti mások beszédét, érzelmeit mások számára érthetően képes kifejezni,
- * észleli, megérti a rövid történetek, mesék, elbeszélések lényegét, fel tudja idézni,
- * törekszik a megfelelő hangsúlyozású, hanglejtésű, hangerejű és sebességű beszédre,

* tisztán ejt majdnem minden beszédhangot, a fogváltás miatt eltérés lehetséges.

Sajátos célok és feladatok a német-magyar kétnyelvű nevelést folytató csoportban

Az itt folyó nyelvi nevelés is az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának figyelembe vételével történik, de az anyanyelvi nevelés mellett kiegészül a kétnyelvű nevelés sajátosságaival.

Célunk:

- ☺ A német nyelv és beszédkultúra közvetítése a gyermekek életkorának és fejlettségének megfelelő szinten.
- ☺ A német nemzeti kultúrkincs és hagyomány ápolása a befogadó gyermekek fejlettségéhez igazodva.
- ☺ A német nyelv befogadásával kapcsolatos képességek és készségek fejlesztése természetes beszédhelyzetekkel, az életkornak megfelelő játék-helyzetekkel.
- ☺ A két nyelvben, két kultúrában egyszerre otthonosan mozgó, jól tájékozódó, önmagát megfelelően kifejezni tudó gyermekek sajátos személyiségfejlődésének elősegítése.

Feladataink:

A nyelvelsajátítás speciálisan óvodáskori feltételeinek figyelembe vétele. Ezek: az artikulációs bázis fejlettsége, az utánzási képesség fontos szerepe a kommunikációs helyzetekben, a kíváncsiság, az új tapasztalatok iránti nyitottság ébren tartása, állandó tevékeny élményszerzés az óvónővel való interakcióban.

A gyermekek biztonság és védettség iránti igényének folyamatos kielégítése, ami nem sérülhet a meg nem értés miatt. Ezért az óvónő részéről a német nyelvű kommunikációt mindig egyértelmű és teljességgel kifejező mimika és gesztusnyelv kíséri, amellyel szemléletessé és megérthetővé teszi a beszédhelyzetet. Pedagógiai tudása, empátikus képessége birtokában a helyzetnek megfelelően választja meg a használt nyelvet.

Fontos folyamatosan biztosítani az egyébként adott befogadói beszédviselkedés mellett a válaszoló, beszélő szerepet is a gyerekek számára. Erre kiválóan alkalmasak a szerepcsere játékok, melyek fejlesztik a válaszadó készséget, beszédbátorságot. Emellett figyelembe kell venni, hogy ebben az életkorban még természetesen lényegesen nagyobb a passzív, mint az aktív szókincs.

A kétnyelvű csoportban is alapelv, hogy a gyermekeket anyanyelvükön neveljük. Azon a nyelven, amelyet gond nélkül megértenek, amelyen természetesen tudnak kommunikálni. Azok a gyerekek, akiknek magyar az anyanyelvük, ezen a nyelven

beszélnek, nevelődnek. Emellett használjuk naponta a német nyelven való megszólításokat, instrukciókat, nyelvi játékokat, nyelvi gyakorlatokat. A folyamatos ismétlődés erősíti a gyermekek biztonságérzetét, és eligazodását a német nyelv világában mindenféle külső tanulási kényszer nélkül.

A német nyelvi nevelés egyik legfontosabb feladata a nemzetiségi hagyományok, a német nyelvterületi szokások ápolása, melynek alapja itt is a **népi kultúra**.

Besondere Ziele und Aufgaben in deutsch-ungarischen zweisprachigen Erziehungsgruppen

Die hier kurrente sprachliche Erziehung wird auch unter der Berücksichtigung vom “Nationalen Grundprogramm zur Kindergartenpädagogik“ ausgeführt. Die Erziehung in der Muttersprache wird durch die Eigenheiten einer zweisprachigen Beschäftigung ergänzt.

Unsere Ziele:

- *die altersgerechte Vermittlung der deutschen Sprache und Sprachkultur an die Kinder*
- *Bewahrung und Pflege der deutschen nationalitäten Kulturschätzen und Bräuchen, mit der Berücksichtigung der Ansprüchen und Fähigkeiten der Kinder*
- *Die Förderung von, mit der Erlernung der deutschen Sprache zusammenhängenden Fertigkeiten und Fähigkeiten durch natürlichen Sprachkontakt und altersgerechten Situationstraining im Spiel und durch Problemlösungsaufgaben.*
- *Die Förderung des Umganges mit zwei Sprachen und zwei Kulturen bei den betroffenen Kindern, und die Stärkung ihrer Persönlichkeitsentwicklung durch diese besondere Zweigigkeit.*

Unsere Aufgaben:

Die Berücksichtigung von speziell an dem Kindergartenalter festzumachenden Kriterien des Zweitspracherwerbs. Diese sind unter anderem: die Entwicklung der Artikulationsbasis, die Rolle der Nachahmung im Kommunikationsprozess, die Rolle der Neugier, die Aufrechterhaltung der Offenheit gegenüber neuen Erfahrungen, das ständige agile Erleben in der Interaktion mit den Kindergärtnerinnen.

Die ununterbrochene Befriedigung der Ansprüchen des Kindes nach Schutz und Sicherheit, welche wegen sprachlichen Schwierigkeiten nicht geschädigt werden dürfen. Von der Seite der Kindergärtnerin werden die kommunikativen Absichten zur klaren

Verständigung in der deutschsprachigen Interaktion durch Mimik und Gestik verdeutlicht. Sie wählt die optimale, an die aktuelle Situation angepasste Interaktionsform – Sprache – ihren pädagogischen Fähigkeiten und emphatischen Eindrücken entsprechend.

Es ist wichtig, neben der Vermittlung eines passiven Sprachwissens, die Initiatorrolle auch mal den Kindern zu überlassen, und sie zur Sprachproduktion zu bewegen, und so eine aktive Sprachkompetenz zu fördern. Dazu sind Rollenspiele sehr gut geeignet, die durch Frage-Antwort Aufgaben zur Entwicklung der Sprachproduktionsfähigkeit beitragen können. Es ist zu berücksichtigen, dass in diesem Alter das passive Sprachwissen weitaus ausgeprägter ist als das Aktive.

Auch in zweisprachigen Gruppen gilt der Grundsatz, dass die Kinder in ihrer Muttersprache erzogen werden sollen: in der Sprache welches sie ohne Probleme verstehen und am besten beherrschen. Die Kinder, die Ungarisch als Muttersprache haben, werden auch ungarisch erzogen. Daneben wird die deutsche Sprache täglich benutzt, beim Anreden, in Spielen, in den Sprachübungen. Die regelmäßige Wiederholung stärkt das Sicherheitsgefühl der Kinder und ihre Orientierungsfähigkeit in deutschen Sprachsituationen, ohne dass die deutsche Sprache zwanghaft vermittelt wird. Eines der wichtigsten Aufgaben der deutschsprachigen Erziehung ist die Bewahrung der deutschen Traditionen und die Pflege von deutschen Bräuchen deren Grundlage die deutsche Volkskultur ist.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére a német kétnyelvű csoportban:

A gyermekek ismerik a német nyelv kiejtését, kis szókinccsel értelmi képességeiknek megfelelően meg tudják magukat értetni alapvető, számukra természetes, begyakorolt élethelyzetben produktív beszéddel.

Az állandó ismétlődések révén bizonyos beszédképességgel bírnak.

Az aktív szókinccs mellett nagy passzív szókinccsel rendelkeznek, mely a későbbi nyelvtanulás során könnyen mozgósítható.

Kíváncsiak e nyelvre, szívesen utánozzák a példaadó személyt, ami pozitív attitűdöt biztosít a későbbi nyelvtanuláshoz.

Fejlett alkalmazkodó képességgel rendelkeznek, mert óvodai éveiket két kultúrában, két nyelven töltik.

Kommunikációs képességeik a mintaadó óvónőre és egymásra való szükségszerű odafigyelés, a sok szerepcserés helyzet, beszédjáték miatt fejlettek. Beszédkultúrájuk jellemzői a másik személyre való odafigyelés, megfelelő türelem és beszédfegyelem.

Merkmale der Entwicklung am Ende des Kindergartenalters in den deutsch-nationalitäten, zweisprachigen Gruppen

Die Kinder kennen die Eigenheiten der Aussprache der deutschen Sprache, mit einem kleinen Wortschatz sind sie fähig sich in grundlegenden, natürlichen Sprachsituationen durch Sprache zu verständigen.

Durch die ununterbrochene Wiederholungen sind sie zu einer akzeptablen Sprachkompetenz gelangen.

Neben dem aktiven Wortschatz besitzen sie einen weitaus größeren passiven Wortschatz, welches ihnen im späteren Sprachunterricht zur nutzen kommen kann. Die Kinder haben eine Neugier gegenüber der deutschen Sprache entwickelt, sie wiederholen gerne die beispielgebende Personen, zum späteren Sprachunterricht hat sich eine positive Attitüde entwickelt.

Sie sind fähig sich an beiden Kulturen gut anzupassen, da sie in den Kindergartenjahren beide Sprachen und Kulturen eingehend genug kennen gelernt haben.

Ihre kommunikativen Fähigkeiten sind durch die ständige Förderung im Spiel und durch den Sprachübungen hoch entwickelt.

Ihr Sprachverhalten ist durch einen hohen Grad an Aufmerksamkeit, Ausdauer und Selbstbeherrschung gegenüber dem Sprachpartner gekennzeichnet.

A bevándorló családok gyermekeinek nyelvi és kulturális integrációja

Cél:

- ☺ Az integráció oly módon történő megvalósítása, hogy a bevándorló gyermekek saját csoportjukhoz való csoportidentitását megahagyjuk, és tiszteletben tartjuk.

Biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálásukat.

Az integráció lehetőséget nyújt a bevándorló gyermekek akkulturációjának megakadályozására, azaz a teljes nyelvi és kulturális beolvadására a többségi társadalomba.

A bevándorló gyerekek integrálása nem járhat a saját nyelvük és kultúrájuk sérelmével.

Országunk nyelvének elsajátítása:

Az óvodai nevelés változatos tevékenységformáinak felkínálásával, a felnőtt beszédpéldájával a magyar nyelv értékeinek közvetítése a migráns gyerekek számára.

A nyelvelsajátítás vonatkozásában is érvényesíteni szükséges a differenciálást, az egyéni képességek fejlesztését.

Hazánk értékeihez való pozitív kötődés kialakítása:

Az óvodai tevékenységekkel, a művészetek eszközeivel a magyar óvodapedagógia értékeinek és a magyar kultúra kincs értékeinek közvetítése sajátélményű tapasztalatszerzéssel, mozgósítva a gyermekek érzelmeit.

Nyitott és megértő viselkedés kialakítása a más ajkúak nyelve és kultúrája iránt:

Az óvoda dolgozóinak természetes és nyitott viselkedésével a más ajkú gyermekekkel történő humán viselkedés-komplexum kialakítása.

8. Gyermekek foglalkoztatási rendje

A **heti rend és a napirend** az a szervezeti keret, ami biztosítja a gyermekek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott életritmust, a kiszámítható óvodai életet, s hozzájárulnak a lelki-testi harmóniájuk megteremtéséhez.

Tartalmazza:

- * a gyermekekkel való foglalkozást, foglalkoztatást,
- * a játék folyamatosságát,
- * a szervezett tanulást és formáit,
- * az étkezés, pihenés, mozgás arányát,
- * a szabadidő helyes arányainak rendjét,
- * (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezését, szervezését.

A szervezés biztosítja: a folyamatosságot, az állandóságot, a rendszerességet.

A heti-rend:

Heti-rendünkre a rugalmasság a jellemző melyben vannak stabil, rendszerességet igénylő tevékenységek is.

Heti-rendünk nem napokhoz kötött tevékenységet jelent, hanem egy-egy ünnep, hagyomány, évszakhoz kötött téma köré csoportosul, azt körbejárva dolgozza fel az élményeket, tapasztalatokat, ismereteket a különböző tevékenységeken keresztül. Kivételt képez a testnevelés, a tornaszoba (tornaterem) beosztása miatt.

A heti-rend kialakítása az óvodapedagógusok feladata, az adott csoport és a gyermekek igényeinek, képességeinek, saját személyiségének, lehetőségeinek, a szülők igényének figyelembevételével, a többi csoporttal való összhangban.

A heti-rend összeállításánál figyelembe vesszük:

- * életkortól függetlenül naponta biztosítjuk a rendszeres mozgást, (frissítő mozgás, udvari mozgás stb.), heti egy alkalommal minden korosztály számára kötött mozgást,
- * minden nap folyamatosan, lehetőséget a művészeti tevékenységekre, *mesére*,
- * a csoportos tevékenységek öt éves korig kötetlenek, kivétel ez alól a kötött mozgás és azok az egyéb programok, amin az egész csoport részt vesz pl. kirándulás, ünnepek stb.
- * öt éves kortól naponta minimum egy kötött keretű tevékenységet szervezünk az iskolai oktatásra való felkészítés miatt.

A napirend:

A napirendünkben az egész nap folyamán érvényesül a folyamatosság, a rugalmasság, ami magába foglal némi állandóságot is, ez ad a gyermeknek kiegyensúlyozott biztonságot. Alkalmazkodik a 3-7-8 éves gyermek életkori sajátosságaihoz, az egyéni tempóhoz, teljesítőképességhez, igényhez, de figyelembe vesszük a környezeti változásokat és rendkívüli eseményeket is. A napot nagy intervallumokra bontjuk, kevés tevékenység idejét határozzuk meg konkrétan. A legtöbb időt a folyamatos *szabad* játéktevékenységre szánjuk, a különböző tevékenységek beilleszkednek a játéktevékenység egész napos folyamatába. A tevékenységek megszervezésének elvei: a folyamatosság, a kötetlenség, a választhatóság. A kialakításnál figyelünk arra is, hogy összhangba legyen a családok életvitelével.

Napi-rend javaslat:

<i>Idő</i>	<i>Feladat</i>
6 - 12 óráig	<i>Játéktevékenység:</i> egészségügyi feladatok ellátása, étkezés (folyamatos), a játéktevékenységben biztosított tanulás, irodalmi, zenei, vizuális kultúrával kapcsolatos élményszerzés környezeti és matematikai tapasztalatszerzés, mozgás, edzés,(testnevelés, úszás, séták, kirándulások) szokásrend erősítés, munkatevékenységek, gondozási feladatok,

Személyre szabott tevékenységek: logopédia, gyógytestnevelés, gyógypedagógiai foglalkozás

12-18 óráig

étkezés (az ebéd kötött),
előkészület a pihenéshez,
pihenés (aktív, passzív),
folyamatos ébredés, egészségügyi szokások, gondozási
feladatok,
étkezés (folyamatos),

Szabad játéktevékenység hazabocsátásig, egyéni fejlesztés feladatainak ellátása.

IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei

1. A program megvalósításának, fejlesztésének személyi feltételei

A programunk megvalósításához nélkülözhetetlen, legszükségesebb személyi és tárgyi eszközökkel rendelkezünk.

Személyi ellátottság:

Programunk megvalósításának személyi feltétele a törvényben engedélyezett óvodapedagógusi, nevelőmunkát segítő, és technikai személyzet. Ennek megfelelően a 23 csoportban 48 óvodapedagógus dolgozó végzi a gyermekek fejlődését.

Nevelőmunkánk kulcsszereplője az óvodapedagógus, aki modell a gyermek számára s egyben egy gyermekcsoport irányítója is. Személyiségüket az elfogadó, befogadó, megismerő, segítő, támogató, óvó attitűd jellemzi.

A tevékenységek mindegyikét az óvoda teljes nyitva tartása idejében az óvodapedagógus irányítja. A nevelőmunka eredményességét a dajkák és a pedagógusok összehangolt munkájával biztosítjuk. Egy gyermekcsoport életét két óvodapedagógus szervezi. Az óvodapedagógus párok kialakításánál elsősorban a gyermek szempontjait vesszük figyelembe, de fontosnak tartjuk, hogy az egy csoportban dolgozó két óvodapedagógus megértse egymást, összhangban tudjon dolgozni. Együtt tervezik a feladatokat, összehangolják, a tennivalókat s munkamegosztással dolgoznak. Pedagógiai elveiket, nevelési gyakorlatukat egyeztetik. Valamennyien rendelkeznek a törvényben előírt felsőfokú szakirányú végzettséggel, s tudásukat önképzéssel, továbbtanulással, továbbképzéssel, másod-harmad diploma megszerzésével, nyelvtanulással, média használati és informatikai ismeretekkel igyekezünk fejleszteni. Az óvodapedagógusok munkáját segítő belső szakemberek: óvodapszichológus, gyógypedagógus, pedagógiai asszisztensek, valamint külső szakemberek: logopédus, gyógytestnevelő, gyógypedagógus.

Az Aranykapu telephelyen német- magyar kétnyelvű nemzetiségi csoportok működnek. A **német nyelven** nevelő óvodapedagógusok nyelvvizsgával és speciális szakvégzettséggel rendelkeznek. Így a német-magyar kétnyelvű nevelés személyi feltételei adottak.

In unserem Mitgliedskindergarten gibt es zurzeit zwei deutsch-ungarisch zweisprachige Gruppen. Die zwei Erzieherinnen, die in unseren zwei Gruppen arbeiten, verfügen sowohl über die gesetzlich vorgeschriebenen Abschlüsse, Sprachprüfungen, als auch über ein ausländisches Praktikum.

In diesem Sinne erfüllt unser Kindergarten alle Kriterien zur Fortsetzung der Erziehung in zwei Sprachen.

A nevelők szakmai fejlődése óvodánk továbbképzési rendszerének működtetésével biztosítható.

Az óvodapedagógusok bevonják a dajkákat, a nevelőmunka végzésébe elsősorban a közösségi élet és az egészséges életmód szokásainak megtervezésébe, végzésébe, elemzésébe, értékelésébe. Csoportonként egy-egy szakképzett dajka dolgozik.

A 23 csoportban dolgozó óvodapedagógusok szakmai TEAM-eket, munkaközösségeket alakítanak. A szakmai csoportok feladata a szakmai kapcsolatok karbantartása, egy-egy nevelési terület fejlesztése, feladat megoldása, elemzése, értékelése, *a nevelőmunkánk minőségének biztosítása.*

Az esztétikus és balesetmentes környezet kialakításában fontos a takarítók, a gondnok és a kertész munkája.

Az óvodánkban dolgozó felnőttek munkáját az óvodavezető, egyszemélyi felelős vezetőként koordinálja, függetlenített helyettese, telephelyvezető helyettesei, óvodatitkárok segítségével. Irányítja a pedagógiai, gazdálkodási, tanügy igazgatási, munkáltatói, műszaki, munkavédelmi folyamatokat.

Munkájával olyan testületi légkört igyekszik teremteni, amely a szereteten, a szakmai tudáson, a *különbözőség* elfogadásán alapul. E testületben minden dolgozónak megvan a saját helye és feladata, kiemelt figyelmet fordít a három épületben dolgozó testület munkájának összehangolására.

2. A pedagógiai tevékenységet meghatározó helyi szabályzatok az óvodánk irányításában:

Intézményi szint szakmai dokumentum:

Alapprogram

Pedagógia Program

Az óvoda éves munkaterve

Éves nevelési és tanulási terv

Önértékelési Program

Csoportszint

Csoportnapló

Felvételi és mulasztási napló

A gyermekek fejlettségi állapotának mérése, egyéni fejlődés nyomon követésének dokumentuma

Egyéni szint

Megfigyelési napló, egyéni fejlődést követő dokumentumok

A Pedagógiai Program céljait, eredményeit, a megvalósítás eszközeit a nevelés folyamatában a fennálló rendelkezések szerint dokumentáljuk.

Alapvető dokumentumok

Csoportnapló

Tartalmazza:

- * a nevelési célkitűzéseket, az egyén és közösség fejlesztését,
- * a fejlesztés eredményeit, a megvalósítás eszközeit,
- * a nevelés- tanítás komplex rendszerét a cél- téma- eszköz- összefüggésében és ütemezésében,
- * az egyéni fejlődés nyomonkövetése.

Tervezési időkeret:

- * éves feladatok kitűzése,
- * események és feladatok szerinti ütemezése (heti, havi, több heti stb.).

Elvárások a tervezéssel szemben:

- * komplexitás,
- * átfogó feladatok,
- * pontosság,
- * szakszerűség,

Gyermekekről készült feljegyzés, elemzés, értékelés

Tervezési időkeret: folyamatos

Tartalmazza a gyermekek anamnéziséit, az óvodapedagógus megfigyeléseit, a gyermekek képességszintjeit és a fejlesztés lehetőségeit, fejlesztési terveket, fejlődésük nyomon követését.

Felvételi és mulasztási napló, étkezések nyilvántartása - naprakész vezetés.

A csoport tervekhez kiegészítő dokumentációk

Az óvoda helyi programja.

Az óvodavezető éves szakmai- pedagógiai- irányítói terve (e dokumentum hivatkozik a Pedagógiai Program és az óvodapedagógusok gyermekcsoportokra elkészített terve között).

Szülői Közösség terve.

Gyermekevédelmi helyi munkaterv.

A dokumentációkra vonatkozó egyéb meghatározások

- * adatvédelmi, titoktartási rendelkezések betartása,
- * adatszolgáltatási kötelezettségek betartása.

Egyéb vezetői elvárás

- * A napi felkészüléshez vázlatírás: nem kötelező, csak annyi feljegyzés, amennyi az óvodapedagógus felkészüléséhez szükséges.
- * Rendkívüli esetben kötelezővé válhat:
 - ellenőrzésnél tapasztalt súlyos nevelési- szervezési- módszertani hiányosság esetén,
 - pályakezdő pedagógus számára.

Működési elvek

A gyermekcsoportok szervezése, jellegzetessége:

Óvodánkban homogén és vegyes életkorú csoportokat is szervezünk.

Figyelembe vesszük:

- * nevelési céljainkat, feladatainkat,
- * a gyermekek, és szüleik igényét,
- * személyi, tárgyi feltételeinket (óvónői személyiséget),
- * az egyedi feladatainkat.

Szervezés napi gyakorlata:

Az óvoda nyitva tartás idejében a gyermekek felügyeletét, nevelését szakellátással biztosítjuk. A csoport szervezési rendje lehet eltérő megoldású: a körülmények, a

feladatok, a rendkívüli helyzetek meghatározhatják: összevonás, közös játszónapok, fejlesztések különböző formái.

3. A program megvalósításának tárgyi feltételei

Környezeti adottságok:

Telephelyeink a Gazdagréti lakótelepen találhatóak, megfelelő környezeti adottságokkal rendelkeznek ahhoz, hogy gyermekeink részére egészséges és esztétikus környezetet, megfelelő ismeretanyagot, tapasztalási lehetőséget biztosítsunk, amit egy fővárosi óvoda biztosíthat.

Épület, belső tér:

Óvodánk mind három épületének berendezéseit úgy alakítottuk ki, hogy megfelelően szolgálja a gyermekek nevelését, fejlesztését.

Minden csoportszobának egyéni hangulata és arculata van.

Az óvoda berendezése a gyermekek biztonságát, egészségének óvását és mozgásterének biztosítását szolgálják. A tárgyak, bútorok a gyermek méreteinek megfelelően könnyen mozgathatók, a játékok és az eszközök elérhető helyen találhatóak. A belső tér tárgyai dominánsan természetes anyagokból készültek. A bútorok egyben játékszerek is lehetnek, mellyel a gyermekek kreativitását fejlesztjük. Törekszünk a színek, formák harmóniájának a megteremtésére.

Jelenleg az Aranykapu telephely rendelkezik saját tornateremmel, a másik két épületben nincsen tornaterem, ezért a Pitypang székhely a szomszédos iskola tornatermét használja. A Szivárvány telephelyen csoportszobákban és az udvaron látják el a feladatot a pedagógusok.

A gyermekmosdók intimitását a függönyök felszerelésével segítjük elő.

Az óvodánk anyagi lehetőségeihez mérten kellő mennyiségű játék, könyv, eszköz, áll a gyermekek rendelkezésére, de a készlet állandó fejlesztésre szorul (kötségvetés, pályázatok, alapítvány, szülői segítség, saját erő).

Megfelelő munkakörnyezet kialakításával igyekszünk a dolgozóknak lehetőséget biztosítani a minőségi nevelőmunkához.

A szülők személyes fogadására a nevelői és pszichológiai szobában van lehetőség.

A kétnyelvű nevelés szükséges speciális eszközei rendelkezésre állnak. Azok fejlesztésére lehetőséget biztosítanak óvodapedagógusaink pályázati munkája.

A meglévő tárgyi eszközeinkre igyekszünk vigyázni, megóvni, felújítani, lehetőség szerint bővíteni.

Nötige, spezielle Instrumentarien zur zweisprachigen Erziehung stehen zur Verfügung. Ihre Weiterentwicklung wird wie durch Ausschreibungen zur Kindergartenpädagogik gesichert.

Udvar, játszótér alakítás, játszópark:

Az udvar a gyermek szabadban végzett tevékenységének kiszolgálója, élettere.

Udvaraink egységes szerkezetűek, így a gyermek tevékenységet is választhat, nem csak udvarrészt.

Rögzített és mobil tárgyak, eszközök segítik a gyermekek mozgásfejlődését, sokféle mozgás gyakorlására adnak módot.

A gyermekek számára biztosítjuk egész éven át az udvari kinn tartózkodást, a víz és napfürdőzés továbbá a természetes mozgás és tevékenykedés lehetőségét.

Szívesen vesszük igénybe az óvodánk környezetében meglévő játszóterek, parkok nyújtotta mozgás és egyéb fejlesztési lehetőségeit.

Fejlesztés lehetősége:

Továbbra is az intézményi költségvetés, pályázatokon való részvétel, alapítvány, egyéb szponzori lehetőségek, szülői segítség, saját erőforrásból származó lehetőséggel szeretnénk gazdálkodni.

A fejlesztés a törvényben előírt eszköznorma és a program specifikumainak figyelembevételével történik.

4. A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

A beszerzés, felhasználás, óvás alapelvei

Óvodánk rendelkezik a programunkhoz szükséges eszközökkel, felszereléssel - a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet előírásának figyelembevételével.

Óvodánk felszerelése, eszközeink a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelőek, programunk egyéni arculatának a céljait szolgálják. A tevékenységek sokasága számára biztosítottak az eszközök melyek a gyermekek játékának, mozgás lehetőségének, s számtalan egyéb jellegű tevékenységeinek alapfeltétele.

Az eszközök beszerzésénél elsősorban a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével arra törekszünk, hogy minőségileg megfelelő, elsősorban természetes anyagokból készült eszközök legyenek, melyek nem károsítják a gyermekek egészségét, esztétikusak, céljuknak megfelelőek és gazdaságosak. A fejlesztés és bővítés folyamatos és

állandó feladatunk, melyet elsősorban a fenntartói támogatásból, saját erőforrásokból, szülői és egyéb támogatásokból valósítunk meg.

Törekszünk meglévő dolgaink megóvására, saját példánkkal neveljük a gyermekeket, eszközeink megóvásába bevonjuk a szülőket is.

A Pedagógiai Program céljait, eredményeit, a megvalósítás eszközeit a nevelés folyamatában a fennálló rendelkezések szerint dokumentáljuk.

5. Az óvoda kapcsolat rendszere

A kapcsolatok sokfélesége fontos és hasznos az óvodánk életében. A bemutatkozás kézfogásától a beszélgetés és beszélgetés alatt fontosnak tarjuk az olyan magatartást, amelyben érzékelhető az érdeklődés, az ismeretek igénye, a másik fél megismerésének igénye. Fontosnak tartjuk, hogy a kapcsolatban mind a két fél adjon és kapjon.

A kapcsolatok kialakításánál szempont:

- * a helyes idő és helyzet megválasztása, naprakészsége,
- * érzelmi ráhangolódás,
- * felkészülés, előkészület (hitelesség, beszéd stílus),
- * tudni azt, hogy kinek, mit szeretnénk mondani, hogyan tudjuk megnyerni céljainknak, egy feladatnak.

Arra törekszünk, hogy a kapcsolatok eredményesek legyenek. Ennek érdekében a vezető arra törekszik, hogy megfelelő személyiség jegyekkel, intelligenciával, kapcsolatteremtő, menedzselési és empátiás képességgel rendelkezzen. Az óvoda dolgozói is részt vesznek a kapcsolatteremtésben.

A kapcsolatok összekötője a gyermek, mert a gyermek érdekében történik a vállalás, a segítség. Kapcsolataink minőségének fejlesztése folyamatos és állandó feladataink, mely szabályozását a Minőségirányítási Programunk tartalmazza.

Az óvoda és a család kapcsolata

Az óvodai nevelés és a családi nevelés együtt, egymást kiegészítve szolgálják a gyermek fejlődését. A szülőknek jogaik és kötelezettségeik vannak gyermekük gondozásában, nevelésében, fejlesztésében, az iskolai életre való alkalmassá tételében.

Célunk:

- ☺ A gyermek fejlődéséről hiteles, korrekt tájékoztatás.
- ☺ Nevelőpartneri viszony kialakítása.
- ☺ Az óvónő és a szülő közötti bizalmi kapcsolat erősítése.

☺ A családok elégedettségének elérése.

A kapcsolattartásban legfontosabb elveink:

Óvodánk nem akarja és nem is tudja átvállalni a család funkcióját, sőt közvetett úton mi magunk is annak erősítésén fáradozunk, hiszen a család a szocializáció első színtere.

A család szocializációs hatása nem pótolható, nem vállalható át, hiszen a családtagok szeretetteljes kötődéseit az óvodai nevelésünk nem helyettesítheti, csupán kiegészíthetjük. Óvodánk családias, de nem válik a gyermek családjává.

Átmenetnek tekintjük az óvodai nevelést a családi és az iskolai nevelés között.

Valljuk, hogy a szülőknek jogaik és kötelezettségeik vannak gyermekük gondozásában, nevelésben, fejlesztésében, az iskolai életre alkalmassá tételében. A gyermek érdekében az együttnevelés megvalósulásának céljából törekszünk a partneri viszony kiépítésére.

A gyermekek mellett a családokkal is foglalkozunk, a családi nevelés erősítésében részt vállalunk, hiszen ha a családdal törődünk, akkor a gyermekekkel is foglalkozunk, ha gyermeket formálunk az a családra, a szülőkre is hat. A család és az óvoda kapcsolata a pedagógiai hatások forrása. Alapvető feltétele a kölcsönös tisztelet és bizalom.

Célunk:

☺ a családokkal való együttműködés, a családok segítése, erősítése, a folyamatos párbeszédrendszer biztosítása.

Az egyenrangú és bizalomra épülő partnerkapcsolat kialakítása érdekében igyekszünk megismerni:

- a családok szociális, kulturális, egészségügyi hátterét,
- nevelési elveiket, módszereiket, elképzeléseiket s eltérés esetén törekszünk a közelítésre,
- szokásaikat, hagyományait, tradícióit,
- igényüket az együttműködésre, a segítség elfogadására.

Az óvodai programunkban megfogalmazott nevelési célkitűzéseink megvalósítása érdekében: Elsődleges feladatunknak tekintjük a személyes kapcsolat kialakítását a szülőkkel. Kezdeményezzük, majd tudatosan tervezzük a közös nevelés érdekében, a bizalomra épülő kapcsolattartást a szülőkkel. Pozitív attitűddel befogadjuk, elfogadjuk, megértjük a szülőket, mert csak így lehetséges a sikeres együttműködés a hiányosságok korrigálása érdekében. Meghallgatjuk véleményüket, javaslataikat, tapasztalataikat, elképzeléseiket, igényeiket, használunk saját célkitűzéseink megvalósításában.

Rendszeresen tájékoztatjuk őket nevelési elképzeléseinkről, eredményeinkről.

Nevelőmunkánk minőségének javítása érdekében minden évben mérjük a szülők elégedettségét, s felmérjük igényeiket. Folyamatosan mérjük a kapcsolattartás formáira, tartalmára vonatkozó szülői elégedettséget is. Ennek figyelembevételével határozzuk meg további céljainkat, tervezzük megoldandó feladatainkat, javítjuk folyamatosan nevelőmunkánk minőségét és az eredményeket a kapcsolattartási formák kiszélesítésében és mélyítésében felhasználjuk.

Megismertetjük a szülőket a programunkban megfogalmazott óvó-védő, szociális nevelő-személyiségfejlesztő és gyermekvédelmi feladatokkal.

Számíthatnak segítségünkre és mi is számítunk támogató együttműködésükre.

Lehetőséget biztosítunk arra, hogy éljenek törvényben biztosított jogaikkal, lehetőségeikkel:

- * Szülői Közösség létrehozása, feladatainak meghatározása,
- * Pedagógiai Program, Szervezeti és Működési Szabályzat, Házi rend, Munkaterv szülőkre vonatkozó részeinek ismerete, véleményezése, kiegészítése, folyamatos fejlesztése,
- * A Pedagógiai Program megvalósításának segítése.

A sikeres együttnevelés érdekében:

Az óvodapedagógusok szakszerűen segítik a szülőket a gyermeknevelésben, ezzel elősegítik a gyermekük iránti felelősségérzet növekedését.

A hagyományos kapcsolattartási formák felajánlása mellett törekszünk az új, a szülői igényekhez igazodó lehetőségek keresésére.

Az óvodapszichológus a szülői igényekre reflektálva nevelési tanácsadást, szülői konzultációt biztosít.

Módot és lehetőséget adunk arra, hogy figyelemmel kísérjék a gyermekük fejlődését, óvodai életét, tevékenységét, az óvónő nevelő munkáját. Ennek érdekében pl. napi találkozás, beszélgetés, mikro és makró csoportos tanácskozás, előadások, szakmai nap, fogadó óra áll a rendelkezésükre; közös ünnepeket, játszó délutánokat, kirándulásokat, táncház, színház-múzeumlátogatást, sportnapokat stb. szervezünk.

Megteremtjük a feltételeit a családok szocializációs különbségeiből adódó hátrányok kompenzálásának.

Megismertetjük a szülőket azzal az intézményi és tanácsadói hálózattal: Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálatok és tagintézményei, Újbudai Humán Szolgáltató Központ (Család és Gyermekjóléti Szolgálat), ahol a rászorultak óvó- védő-szociális segítséget kaphatnak

gyermekük neveléséhez (beszédhibás, fogyatékos, egészségügyileg károsult, szociálisan rászorult stb.).

Megismertetjük a szülőket az iskola megkezdéséhez szükséges nevelési, együttműködési feladatokkal, szükség esetén segítséget nyújtunk a megfelelő iskola kiválasztásában.

Új módszerek keresésével igyekszünk a családi funkciókat erősíteni (együttműködés, szemléletváltás, anya-apa szerep) hogy megértsék, elfogadják és átérezzék a fontosságát annak, hogy hatással vannak gyermekük nevelésére.

Fontosnak tartjuk, hogy információs rendszerünk hatékonyan működjön, és e rendszerben a szülők megkapják méltó helyüket.

A továbbiakban is a kapcsolat erősítése érdekében új hatékony módszereket, eszközöket, lehetőségeket keresünk közösen.

Óvodánkban a szülők biztosítékot kapnak arra, hogy:

- * nevelőmunkánk középpontjában a gyermekük áll;
- * gyermekük nevelő-fejlesztő intézménybe jár;
- * a boldog gyermekkor nem elvenni, hanem biztosítani kívánjuk a gyermekük számára;
- * gyermekük képességeit komplex módon fejlesztjük;
- * a szabad játék megmarad a nevelés legfontosabb eszközének;
- * figyelembe vesszük a gyermeke egyéni és életkori sajátosságait, esetleges különbözőségeit;
- * értékeljük a gyermeke azon tulajdonságait, amelyek csak rá jellemzőek;
- * gyermekükkel megtanítjuk értékelni a másik gyermek különbözőségét is;
- * gyermeke számára olyan tudattartalmakat adunk át, amelyek az iskolai tanuláshoz szükséges kultúra-technikákat megalapozzák;
- * gyermekének olyan értékeket közvetítünk, amelyek örökérvényűek: hagyományörzés-ápolás, a magyar anyanyelv, népdal-, mese és mondavilág, tisztelet, szeretet, megbecsülés, elfogadás, a közösségben való együttélés;
- * nevelőmunkánkban a hangsúly a különböző módszerekkel történő egyéni fejlesztésen van;
- * nevelőmunkánk során figyelembe vesszük a szülők észrevételeit, fontos számunkra elégedettségük;
- * az óvodapedagógus megértő, türelmes, érzelmileg elfogadó partneri szerepet tölt be az együttnevelésben;

- * az óvoda minden dolgozója egységes követelmény és elvárás szerint előítéletektől mentesen közeledik a családokhoz;
- * nem avatkozunk be a család érzelmi életének pillanatnyi zavaraiba nem a gyermek érzelmi-erkölcsi- pszichés fejlődését NEM veszélyeztető;
- * rugalmasan, az értékeinkhez, a vállalt küldetésünkhöz igazítva kezeljük az elvárásait
- * a tudomásunkra jutott információkat bizalmasan kezeljük;
- * a gyermekeket érintő fontos kérdésekben kikérjük véleményüket és bevonjuk őket a döntéshozatalba.

Egyéb belső kapcsolatok

Szakmai munkaközösségek

1. Minőséggyőndozó – Önértékelési szakmai munkaközösség
2. Pedagógiai Program szakmai munkaközösség
3. Módszertani szakmai munkaközösség – Didaktika - Tervezés, értékelés

Célunk:

- ☺ Alapelve kell válnia intézményünkben, hogy – a telephelyi szerveződéseken túl – a nevelőtestület minden tagja valamelyik óvodaközi szakmai munkaközösség tevékeny tagja legyen.
- ☺ Az óvodapedagógusok magasabb szintű szaktudásának, nevelőmunkájának elősegítése, az egységes szemléletre épülő változatos gyakorlati munka elősegítése, egymás munkájának jobb megismerése.
- ☺ A tervezés és értékelés elméleti alapjainak áttekintésével és a mindennapi gyakorlatban való alkalmazásával a pedagógus kompetenciák fejlesztése.
- ☺ A helyi program működtetése, folyamatos figyelemmel kísérése, hatékonyság mérés.

Célunk elérése érdekében:

- Ösztönözzük az óvodapedagógusokat és más szakembereket az önművelődésre, továbbképzésekre, elméleti és gyakorlati munkájuk gyarapítása érdekében.
- Felkutatjuk és tovább adjuk az újabb módszereket, eljárásokat.
- Kapcsolatot keresünk és tartunk fenn más társintézményekkel.
- Rendszeresen tartunk szakmai megbeszéléseket.

KÜLSŐ KAPCSOLATOK

Célunk:

- ☺ A kölcsönös bizalom, tájékoztatási igény elvére épülő folyamatos kapcsolattartás. Meghatározott partnereinkkel a kölcsönös igények figyelembevétele és elégedettségének felhasználása, hasznosítás igényével.

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Ágazati irányítás – Újbuda Önkormányzata és Újbuda Német Önkormányzata

Célunk:

- ☺ A törvényi és fenntartói elvárásoknak megfelelő intézmény optimális működtetése, illetve az intézmény érdekeinek képviselése.

Feladatunk:

- A harmonikus kapcsolat kiépítése, ápolása.
- A kölcsönös tájékoztatás.
- A fenntartónk támogatásával biztosítani kívánjuk annak lehetőségét, hogy minőségileg garantált ellátásba részesítsük gyermekeinket.

Az óvodánkban zajló nevelőmunka színvonalát, hatékonyságát, a fenntartó számára láthatóvá tesszük. A fenntartó felé részletes beszámolót készítünk az óvodánkban végzett egész évi munkáról.

Iskolák:

- Gazdagrét-Csíkihegyek Általános Iskola,
- Gazdagrét-Törökugrató Általános Iskola

Célunk:

- ☺ Az iskolába menő gyermekek részére a zökkenőmentes beilleszkedés elősegítése.

Feladatunk az óvoda- iskola átmenet megkönnyítése érdekében:

- a folyamatos, közvetlen kapcsolat kiépítése, fenntartása az iskola pedagógusaival,
- egymás munkájának ismerete, közös programok szervezése.

Az iskola az óvodai élet után meghatározó szerepet tölt be a gyermekek életében. A zavartalan iskolakezdés érdekében kulcsfontosságú a két intézménytípus együttműködése, melynek elsődleges célja a szemlélet és gyakorlat közelítése. Az átmenet feszültségeinek oldása megkívánja az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazottak

érvényesítését: „*A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik*”. Ezért elsődleges, hogy az intézmények megismerjék egymás koncepcióját, nevelési céljait, módszereit. Fontos a gyermekek további fejlődésével kapcsolatos visszajelzések, tapasztalatok megbeszélése, a pedagógusok közötti párbeszéd, amely az esetleges átmenet jelzett problémáinak megoldásához is segítséget nyújthat.

Bölcsődék – Napsugár Bölcsőde, Katica Bölcsőde

Az óvodapedagógusok munkájához nagy segítséget nyújtanak a gondozónők, akik tájékoztatást adnak az újonnan érkező gyermekek szokásairól, fejlettségükről. A gyermekek előzetes megismerésével segíteni tudunk az óvodai beilleszkedésben, az óvodai beszoktatás elősegítése érdekében.

Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálatok és tagintézményei

Szükség esetén a gyermekek fejlődése érdekében pedagógiai szakszolgálati segítséget veszünk igénybe. Szoros kapcsolatot alakítunk ki a fejlesztő pedagógusokkal, akik az alábbi feladatokat látják el: gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás, szakértői bizottsági tevékenység, fejlesztő nevelés, nevelési tanácsadás, konduktív pedagógiai ellátás, óvodapszichológiai ellátás, a kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása, logopédiai ellátás, gyógytestnevelés.

Család és Gyermekjóléti Központ, Család és Gyermekjóléti Szolgálat

Feladatunk:

- a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, esélyegyenlőség biztosítása, prevenció.

Foglalkozik a hátrányos, veszélyeztetett helyzetben lévő családok problémájával. A szülő kérésére vagy az óvoda jelzése alapján segít az anyagi természetű problémák megoldásában. Az intézményvezető, és a gyermekvédelmi felelős részéről szoros kapcsolattartás a koordinátorral, a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása érdekében.

Orvos – védőnő – szakorvosok

A gyermekek egészségügyi ellátását és az egyéb egészségügyi feladatokat végző szervezet, az óvodavezetővel egyeztetett rend szerint végzi a preventív munkát. A védőnői szolgáltatás feladatkörébe tartozó feladatok ellátásával segíti az óvoda Pedagógiai Programját.

Egyházak és óvoda kapcsolata

Az óvodás gyermekek részére a történelmi egyházak által nyújtott hittant, szülői igény szerint, szakképzett hitoktatóval szervezzük, akit az egyház és szülők bízhatnak meg. Az óvoda biztosítja a vallási neveléshez szükséges helyet és az eszközöket. A hit és vallásoktatás idejének és helyének meghatározásához be kell szerezni a szülői szervezet véleményét.

ELTE – TÓK; ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskola

Az ELTE - TÓK szakának a képzési programjában gyakorlati helyszín biztosításával várjuk és segítjük a jelenlegi tanulókat, a jövőbeli kollegákat a nappali, és az esti szakokról. A gyakorlati képzés elméleti alapjait kiegészítjük tapasztalatok, saját élmények, kompetencia-alapú ismeretek és alkalmazásuk biztosításával. Gyakorlatorientáltságra törekszünk, vigyázva a korszerű pedagógiai és pszichológiai módszertanok megvalósulására. Egymásra épülő és fokozatosan bővülő ismeretekkel segítjük a tanulókat, biztosítva a megfelelő gyakorlatot.

A gyakorlati képzés fő jellemzői: fokozatosság, műhely-jelleg, reflektivitás, integráltság.

Me-Se-Kő Mentálhigiénés Segítő Központ

Szakmai kapcsolattartás, szükség esetén mentálhigiénés támogatás a dolgozók tekintetében egyéni beszélgetés, szupervízió, hivatásgondozás formájában.

Művelődési Ház, könyvtár, Színház, Múzeum

Célunk:

- ☺ Az óvodai élet színesebbé tétele, közös élmények gazdagítása.

Feladatunk:

- A gyermekek érdeklődési és fejlettségi szintjének megfelelő programok kiválasztása. Szülői értekezleteken a szülői igények feltárása. A programokon való részvétel megszervezése, szülői beleegyezések bekérése.

Nyugdíjas Ház

Célunk:

- ☺ A viselkedés kultúra fejlesztése az időskorú emberek felé.

Feladatunk:

- A közvetlen környezetünkben élő idősokkal való kapcsolattartás, a karácsonyi és az Anyák napi köszöntés által. Kölcsönös örömszerzés a felnőttek és a gyermekek részére egyaránt.

GAMESZ, Gyermekélelmzés

- **Kiemelt feladat** a megfelelő diétás étkezés biztosítása. Szoros kapcsolattartás a dietetikus szakemberrel, a diétás gyermekek ellátása érdekében.

➤ **Oktatási Hivatal, POK**

➤ **Tehetség Központ**

6. Gyermekvédelmi munkánk

Átfogja az egész Pedagógiai Programunkat, mindennapi nevelőmunkánkat.

Az óvoda kiemelt figyelemmel van a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek iránt, szorgalmazza, hogy rendszeresen járjanak óvodába, ahol szükségleteik kielégítése, gondozásuk biztosítottá válik.

Veszélyeztetett gyermeknek tekintjük azt a gyermeket, akinek testi, lelki, értelmi, erkölcsi nevelését a szülő nem biztosítja.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek tekintjük, akinek alapvető szükségletének kielégítési lehetőségei korlátozottak családjá, szűkebb társadalmi környezete az átlaghoz képest negatív eltérést mutat, szociális, kulturális téren.

Hátrányos helyzet kialakulásához vezethet a család alacsony jövedelmi szintje, egy főre jutó jövedelem csökkenése, rossz lakáskörülmények, egészségügyi okok, elhanyagoló nevelés, családban előforduló deviancia.

Szociokulturális hátrány esetén óvodapedagógus, pedagógiai asszisztens és dajka feladata a pedagógiai tapintat elemeinek érvényesítése, a gyermek és a szülő méltóságának tiszteletben tartása.

Ingerszegény környezetből érkező gyermekek megismerése és megfigyelése után az ingerkörnyezet gyermekhez történő igazításával segítjük a fejlődést.

A nem magyar állampolgárságú gyerekek és a migráns gyerekek és szüleik iránt megértést, és toleranciát tanúsítunk. Tiszteletben tartjuk étkezési, vallási és egyéb kulturális szokásaikat, hagyományaikat. A nyelvi nehézségeket segítséggel, türelemmel próbáljuk enyhíteni. A gyerekeknek fokozottan biztosítjuk az egyéni, differenciált fejlesztést, a felzárkóztatást.

Amennyiben a család nem képes betölteni a társadalmi normák által meghatározott funkcióját, abban az esetben az óvoda feladata a családgondozás által a meglévő funkciók megtámogatása, további szakmai támaszrendszer kiépítése (segítők bevonása).

Célunk:

- ☺ Az óvodai dolgozók gyermekvédelmi munkájának összehangolása.

☺ A gyermek mindenk felett álló érdekének, jogainak érvényesítése.

Legfontosabb feladataink:

- A felderítés (a gyermek és családi hátterének megismerése), a prevenció, korrekció, tehetséggondozás, szükség esetén a külső szakemberekkel való együttműködés.
- A hét évesen óvodában maradt gyermekek fejlődésének figyelemmel kísérése, egyénre szabott feladatok kitűzése, a szülők meggyőzése arról, hogy a szakemberek (fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus, gyógypedagógus) által felkínált fejlesztési lehetőségeket vegyék igénybe gyermekük számára.
- Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált óvodai nevelése.

Feladataink:

- A család életkörülményeinek, szerkezetének megismerése, felmérése.
- Az intézményi légkör biztosítása: harmonikus együttműködés, szociális körülmények széles kialakítása.
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása.
- Integrációjukat elősegítő csoportalakítás.
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása.
- Fokozott figyelem biztosítása a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek iránt, szorgalmazni, hogy rendszeresen járjanak óvodába, ahol szükségleteik kielégítése, gondozásuk biztosítottá válik.
- Amennyiben a család nem képes betölteni a társadalmi normák által meghatározott funkcióját, abban az esetben feladatunk a családgondozás által a meglévő funkciók megtámogatása, további szakmai támaszrendszer kiépítése (segítők bevonása).
- Külső- belső védelem összehangolása, különös tekintettel a személyiség, másság tiszteletben tartására.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- Nevelési terv részeként – tervezi a családdal való együttműködés feladatait, törekszik annak korrekt megvalósítására, és megteremti a visszajelzés lehetőségeit a nevelési programunknak megfelelően.
- Lehetőséget adunk a szülőknek a csoport, ezen belül saját gyermeke napi életének, életrendjének megismerésére.
- Megismertetjük a szülővel nevelési programunkat, módszertani segítséget adunk a hátrányokkal küszködő és nehezen nevelhető gyermekek szüleinek.

- Újabb megoldásokat, javaslatokat és módszereket keresünk a prevencióra és a differenciált és egyéni bánásmód hatékony alkalmazására.
- Kiszűrjük a károsító nevelési-környezeti tényezőket, felhívjuk a szülők figyelmét, segítjük őket.
- Együttműködünk a gyermekvédelmi felelőssel (intézkedése, segítő ajánlata legyen humánus, együtt érző és gyorsan cselekvő).

Szociális ellátás feladatai:

- A gyermekvédelmi felelőssel felmérjük rendelkezésre álló információk alapján a család rászorultságát- javaslatot teszünk az intézményvezetőnek a támogatásra, annak formáira (segélyek, étkezési hozzájárulás.)
- A gyermek fejlődéséről, a változásokról, az intézkedés módjáról feljegyzéseket készítünk (a feljegyzés hivatali titoknak minősül).

Az Óvodavezető feladatai:

- Ismerje és ismertesse meg munkatársaival a Gyermekvédelemről szóló törvényben foglaltakat.
- Segítse az óvodapedagógusok gyermekvédelemmel kapcsolatos ismereteinek bővítését.
- Nyújtson segítséget probléma megoldásban, gyors-hathatós intézkedés végrehajtásában.
- Koordinálja az óvoda gyermekvédelmi munkáját, kísérelje figyelemmel a megvalósítását, tegye meg a szükséges intézkedéseket.
- Építsen ki minőségi partnerkapcsolatot a gyermekvédelmi szervekkel és szakemberekkel.

Célunk megvalósítása érdekében:

A csoportokban végzett gyermekvédelmi munka összehangolásával elősegítjük az egységes szemléletmód érvényesülését. A koordinátori feladatokat a gyermekvédelmi felelős látja el.

Közreműködünk a gyermekek veszélyeztettségének megelőzésében és megszüntetésében.

Együttműködünk a Család és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Olyan légkört teremtünk, amely kizárja annak a lehetőségét, hogy bármelyik gyerek, bármilyen oknál fogva hátrányos, kizáró helyzetbe kerüljön.

Minden kisgyermek részére igyekszünk biztosítani a fejlődéséhez szükséges feltételeket, lehetőségeket, hogy szükség esetén leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésével, családi, vagyoni helyzeténél vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak.

Igyekszünk időben odafigyelni a családban jelentkező gondokra, problémákra, több és többoldalú információt beszerezni, hogy a segítség akkor érkezzen, amikor a probléma még kezelhető, megoldható.

Kiemelt figyelemmel fordulunk a gyermekjóléti gondozásban részesülő, hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek felé, egyénre szabott speciális foglalkoztatással segítjük őket hátrányuk leküzdésében.

Gondot fordítunk a tehetséggondozásra is, hogy a gyermekeknek megadjuk a kellően jó alapot a további fejlődésükhöz.

A szülőket tájékoztatjuk azokról a lehetőségekről, intézményekről, ahonnan segítséget kaphatnak, a kapcsolattartásban segítségükre vagyunk.

A gyermekvédelmi munka végzése minden óvodapedagógusnak és a nevelőmunkát segítő dolgozónak KÖTELEZŐ!

A gyermekvédelmi munka végrehajtásáért az intézményvezető, a gyermekvédelmi megbízott és az óvodapedagógusok egyaránt felelősek.

A veszélyeztetett gyermekekről nyilvántartást vezetünk.

A gyermekvédelmi munkánkat segítő speciális kapcsolatok:

- **Család és Gyermekjóléti Központ, Család és Gyermekjóléti Szolgálat**
- **A Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálatokkal és tagintézményeivel.**

V. Az óvodai élet tevékenységi formái

“A kisgyermek, amit hall, elfelejti, amit lát, már inkább megjegyzi, de amiben tevékenyen ő is részt vesz, az bizonyára beépül az emlékezetébe.”

(Kodály Zoltán)

1. Játék

„A játék az élet virága, az élet öröme, tavasza, a felebaráti szeretet hajnala. Amely gyermek ezen természet adta örömöket élvezni tudja, ha eljön a komoly munka, a tevékenység kora, ott is megállja helyét!”

(Samu József: Élet és nevelési rajzok)

A játék értelmezése:

Értelmezésünkben a játék a gyermek pszichikumát, kreativitását fejlesztő és erősítő, valamint élményt adó tevékenység. Véleményünk szerint a játék nem más, mint a külső és belső

valóság egyik érvényes feldolgozási módja.

A játék a gyermek legелемibb szükséglete, létformája, alapvető tanulási formája és a fejlesztés leghatékonyabb eszköze, szocializációjának színtere. Ezen keresztül tapasztalja meg a körülötte lévő világ sokszínűségét, szerzi ismereteit, tanul, jut örömhöz, sikerélményhez. A játék a gyermek számára a legfőbb élményforrás, ugyanakkor a személyiség fejlesztésének színtere, a tanulás, a készség-és képességfejlesztés leghatékonyabb módja.

Az óvodapedagógus számára a játék “gyógyító” hatása pedagógiai eszköz, mert a gyermek a játék folyamatában feloldódást, vigaszt, örömet, szórakozást, szabadságot talál. A gyermek egész napját a *szabad* játék tevékenység szövi át, határozza meg. Ebben zajlik tapasztalataik, ismereteik, élményeik feldolgozása is. ***Óvodánkban biztosított a gyermekek számára a „gyermekként való élés” lehetősége, vagyis a folyamatos – önfelelt-szabad játék gazdag feltételrendszere.***

Lényege:

- * örömszínezetű,
- * önkéntes és szabad,
- * valóságszerű, de nem valóságos,
- * nem a végeredmény a fontos, hanem magáért a folyamatért, az azt kísérő érzésekért, élményért csinálják,
- * nem érvényesülnek a valóság idő és térbeli korlátjai,
- * sajátos gyermeki rendje van (harmónia és szabadság).

A játékfajták pozitív hatása a gyermekek személyiségfejlődésében:

Az óvodában a gyermekek játékában megjelennek, sőt keverednek a különböző játékfajták. Ezek különbözőképpen hatnak a gyermeki személyiség alakulására.

A gyakorlójáték jellemzően a kisebb korosztálynál jelenik meg, de a nagyobbaknál is megfigyelhetjük egy- egy új játék megjelenésénél. Fontos számunkra, hiszen a kreativitás, alkotás, szocializációs képességek a percepció fejlődik általa.

A szimbolikus játék megelőzi a szerepjáték kialakulását. Már a legkisebb korosztálynál is megjelenhet, e játékfajtában a felnőtt mintát követve, észrevétlenül alakulnak a gyerekek erkölcsi értékei, szerepe van a szocializáció, percepció fejlődésében.

Konstruktív játék általában a nagyobb, önállóbb gyermekek játékában fedezhető fel, szintén fejlesztő hatással bír a kreativitás, az alkotás, és a percepció formálódására. Azért is fontos, mert ebben a játékban alakulhat a kombinatorikus képesség a tervező készség is.

Szerepjátékot a nagyobb gyermekek önállóan szerveznek, terveznek meg. Képesek egymás közt elosztani a szerepeket, megbeszélni a játék témáját, menetét, esetleg már eszközöket is készítenek ehhez a játékhoz. Mindeközben folyamatosan fejlődik szocializációjuk, erkölcsi tulajdonságaik, a döntéskéesség, valamint a percepció.

Az „igazi” **szabályjáték** öt - hét éves korban figyelhető meg az óvodásoknál. Fontos lépés a feladattudat, feladattartás, szabálykövetés, szabálytudat kialakulásában. A gyermekek tudnak alkalmazkodni a megismert szabályokhoz, de közösen kialakított új szabályokat is kialakítanak. Ez a játéktípus is nagymértékben fejleszti a szocializáció, az erkölcsi tulajdonságok, döntéskéesség, percepció alakulását.

A **bábjáték és dramatizálás** a három - hat éves gyermekek olyan kedvelt tevékenysége, mely által erősödnek a gyermekek társas kapcsolatai, formálódik beszédképességük, megismerkednek a humorral, esztétikai kompetenciájuk folyamatos fejlődésen megy keresztül.

Ezekon kívül megjelenik az óvoda gyermekeknél a barkácsoló játék, mely a mozgást, a koordinációt, a percepciót fejleszti.

Minden játékfajta hatással van az értelmi képességek, a verbalitás az alkalmazkodó-és együttműködő képesség fejlődésében, miközben a gyermekek megtanulják, hogy felelősek saját maguk és társaik testi, és lelki épségéért.

A gyermekek játékképességének alakulása hatással bír a családi életre, az otthoni közös programok a szülőkkel való együttjátás által.

Az óvoda kert, mint a gyermeki játék színtere:

Az óvoda udvara egy természetes, egészséges közeg, mely rengeteg lehetőséget kínál a gyermekek szabad és irányított játéktevékenységének. Minden évszakban lehetőséget biztosítunk a tartalmas játék kialakulására. Erre szolgálnak a sporteszközök: labdák, ugrókötelek, tenisz, stb., de a jó időben használható babakocsi, futókerékpár, stb.

A kert fontos elemei a beépített játékeszközök is, melyek a gyermekek egészséges mozgásigényét hivatottak kielégíteni. De nemcsak ezek jelenti a játéklehetőséget. A kerti vizsgálódás, bogarászás, felfedezési lehetőségek nagyítóval és más eszközökkel szintén nagyszerű játéklehetőségként szolgálnak.

Mindhárom telephelyünk udvara tágas, zöld, alkalmas ezekhez a tevékenységekhez.

Gyermei tulajdonságok megismerése a játék által:

Az óvodai játék alkalmas a gyermekek képességeinek megfigyelésére is: jól nyomon követhető általa a verbális, mozgásos, értelmi, a megfigyelőképesség, emlékezet, felidőzés,

tájékozottsági szint, feladattudat, feladattartás, elmélyültség, kitartás, szocializációs képességek fejlődése.

A játékban megvalósul az inkluzív nevelés: a képességek és szükségletek szerinti, személyre szabott differenciálással.

Célrendszere:

- ☺ Célunk, olyan ösztönző játékkörnyezet kialakítása, melyben kibontakoznak a gyermekek egyéni vágyai, elképzelései, érvényesül önkifejezésük, formálódnak erkölcsi tulajdonságaik, tanulási lehetőségeik kitágulnak, képességeik fejlődnek.

Feltételrendszere:

Intézményünkben biztosítjuk a játékhoz szükséges megfelelő helyet, és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokat, játékszereket.

A játék számára megfelelő hely, idő, eszközök meglétén túl kiemelt feladatunknak tekintjük a nyugodt csoportléggör, és élményszerzési lehetőségek biztosítását, a szabad játék túlsúlyának érvényesülését.

Az óvodapedagógus **tudatos jelenléte segíti** az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus a **szükség és igény szerinti együttjátszásával**, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, a nem direkt reakcióival éri el. A felnőtt szerepében kétféle, de egymással rugalmasan kapcsolódó beállítódással viselkedünk. Megengedő, elfogadó, támogató attitűddel a szabadjáték idején, állandó modellnyújtással az együttlét során, hiszen a gyermekek kitüntetett figyelemmel fordulnak a felnőttek felé és igénylik együttműködésüket.

Nevelőtestületünk a játékot az óvodás korú gyermekek **alapvető tanulási, és a leghatékonyabb fejlesztő tevékenységi** formájának tekinti.

Tudjuk, hogy a játék az öröm forrása, **ezért támogatjuk a gyerekek szabad, elmélyült, önkéntes és spontán játékát.**

Lehetőséget biztosítunk a gyermekek számára, hogy képességeiket önállóan választott sokrétű játéktevékenységgel fejlesszék.

Az óvodapedagógus mindenkori feladata, hogy megteremtse a gyermekek korának és szükségletének, igényének megfelelő játéktípusok megjelenésének lehetőségét. (gyakorló, konstrukciós, szerepjáték, szabályjáték, dramatizálás, bábozás, barkácsolás)

Célunk:

- ☺ Célunk, hogy a gyermekek egyéni vágyai, elképzelései kibontakozhassanak a játékban, érvényesülhessen önkifejezésük a változatos játéklehetőségekben.
- ☺ A játék által tanulhassanak, képességeik fejlődhessenek, erkölcsi tulajdonságaik formálódjanak.
- ☺ A kisgyermek napi 7-9 óra játékszükségletét, szabad játék szükségletét kielégítsük.
- ☺ Az együtt játszás során minden gyermek számára biztosítani a mozgás, az aktivitás, a biztonság, a szociális szükségletek, az önmegvalósítás, az önfejlődés, önbecsülés szükségleteinek kielégítését.

Feladataink:

- A gyermekek 7-9 óra napi játékszükségletének biztosítása, és tartalmának gazdagítása.
- Érzelmi biztonságot adó háttér, valamint természetes élethelyzetekben nyújtott modellszerep.
- Sokféle tevékenységre alkalmat adó „beszélő” tárgyi környezet kialakítása.
- A szabad mozgás, szabad tevékenykedés az önállóság, a kezdeményezés, az egymás melletti vagy együtt játszás és munkálkodás lehetőségeinek biztosítása, segítése
- A gyermekek életkorához és képességszintjéhez alkalmazkodó közös élményháttér biztosítása, az egyéni élmények megismerése.
- A gyermekek részére választási, döntési lehetőségek biztosítása (minden helyzetben több lépcsőfok felkínálásával a választhatóság elvének érvényesítése).
- A kreativitást fejlesztő, a nagy és finommozgások fejlesztését serkentő játékszerek biztosítása.
- Pszichikus szükségleteik, feszültség, félelem oldódása, önállósodási vágyuk kielégítése.
- Figyelemmel kísérni a játék, szerepjáték tartalmát, melynek megfigyelésével ismeretet szerezhethetünk a gyermek kreativitásáról, élményeiről, fantáziájáról, ügyességéről, vágyairól, az együttműködési készségeiről, figyelme tartósságáról, feladat és szabálytudatáról.
- A szülőkkel való együttnevelés - kapcsolattartásunk során arra törekszünk, hogy megérezzük a játék elsődleges szerepét, jelentőségét az óvodás életkorban, s a játékban rejlő nevelési lehetőségeket, melyekkel a gyermekek személyiségét, jellemét kívánjuk alakítani a családokkal együtt.

- Az óvodakertben is biztosítjuk a szerepjátékok, mozgásos, ügyességi, sport, népi és a Pitypang Óvoda telephelyen a közlekedési játékok feltételeit.

A játék objektív és szubjektív feltételeinek a biztosítása

Objektív feltételei:

A játék biztonságsszükségletének kielégítése:

- a testi, fizikai biztonság kielégítése
- otthonos környezet meg teremtésével
- a napi tevékenységek rendszerességével
- a közösségi élet szokásainak betartásával

A játék feltételeinek megteremtésével (tevékenység lehetősége, hely, idő, eszközök, élmény) Az érzelmi biztonság kielégítése:

- a szeretetteljes légkör biztosításával
- az óvónők elfogadó magatartásával
- a szociális kapcsolatok elősegítésével
- a védettség érzésének biztosításával.

Kreatív, alkotó légkör biztosítása érdekében:

A gyermek szabadon döntheti el, hogy milyen tevékenységet választ, kivel játszik szívesen, milyen tartalmat dolgoz fel, milyen eszközt használ, milyen helyet választ és mennyi ideig tart a játéka. Lehetőséget biztosítunk ahhoz, hogy alkotóan együttműködhessen, cselekedhessen, manipulálhasson, és elképzeléseit valóra válthassa. Ha szükséges mindig a rendelkezésére állunk bevonható társként, segítőként, kezdeményezőként. A játék keretein belül fokozott gondot fordítunk a differenciált képességek fejlesztésre, a hátrányos családi háttérrel rendelkező gyermekek felzárkóztatására, tehetségek felfedezésére és alapozására.

Segítésünk olyan mértékű, amilyenre az adott gyermeknek szüksége van.

A csoportokban közösen kialakított és elfogadott ésszerű szabályok szabályozzák az együttélést, amelyek leginkább négy területre korlátozódnak:

- * ne zavarják egymás játékát,
- * ne rongálják az eszközöket,
- * ha befejezték a játékot a következő tevékenységhez szükséges rendet rakjanak,
- * érzelmeiket lassan tanulják meg irányítani.

A játékhoz szükséges idő biztosítása:

A játék egész napos folyamatosságát a folyamatos és rugalmas napirendünk és *időbeosztásunk* biztosítja. A gyerekek egybefüggően több órán keresztül játszhatnak, kivéve a tisztálkodás, pihenés, étkezés és az esetleges közös tevékenységeket. Az udvari játéktevékenységre az időjárás függvényében igyekszünk minél több időt szálni. *Fontosnak tartjuk, hogy a rugalmasság alapelveivel a gyermekek kijátszhassák magukat, tovább élhessen bennük a játék folytatásának tudata.*

A játékhoz szükséges eszközök biztosítása:

A játéktevékenységhez a játékfajták figyelembevételével igyekszünk praktikus, izléses, alkotó készséget és *képességet* fejlesztő, jó minőségű, elsősorban természetes anyagokból készült játékokat, félkész játékokat, kreativitást és fantáziát megmozgató, előhívható eszközöket biztosítani

Udvari játékeszközök a környezetbe illően jól szolgálják neveltjeink testi képességeinek fejlődését.

A játékhoz szükséges élmények biztosítása:

Arra törekszünk, hogy helyi adottságainkat maximálisan felhasználjuk, s támaszkodunk a gyermeket otthon ért pozitív élmény hatásaira is. Ötletek, lehetőségek, helyzetek teremtésével is igyekszünk a sokszínű játék kialakulásához hozzájárulni.

Szubjektív feltétele:

Olyan óvónői személyiség, aki *tudatosan* képes együttműködni, empátia érzékeny s maga is szeret játszani és *biztosítja az indirekt irányítás felelősségét.*

A játéktevékenységben, az óvodapedagógus támogató szerepe:

Az óvodapedagógus modell a gyermek számára.

Nem tervezzük meg előre a (szerep) játékot, de támogatjuk és segítjük folyamatosan a gyermekek elképzeléseinek megvalósítását.

A gyermekeket az életkorukhoz és képességi szintjükhöz illeszkedő szabályjátékokkal ismertetjük meg, melyet direkt módon irányít az óvónő.

A szabályjátékokon kívül minden más játéknál az indirekt játékirányítás elvárásai a mérvadóak: ötletadás, eszközbiztosítás, kérésre szerepvállalás, metakommunikációs eszközök alkalmazása stb. Ha a gyermek kéri, segítünk, hogy ha igényli, partnerei leszünk a játékában. Esetleges konfliktusok esetén kivárunk, s csak akkor lépünk közbe, ha nem tudja saját problémáját megoldani.

Segítjük a különböző fejlettségű, életkorú gyermekek együttjátzását.

Arra törekszünk, hogy ötletadó, segítő szerepünk mindig a játsszók igényéhez igazodjon.

A játék adja a legteljesebb képet a gyermekről számunkra (szociális helyzetéről, értelmi fejlődéséről, szintjéről, beszédképességről stb.).

Arra neveljük őket, hogy tartsák tiszteletben egymás játékát, tevékenységét. Lehetőségünk nyílik az együttjátszásban megfigyelni a gyermekek fejlődését, érzelmeiket, szabálytudatukat.

A képességfejlesztés lehetőségei a játékban:

Fejlődik:

- érzelmi életük - szocializálódnak, alakulnak társas kapcsolataik, megtanulnak egymáshoz alkalmazkodni;
- erősödik empátiás képességük, türelmük, önfegyelmük, szabálytudatuk, felelősségtudatuk, feladattudatuk, frusztrációs toleranciájuk, viselkedés kultúrájuk, metakommunikatív kifejezőképességük;
- fejlődnek jellembeli, erkölcsi tulajdonságaik;
- képzeletük, alkotó kreativitásuk erősödik;
- alakulnak értelmi képességeik- figyelmük, emlékezetük, megfigyelőképességük, gondolkodásuk;
- észlelésük: szín, forma, alak, háttér diszkrimináció, térészlelésük, térbeli tájékozódásuk, tapintási észlelésük, pontosságra törekvésük;
- tapasztalatokat szereznek az anyagok minőségéről (keménységről, érdességről, felületről);
- felfedezik a rész - egész viszonyát, időrendiséget ismernek fel, ritmusérzékük alakul;
- beszédükben bővül a szókincsük, ismereteket szereznek, beszédképességük, beszédfigyelmük, fogalomalkotásuk, szövegmemória, helyzethez illő szövegalkotásuk alakul;
- nagymozgásuk - mozdulataik koordinálódnak, automatizálódnak, finomodnak, differenciálódnak, bonyolultabbá és ritmikusabbá válnak;
- a mozgások összekapcsolódnak a tapintással, látással, hallással;
- a játéktér átrendezésével erősödi fizikai állóképességük, kitartásuk.

A nevelést segítő feladata:

A *pedagógiai asszisztens* az óvodapedagógus iránymutatása alapján bekapcsolódik a gyermekek játékába, segít a játékeszközök előkészítésében, elrakásában, segít a

gyermeknek a szabályok betartásában, betartatásában. A konfliktus helyzetekben a megbeszéltek szerint jár el.

A **dajka** bekapcsolódhat a gyermekek játéktevékenységeibe, segít a játékeszközök tisztántartásában, elrakásában, megjavításában, barkácsoló tevékenységekben szükség szerint segít.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- * örömmel és szívesen vesz részt a szükségleteinek, életkorának, fejlettségének megfelelő játékokban;
- * játékában önálló lesz, bekapcsolódik mások játékába, lesznek kezdeményező megnyilvánulásai, egyéni ötletei, javaslatai;
- * élvezi a szabályjátékokat, s betartja, betartatja a megismert *egyszerűbb* szabályokat, képesek a bonyolultabb szabályok elfogadására, megtanulására, gyakorlására;
- * kialakul játéktudata (szimbólumok és realitás);
- * szívesen dramatizál, bábozik ismert meséket, történeteket, képes saját élményének eljátszására is, *játékát kommunikáció kíséri*;
- * törekszik az eszközök és a környezet esztétikájának megőrzésére;
- * a barkácsolás, a szerepjáték, a bábozás természetes eszköz, életük alkotórésze lesz, maguk próbálnak meg létrehozni kiegészítő játékeszközöket, amelyeket a játékban felhasználnak;

2. Művészetre nevelés

*“Hozzon a gyermeknek mindenképpen, amit tud, játékot, zenét, örömet.
De hogy mit fogad el: azt bízunk rá, csak az a lelki táplálék válik javára, amit maga is kíván.”*
(Kodály Zoltán)

Művészeti tevékenységeink alapja:

- * a környezet megteremtett, változtatható esztétikája, harmóniája,
- * az óvónő művészeti érzékenysége, személyisége, harmóniája, példája,
- * lehetőség a gyermek szabad kibontakoztatására, segítségnyújtás.

A művészeti tevékenység fogalma sokrétű, összetett és komplex jellegű, összetevői:

- * ének, zene, énekes játék,
- * vers, mese, dramatizálás,
- * rajzolás, mintázás, kézimunka, barkácsolás.

Ezek a tevékenységek a nap folyamán bármikor gyakorolhatók.

Célunk:

- ☺ Elősegíteni, hogy a gyermeket körülvevő objektív világ érzéki síkon megfoghatóvá váljon s képessé váljon a gyermek a valóság esztétikai felismerésére, befogadására, megvalósítására és létre hozására.

Óvodapedagógus feladatai:

- Az esztétikus környezet, nyugodt légkör, szoros érzelmi kapcsolat kialakítása, ahol lehetőséget biztosítunk a különféle tevékenységek gyakorlására az egész nap folyamán.
- A kreativitás és az alkotó gondolkodás és cselekvés fejlesztése mozgás és megfelelő eszközök, hely, idő, élmény biztosítása.
- Elősegíteni a gyermekek egyéni sajátosságainak kibontakozását, lehetőséget adni a differenciálásra, a tehetséggondozásra és szükség esetén a felzárkóztatásra.

A nevelést segítő feladatai:

- Az esztétikus környezet, nyugodt légkör, szoros érzelmi kapcsolat kialakítása, ahol lehetőséget biztosítunk a különféle tevékenységek gyakorlására az óvodapedagógussal egyeztetve a dajka és a pedagógiai asszisztens feladata is az egész nap folyamán.
- Az eszközök és a megfelelő hely biztosítása, az esztétikus környezet visszaállítása a dajka feladata.
- Elősegíteni a gyermekek egyéni sajátosságainak kibontakozását óvodapedagógussal egyeztetve ***a dajkák és a pedagógiai asszisztensek*** feladata.

3. Verselés, mesélés

Mesélés:

A mese a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi, etikai fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője, mely életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének.

A mindennapos mesélés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

A mese az anyanyelv közegén át emberi kapcsolatokra nevel, mélyíti az önismeretet, segíti a világ megismerését. A mese a legtagabb értelemben nevel. A mesének erkölcsi tartalma van, oldja a kisgyermek szorongását.

Óvodánkban a mesélés nevelőmunkánk részeként a nap bármely időpontjában a gyermek vagy óvónő kezdeményezésére, meghitt mesekörnyezet kialakításával valósul meg. Az óvónő a mesét több ízben elmeséli a hét folyamán. Nem a mennyiségre, hanem a minőségre

törekszünk! Lehetőséget biztosítunk a gyermekek számára a már ismert mesék elmesélésére, eljátszására, bábozására, dramatizálására is.

A mesélés másik formája a csendes pihenő előtti mese, mert ilyenkor a nyugalom szinte helyet készít a mesének, s a mese pedig a nyugalomnak. Az óvónő megnyugtató, esetleg folytatásos mesét is mesélhet könyvből olvasva is.

Lehetővé tesszük, hogy a meseélményeiket játékkal és a vizuális nevelés eszközeivel kifejezzék.

Verselés, mondókázás:

Az érzelmi biztonság megadásának s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki- érzelmi élményeket adnak.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

Bábozás:

A bábozás, a bábjáték több művészeti ág összefonódása. A bábozással megvalósítjuk a kapcsolódó művészeti tevékenységek által történő fejlesztést is. A gyermek a bábozás során szerepet játszik, az "átváltozás" csodás eleme csak e közben fordul elő vele. A gyermekhez legközelebb a mese áll, s a leghitelesebb megjelenítésére törekszünk bábozás közben.

Óvodánkban a bábozás a mindennapjaink tevékenysége, áthatja nevelőmunkánkat. Fejlesztjük a gyermekek fantáziáját, beszédét, kommunikációs képességét, bábkészítés alkalmával kezűgyességüket, s elsősorban játékukat. A bábozás során lehetőség nyílik a félénkebb, bátortalanabb, szorongóbb gyermekeknek a megnyílásra, élményeik kijátszására. A bábozás eszközei valamennyi csoportban a gyermekek rendelkezésére állnak, s folyamatos fejlesztéséről az óvónők gondoskodnak. Az óvónői példa elengedhetetlen feltétele a gyermekek bábozásának.

Drámapedagógia:

A gyermek a játék során újra játssza, feldolgozza a vele megesett dolgokat, eseményeket.

Lehetőséget adunk arra, hogy újra más fényben lásson dolgokat, közben fejlődjön kommunikációs készsége, fantáziája, teljes személyisége.

Nevelőmunkánk során alkalmazása segít abban, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek szocializálódása könnyebben történjen.

Célunk:

- ☺ A vers, mese hallgatás és vers mondás szeretetének kialakítása.
- ☺ A gyermek természetes kíváncsiságának, igényeinek kielégítése.
- ☺ Érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének segítése a mesék csodáival, varázslataival, feszültségkeltő és oldó hatásának, a versek zeneiségének felhasználásával.
- ☺ Az anyanyelvi nevelés fontos eszközeivel, esztétikai érzelmek kiváltásával az irodalmi fogékonyság megalapozása, a könyv iránti vonzódás kibontakoztatása.

Óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek alkotókedvének vers és mese alkotásának támogatása.
- Spontán adódó lehetőségek felismerése és felhasználása az élménynyújtáshoz.
- A mindennapos verselés, mesélés és mondókázás feltételeinek megteremtése, megfelelő eszközök, hely, idő, élmény biztosítása.
- Az irodalmi anyagok gyűjtése, válogatása: *népi, klasszikus és kortárs*, irodalmi értékeket képező, érzelmeket keltő művek gyűjtése, melyek alkalmasak a differenciálásra, felzárkóztatásra is.
- A könyvek szeretetére, megbecsülésére nevelés.
- Az ölbeli játékok, népi mondókák, rigmusok, dúdolók, közmondások megismertetése, alkalmazása.
- A verselésnél, mesélésnél a nyugodt hangulat megteremtése, az irodalmi anyagnak, az adott gyermek csoport szokásainak megfelelő hely, színtér kiválasztása.

A nevelést segítő feladatai:

- Az esztétikus környezet, nyugodt légkör, szoros érzelmi kapcsolat kialakítása, ahol lehetőséget biztosítunk a különféle tevékenységek gyakorlására az óvodapedagógussal egyeztetve a dajka és a pedagógiai asszisztens feladata is az egész nap folyamán.
- Az eszközök és a megfelelő hely biztosítása, az esztétikus környezet visszaállítása a dajka feladata.
- Elősegíteni a gyermekek egyéni sajátosságainak kibontakozását óvodapedagógussal egyeztetve **a dajkák és a pedagógiai asszisztensek** feladata.
- Az ölbeli játékok, népi mondókák, rigmusok, dúdolók, közmondások használata óvodapedagógussal egyeztetve a pedagógiai **asszisztensek** feladata.

A német-magyar kétnyelvű csoportokban mindig lehetőséget nyújtunk a németül elhangzó mesék előzetes megismerésére magyar nyelven (esetleg több héten áttartó folyamatos

meséléssel). Magyarul körülírjuk, megismertetjük a kevésbé ismert szavakat, fogalmakat, hogy ezzel is segítsük a német nyelven való megértést.

A versek, mondókák zeneiségükkel, ritmusukkal a maguk eredeti német anyanyelvi közegében hatnak, ezért ezek magyar nyelvre fordítása tilos.

„A mondókákat, gyermekverseket a vizuális tevékenységhez, cselekvéshez, mozgáshoz és játékhöz kötött helyzetek teszik szemléletessé.” (Babai-Talabér, 2004)

A megértést segítő állandó segítőnk a képeskönyv, mely szemlélteti a hallott irodalmi anyagot.

In den zweisprachigen (deutsch-ungarischen) Gruppen gibt es verschiedene Möglichkeiten, die deutsche Märchen, Geschichten zuerst Ungarisch kennenzulernen. Die wenigbekannten Wörter und Begriffe werden veranschaulicht um leichter zu verstehen und näher zu beschreiben, so dass sie sich den Kindern einprägen. Die Verse und die Volksreime wirken mit ihren eigenen Musikalität und Rhythmus, deshalb ist es nicht erlaubt sie zu übersetzen.

Die Volksreime, Kindergedichte dienen durch das bildnerische Gestalten, die Handlung, das Bewegen und Spielen gebundene Situationen als Veranschauligungsmittel.

Die Bilderbücher helfen das Verständnis und veranschaulichen den literarischen Stoff, die die Kinder schon gehört haben. Die Wiederholungen und Übungen spielen in den Spielabläufen eine wichtige Rolle.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek:

- * szívesen mesél, *mond verset*, bábozik, dramatizál, vesz részt mimetikus és improvizáló játékokban;
- * maga is kitalál meséket, történeteket;
- * tudja a megismert szavak jelentését, megfelelően használja azokat;
- * a belső képalkotás folyamatának hatására képes a hallottak képi megjelenítésére;
- * óvja és örömmel lapozgatja a neki megfelelő könyveket;
- * társai dramatizálását, vers mondását érdeklődéssel hallgatja, képes az előadás cselekményének követésére, felelevenítésére.

4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

„A zene hidat ver a szellem és az érzékek világa között, szüntelen ekstázist vált ki, dogma nélküli hitet hordoz, hódolatteljes szerelmet, magáról az emberről szól, aki otthon érzi magát a természetben, a végtelenben.”

(Yehudi Menuhin)

A legősibb esztétikai megnyilvánulás: az első zenei élmény a saját szívünk dobbanása, ritmusa.

A harmonikus gyermeki személyiség alakításához szükséges a társas együttlét igénye, melyben az éneklés, dúdolgatás, együttmozgás természetessé válik, s a gyermek zenei anyanyelvét képezi.

Nevelőmunkánk során, melynek alapja: Forrai Katalin – „Ének- zene az óvodában” című munkája arra törekszünk, hogy:

Az óvoda környezete, zenei adottságai, zenei kultúrája, igénye segítse a célok megvalósulását. Óvodánk barátságos légkörével erősítjük a gyermekek természetes igényét az éneklésre, zenélésre, énekes játékokra, gyermektáncra, zenehallgatásra a napi tevékenység folyamatában.

A hangszerek, egyéb zenei eszközök segítségével fejlesztjük a gyermekek zenei képességét, fokozzuk kedvüket, örömeiket, érzelmeiket.

Anyaggyűjtésünk során arra törekszünk, hogy a válogatott dalos anyag tartalmazzon játékos, kreativitást segítő, hallást, ritmust fejlesztő, vidám-tréfás dalokat, mely igazodik a gyermek életkorához, fejlettségéhez, legyen alkalmas ünnepek, hagyományok szebbé, vidámabbá tételére.

Kiemelten figyelünk arra, hogy a hátrányos helyzetű, a magatartás zavarokkal küszködő gyermekek és az óvodánkban lévő hét - nyolc éves gyermekek differenciált fejlesztéséhez is megfeleljenek.

Zenei nevelésünk során befogadásra, örömszerzésre nevelünk, új benyomásokat, új helyzeteket ismertetünk meg, értékrendet alakítunk.

Zenei nevelés anyaga:

Népi mondókák, népi dalok, játékok, *klasszikus és kortárs* szerzők művei, más népek dalai, népi játékok, készségfejlesztés zenei elemei.

Ének, zenei nevelésünk keretében fejlesztjük a gyermek zenei képességeit:

Ritmusfejlesztés:

Egyenletes lüktetés, mérő megéreztetése, kiemelése. Dalok mondókák ritmusának megfigyeltetés, kiemelése, hangsúlyozása. Tempóérzék fejlesztése és az ettől eltérő különbségek felismerése, ütemérzék fejlesztése különféle mozgások összekapcsolásával, táncos lépések megismerése.

Hallásfejlesztés:

Hangmagasság érzékeltetés, hangszín- dinamika-érzék, éneklési készség, tonális érzék, hangápolás, hangképzés - fejlesztés.

Egyéb zenei képességfejlesztés:

Formaérzék (motívumok hosszának megéreztetése), emlékező képesség dallamfelismeréssel, visszhangjátékkal, improvizációs készség, kreativitás (ritmika, dallamjáték), belsőhallás fejlesztés.

Az óvodában az éneklés és a mozgás természetes egységben, a népi játékokban van jelen, *illetve az életkorhoz igazodó gyermektáncban*. A gyermekjátékokban előforduló egyszerű táncos mozgásokkal, változatos játékfordulatokkal és térformákkal fejlesztjük a gyermek ritmusérzékét, mozgását.

Célunk:

- ☺ Az énekes játékok, a zene megszerettetése, a zenei anyanyelv megalapozása.
- ☺ Az esztétikai zenei ízlés és mozgáskultúra formálása.
- ☺ A felnőtt spontán utánzásával, a zene, az éneklés a mindennapok részévé váljon a gyermeknél.
- ☺ Zenei élmények nyújtásával felkelteni és ébren tartani a gyermek zenei kíváncsiságát, alkotókedvét.
- ☺ A közös éneklés, közös zenélés örömeinek megéreztetése.
- ☺ A gyermekek zenei hallásának, ritmus érzékének, zenei emlékezetének fejlesztése, játékos zenei alkotókedvük ösztönzése.
- ☺ A magyar néphagyományok, népzene megismerése. ápolása.

Óvodapedagógus feladatai:

- Minél több zenei élményt közvetíteni a gyermekeknek (népdal, rokon és más népek zenéje, komponált művek, klasszikus műzene, kortárs művészeti alkotások).
- Fejlesztani a gyermekek alkotókedvét-, zenei kreativitását, ritmusérzékét, hallását, zenei emlékezetét, mozgását az ölbéli játékokkal, népi gyermekdalokkal, énekes játékokkal.

- A zenehallgatás iránti érdeklődés felkeltése, klasszikus és kortárs művek, népzene és más kultúra zenéjének megismertetése.
- A spontán zenélésre, éneklésre, táncra, mozgásra való lehetőség biztosítása.
- Követendő mintát adni a gyermekeknek, ami elősegíti az éneklés, zenélés beépülését a mindennapi tevékenységébe.

A nevelést segítő feladatai:

- Elősegíteni az éneklés, zenélés beépülését a mindennapi tevékenységekbe a pedagógiai asszisztens és dajka feladata az óvodapedagógussal egyeztetve.
- Az eszközök és a megfelelő hely biztosítása, az esztétikus környezet visszaállítása a pedagógiai *asszisztens és a dajka* feladata.

A német-magyar kétnyelvű csoport zenei nevelésében is a német népi kultúrából merítünk. A zenehallgatás, éneklés mellett a legnagyobb szerep a dalos játékoké, mert a zenei élményt a könnyebb és teljeseb megértés érdekében mindig mozgással kísérjük.

A zenei nevelést különálló egységként tervezzük, melynek mindig része a rendelkezésre álló teljes Orff-hangszerkészlet egyes eszközeinek használata. Ezt egészítjük ki saját készítésű hangszerekkel.

In den zweisprachigen deutsch-ungarischen Gruppen werden die musikalische Stoffe aus der Volkskultur gewählt. Neben dem Musikhören und dem Gesang haben die Kreisspiele die wichtigste Rolle. Das musikalische Erlebnis begleiten wir immer mit Bewegung. Wir planen die musikalische Erziehung als eine getrennte Einheit, wo wir immer die Orff-Instrumenten benutzen. Diese Sachen werden mit selbstgemachten Instrumenten ergänzen.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek:

- * önfeledten játszik énekes játékokat, mondogat mondókákat,
- * szívesen énekel közösen és egyénileg is, törekszik a tiszta éneklésre,
- * figyelmesen hallgat zenét,
- * meg tudja különböztetni a zenei fogalmakat (halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú),
- * különböző mozdulatokkal, egyszerűbb ritmushangszerekkel ki tudja fejezni a dalok, mondókák ritmusát és egyenletes lüktetését,
- * tud rögtönözni ritmust, mozgást, dallamot,
- * ismeri a legegyszerűbb térformákat (csigavonal, kör),
- * felismeri dallammotívum alapján a jól ismert dalokat,

- * felismeri a zörejhangokat, a természeti környezet hangjait, hangszerek hangját (ritmushangszerek, furulya)

5. Rajzolás, mintázás, kézimunka,

Maga a tevékenység - s ennek öröme - a fontos, **valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.**

Minél több technika bemutatásával serkentjük a gyermekeket alkotásra, hogy megtalálják azt a technikát, amelyik segítségével legjobban ki tudják fejezni önmagukat.

Törekszünk a természetes alapanyagok használatára.

Megtanítjuk a gyermekeket a nézés mellett a "látásra" is.

Biztosítjuk számukra az élménynyújtás mellett a "felfedezés örömét". Időt biztosítunk arra, hogy a látottakat feldolgozhassa.

Lehetőséget biztosítunk arra, hogy élményeiket kifejezhessék, használják fantáziájukat.

Lehetőséget biztosítunk az alkotásra, a kreativitásra, az improvizációra.

A feladatokhoz igyekszünk változatos és hatékony módszereket keresni: séta, kirándulás, természeti és társadalmi megfigyelések, tárgyi technikák alkalmazását stb.

Az egész nap folyamán lehetőséget biztosítunk rajzolásra, festésre, mintázásra, képalakításra, kézimunkára, így a gyerekek gyakorolhatják az ábrázolás különböző fajtáit.

A gyermeki alkotás **a belső képek gazdagítására** épül. Az önmegvalósítás, önkifejezés eszközeként tekintjük az ábrázoló tevékenységeket. Az ábrázoló tevékenység a tárgyi világ megismerését, feldolgozását, újraalkotását teszi lehetővé a gyerekek számára.

Arra törekszünk, hogy mindez örömet okozzon a gyerekeknek és alkotásaikban tükröződjenek egyéni és közös élményeik, a világról szerzett ismereteik és érzelmeik. Türelemmel várunk az egyéni kifejezőmód kialakulására, megerősítjük a formateremtő szándékot, a kreatív színhasználatot. Minden alkotást értéként kezelünk, környezetünk díszítésében is felhasználjuk azokat.

Segítséget nyújtunk a gyermek egyéniségének kibontakozásához, egyéni fejlesztéséhez egyéni módszerek és eszközök alkalmazásával (tehetséggondozás, differenciált fejlesztés).

Közvetlen környezetünkben és a természetben járva felhívjuk a gyerekek figyelmét a színekre, színfoltokra, a természeti jelenségek formáira, arányokra, fényre, árnyéokra, az üde színek és a sötét színek hangulatára, ezzel biztosítjuk az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedést.

Az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítjük a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Célunk:

- ☺ A gyermekek tér- forma- szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti fogékonyságuk, igényességük alakítása, élmény és fantázia világának képi, szabad önkifejezésének elősegítése.
- ☺ A közös alkotás örömének megéreztetése
- ☺ Az esztétikai ízlés, szépre való fogékonyság formálása.
- ☺ A rajzolás, festés, mintázás, kézi munka megszerettetése, a vizuális anyanyelv megalapozása.

Óvodapedagógus feladatai:

- Ábrázoló tevékenységre az egész nap folyamán biztosítani a lehetőséget.
- Megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a különböző technikai alapelemekkel és eljárásokkal.
- Segítséget nyújtani a gyermek egyéniségének kibontakozásához, egyéni fejlesztéséhez megfelelő módszerek és eszközök alkalmazásával (tehetséggondozás, felzárkóztatás, differenciált fejlesztés, hét - nyolc évesek fejlesztése).
- A rajzoláshoz, mintázáshoz, kézi munkához szükséges különböző anyagok biztosítása, gyűjtése, a természetben fellelhető anyagok felhasználása.
- A gyermekmunkák esztétikus elhelyezése, bemutatása a csoport szokásainak, hagyományainak megfelelő helyre.
- A megfelelő légkör, hely, idő, eszköz biztosítása, az aktuális témának és a csoport szokásainak megfelelően.
- Lehetőség biztosítása a játékos építésre.
- Változatos technikák, különböző anyagok megismertetése.
- Helyes ceruzafogás, ecsetfogás, ollóhasználat kialakítása, finommozgások fejlesztése.

A nevelést segítő feladatai:

- Elősegíteni a rajzolás, mintázás, kézimunka beépülését a mindennapi tevékenységekbe a pedagógiai asszisztens és dajka feladata az óvodapedagógussal egyeztetve.
- Az eszközök és a megfelelő hely biztosítása, az esztétikus környezet visszaállítása a pedagógiai asszisztens és a dajka feladata.
- Az szükséges eszközök tisztántartása a dajka feladata, az óvónő útmutatásait követve.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek:

- * képalkotásában, plasztikai munkáiban egyéni módon megjelennek élményei, tapasztalatai, elképzelései,
- * örömmel vesz részt egyéni és közös vizuális tevékenységben,
- * az alapvető térviszonyokat figyelembe véve részt vesz a tér rendezésében,
- * megfelelően használja az eszközöket, alkalmazza az elsajátított technikai eljárásokat,
- * rendelkezik az iskolai tanuláshoz szükséges szem - kézkoordinációval,
- * örül alkotásának, megfogalmazza értékítéletét,
- * ismeri a mintázás technikáit és különböző anyagai,t
- * tud tépni, nyírni, ragasztani, hajtogatni, ollóval biztonságosan dolgozni,
- * ismeri az ecsetkezelést, tud festeni,
- * emberábrázolásában megjelennek a részletek.

6. Mozgás

“... mind a léleknek, mind a testnek a mozgás javára válik, az ellenkezője pedig kárára.”

(Platon)

A mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. Jelentős szerepet tölt be az óvodás gyermek fejlődésében s szervesen beépül az egész napi tevékenységébe.

A rendszeres mozgás kedvezően befolyásolja az egész szervezet fejlődését, hozzájárul a légző-és keringési rendszer teljesítőképességének, a csont-és izomrendszer teherbíró képességének növeléséhez. Fontos szerepe van a megelőzésben, az egészség megőrzésében, megóvásában. Hozzájárul a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához.

Az örömmel végzett gyakorlatok és játékok elősegítik a gyerekek helyes testtartásának, szép mozgásának kialakulását.

A mozgás hatására a gyermek olyan személyiségjegyei erősödnek meg: mint a társra figyelés, bátorság, fegyelmezettség, kitartás, együttműködés.

Az óvodáskor a természetes hely, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek kialakulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza.

A gyermekek egészséges fejlődése érdekében a mozgás és a pihenés egyensúlyának megteremtésére törekszünk.

Tornára, játékos mozgásokra az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységekre teremben és szabadlevegőn, eszközökkel és eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk.

A különböző mozgásos tevékenységeknek fontos szerepük van a gyermekek erő és állóképességének fejlődésében, amelyek hatással vannak szervezetük teherbíró képességére és egészséges fejlődésére, valamint a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly és vázizomzat kialakulására.

Kiemelt mozgásfejlesztés óvodánkban több területen valósul meg:

- * szabad játékban a gyermekek spontán, természetes mozgása közben,
- * irányított mozgásos tevékenységek során,
- * egyéb sportesemények alkalmával.

Szabad játékban

Igyekszünk felkelteni érdeklődésüket a mozgás iránt, s nevelőmunkánkban tudatosan építünk rá. Fontosnak tartjuk a megfelelő motivációt, a mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítását, a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítését, a szükséges és elégséges szabályok meghatározását, betartását.

Irányított mozgásos tevékenységek

Helyi lehetőségek, körülmények figyelembevételével történik.

Mozgástér: csoportszoba, udvar, külső lehetőségek, Aranykapu telephelyen tornaterem.

Az irányított mozgásos tevékenységek jellemzői:

- * szakszerű felépítése (tervezés, szervezés, egyéni bánásmód, fejlesztés feladatai),
- * feltételei (balesetmentesség, egészségügyi feltétele, eszközök megléte, külső körülmények).

A rendszeres mozgásra szoktatásnál fontosnak tartjuk:

- * a jó közérzetet kialakítani,
- * a tudatos irányítás és szervezett kereteket,

- * legyen a gyermeknek pozitív élménye a mozgásról.

Mindennapi mozgás

A délelőtti csoportbeli tevékenységek szerves része. Lehet játék az udvaron vagy tervezett játékos mozgás a nap bármely szakában.

Egyéb sportesemények alkalmával

A kerület óvodásai részére szervezett közös sporteseményeken is részt veszünk figyelembe véve a gyermekek életkorát és fejlettségét.

Szabadidős tevékenység lehetőségei a mozgás fejlesztésére

Figyelembe vesszük: a külső és belső körülményeket, adottságokat,
szabályok, biztonság betartását,
technikai lehetőségeket.

Gyógytestnevelés

Minden évben az öt éves gyermekeket ortopéd szakorvos megvizsgálja, s kiszűri azokat, akiknél korrekció szükséges. A szakorvos által gyógytestnevelésre javasolt gyermekek fejlesztését a fenntartó által biztosított szakember (gyógy testnevelő) végzi.

Célunk:

- ☺ A gyermekek természetes mozgásigényének kielégítése, *mozgáskultúra fejlesztése*, a mozgáskedv fenntartása, a mozgás megszerettetése.
- ☺ A rendszeres mozgással egészséges életmód kialakítására nevelés, az egészség megőrzése, megóvása.
- ☺ A testi képességek, a természetes mozgások alakítása, fejlesztése játékos formában.
- ☺ A személyiség akarati tulajdonságainak (fegyelmezettség, önfegyelem, kitartás...) gyakorlása, az értelmi struktúrák és a szociális képességek , *térben való tájékozódás fejlesztése*.
- ☺ A prevenció, a differenciált feladatok ellátása.

Óvodapedagógusok feladata:

- Minden nap az egyéni szükségletek és képességek figyelembevételével, minden gyermek számára biztosítani a mozgás lehetőségét, spontán vagy szervezett formában, teremben és szabadlevegőn, eszközökkel és eszközök nélkül.
- Az irányított mozgásos tevékenységek anyagának kiválasztása a gyermekek fejlettségének megfelelően.
- A balesetveszélyes helyzetek megelőzése, kiküszöbölése.

- A nagymozgások, egyensúlyérzék, szem-kéz, szem-láb koordináció, testséma, testkép és a mozgáskoordináció fejlesztése.
- Megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző technikai alapelemekkel.
- A megfelelő légkör, hely, idő, eszköz biztosítása, az aktuális anyagnak és a csoport szokásainak megfelelő helyszínen, helyen.
- Segítséget nyújtani a gyermek mozgás fejlődéséhez, egyéni fejlettségnek, életkornak megfelelő módszerek és eszközök alkalmazásával (tehetséggondozás, felzárkóztatás, differenciált fejlesztés, 7-8 évesek fejlesztése).
- Törekednie kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A nevelést segítő feladatai:

- Az eszközök és a megfelelő hely biztosítása, az esztétikus környezet visszaállítása a pedagógiai asszisztens és a dajka feladata.
- A balesetveszélyes helyzetek megelőzése, kiküszöbölése a pedagógiai asszisztens és a dajka feladata.
- Elősegíteni a mozgásos lehetőségek beépülését a mindennapi tevékenységekbe a pedagógiai asszisztens és dajka feladata az óvodapedagógussal egyeztetve.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek:

- * szeret mozogni, a mozgásos játékokban kitartó, a gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végzi, reakció ideje gyorsul,
- * a mozgásfejlődés útját figyelembe véve elsajátítja a természetes mozgások elemeit,
- * képes a térben tájékozódni, ismeri az irányokat, kialakul testsémája,
- * betartja a különböző versenyjátékok szabályait, megérti az egyszerű vezényszavakat,
- * teljesítőképessége növekszik, mozgása összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik,
- * kitartása, önfegyelme, önbizalma, önértékelése erősödik.

7. A külső világ tevékeny megismerése

*“A Földet nem nagyapáinktól örököltük, hanem gyermekeinktől kaptuk kölcsön.
Az örökséget el lehet herdálni, de a kölcsönt mindig vissza kell adni!”
(1992. Ríói Konferencia - ENSZ)*

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek komplex módon ismerje meg a világot, hiszen a külső világot legjobban összefüggéseiben lehet megismerni. Természetszeretete élet közeli legyen. Mind az, ami a valóságban összetartozik, együttérzékelhető, egységben szemléltetjük, érzékeltetjük, értelmeztetjük. Megismertetjük az óvodával, óvodai környezetével - mely új ismeret, hatást gyakorol tevékenységére, elsősorban az egészségvédelem területén, a természetvédelmi feladatok ellátásában, az esztétikai körülmények, igények alakításában. Fokozatosan készítjük fel a tágabb környezet felfedezésére, a tágabb világ megismerésére. Megismertetjük a környezetvédelem feladataival. Fontosnak tartjuk, hogy jelenjen meg gondolkodásukban, tevékenységükben, igényeljék önmaguktól, környezetüktől a természet szeretetét, védelmét.

Az óvoda udvara alkalmas arra, hogy a mindennapi játék és mozgás mellett a szabadlevegőn a gyerekek felfedezéseket tehessenek, tapasztalatokat szerezhessenek az évszakok változásáról, a természet ritmusáról, ismerkedjenek szépségével, titokzatosságával. A Pitypang telephely **Tanösvénye** számtalan lehetőséget biztosít arra, hogy élményként éljék meg a gyermekek a természettel való találkozást, és legyen lehetőségük a sokoldalú érzékszerveiken keresztüli tapasztalatok megszerzésére.

Elősegítjük, hogy az óvoda és a társadalom kapcsolatát feldolgozzák napi életükben (otthon és az óvodában). Felfedeztetjük az emberi tevékenység hasznát, eredményességét, szépségét, az egyén és a csoportok egymásra hatását. A gyermek aktivitása és érdeklődése során **tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti –emberi – tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól.**

A gyermek olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

A gyermek a külső világ tevékeny megismerése során megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a **helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit**, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

Elősegítjük, hogy a napi kapcsolataikban átérezzék, megtanulják a helyes magatartás, viselkedés, a felelősség, az együttélés, alkalmazkodás fontosságát.

A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

Célunk:

- ☺ A gyermekek környezettudatos viselkedésének megalapozása.
- ☺ Tapasztalatok szereztetése a természeti, emberi és tárgyi környezet elemeiről, megfelelő tájékozottsági szint kialakítása a gyermek saját környezetében.
- ☺ Erősíteni a gyermekek szülőföldhöz való kötődését.
- ☺ *Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése, tevékenységekben való alkalmazása.*
- ☺ Pozitív viszonyulás kialakítása a természeti-, emberi-, tárgyi környezethez és a matematikai tevékenységekhez.

Óvodapedagógus feladatai:

- Segíteni a gyermeket abban, hogy meg tanuljon tájékozódni, eligazodni az őt körülvevő szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetben, tisztelje és bátran alakítsa azt, anélkül, hogy kárt okozna.
- Természetvédelmi és környezetvédelmi minta adása – környezettudatossá nevelés.
- Megismertetni a gyermekkel hazánk tájait, a népi hagyományokat.
- Sokféle játékos tevékenységet, biztosítani a tapasztalatszerzésre (kertészkedés, kisállatok tartása, élősarok, matematikai tapasztalatok, stb.).
- A feltételek megteremtése (élmény, eszköz, idő, hely).
- Elegendő alkalom, idő, hely, eszköz biztosítása a spontán és szervezett tapasztalat és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- A környezet megismertetésének folyamatában (témaválasztás, elrendezés, átadásának formáiban) figyelembe veszi:
 - * a gyermek fejlettségét, irányultságát, igényeit,
 - * a lehetőségeket,
 - * az aktualitást,
 - * a valóságos helyzeteket,
 - * a természeti körülmények változásait,
 - * a megismerés-megismertetés határait.
- Elősegíteni, hogy a környezet megismerése, feldolgozása megjelenjen a gyermekek napi tevékenységében, a tevékenységek kereteiben:
 - * egészséges életmód alakításában, a szocializáció folyamatában (értékrend, erkölcs, érzelem),

- * a játékban, munka tevékenységben (kertészkedés, gyűjtés stb.),
 - * a tanulás, tanítás komplex hatásaként (vers-mese, ének- zene- énekesjáték, rajzolás- mintázás-kézimunka, mozgás, a külső világ tevékeny megismerése),
 - * az ünnepekben, hagyományokban (Állatok világnapja, Föld napja, Madarak-fák napja, Víz világnapja,...).
- A külső világ tevékeny megismerése a gyermekek érdeklődésének felkeltése, megtartása az adott tevékenység anyagának, az egyes gyermekcsoportok szokásainak megfelelő hely, színtér kiválasztása.
 - A környezet megismerésére- megismertetésére alkalmas eszközeink:
 - * különböző tárgyak, eszközök, anyagok,
 - * felnőttek irányító, háttér segítsége (utazások, gyűjtések,...),
 - * szakkönyvek, gyermekkönyvek,
 - * saját készítésű eszközök.

A nevelést segítő feladatai:

- Segíteni, a saját készítésű eszközök készítésében az óvodapedagógussal egyeztetve a pedagógiai asszisztens feladata.
- A sétákon, kirándulásokon a gyermekcsoportot kísérő felnőttek megfelelő létszáma miatt részt venni a pedagógiai asszisztens és a dajka feladata az óvodapedagógussal egyeztetve.
- A csoportszobában, vagy az óvoda épületében tartott tevékenységek során az eszközök és a megfelelő hely biztosítása, az esztétikus környezet visszaállítása a pedagógiai asszisztens és a dajka feladata.

A kétnyelvű csoportban a német nyelvterület kultúrájával és hagyományaival való megismerkedés a gyermekek világlátását kitágítja. Ismereteket szereznek más népekről, más szokásokról, és hétköznapi óvodai tapasztalataik alapján átélhetik a különböző kultúrákból érkezők harmonikus együttélése által nyújtott pozitív élményeket. Erősödhet a német nemzetiségi családokból származó gyermekek identitástudata, és mindannyian elsajátíthatják az óvodai évek alatt a kulturális sokszínűség által megkívánt sajátos együttélési formákat.

*In den zweisprachigen Gruppen werden die Nationalitäten Kultur und Tradition geschult.
Die Kindergärtnerinnen versuchen, die Kinder mit der Welt vertraut zu machen.*

Die Kinder lernen über andere Völker, Traditionen und Gewohnheiten und können durch den Kindergartenalltag positive Erfahrungen über ein harmonisches Zusammenleben verschiedener Kulturen erfahren.

Die Identität der Kinder deutschen Kinder wird gestärkt und außerdem lernen die Kinder, wie sie mit anderen Kulturen zusammenleben können.

A biztonságos közlekedési program beépítése a közlekedési kultúra megalapozása érdekében

Célunk:

- ☺ A gyermekek értékrendjének formálása, az emberi élet és egészség alapértékként történő megjelenítésével.
- ☺ Önmagunk és tágabb környezetünkben élők egészségének óvása a biztonságos közlekedés alapjainak elsajátításával és betartásával, begyakoroltatásával.

Feladataink óvodán belüli tevékenységekben:

- Közlekedési ismeretek nyújtásának tudatos tervezése az életkori sajátosságokat figyelem bevéve (projekt, heti tervek).
- Lehetőség szerint ismerkedés a rendőr, a tűzoltó és a mentős munkájával.
- Elemi közlekedési ismeretek nyújtása és gyakoroltatása játékhelyzetekben és óvónői kezdeményezésű tevékenységekben (gyalogos közlekedés szabályai, kerékpár és tömegközlekedés szabályai).
- A hétköznapi élettel kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása, gyakoroltatása (óvoda épület, óvodakert) - részletes leírás a Házirendben megtalálható.
- Aktuális külső programok előtt a korábban kialakított közlekedési ismeretek újbóli felidézése, hangsúlyozása, megerősítése.

Feladataink óvodán kívüli programokon:

- Szülők tájékoztatása, írásos beleegyezés begyűjtése.
- Létszámnak megfelelő felnőtt kísérő szervezése. (óvodapedagógus, pedagógiai asszisztens, dajka, szülő).
- Óvodai bejelentési kötelezettség épületenként a felelős vezető felé.
- A külső helyszín előzetes felmérése.
- Útvonalterv készítése- egyszerű, biztonságos megközelítési lehetőség.
- Az ismert gyalogos közlekedési szabályok alkalmazása a gyakorlatban.

- A tömegközlekedési eszközök igénybevételekor az előírt közlekedési morál követése, felnőtt kísérők személyes példamutatása.
- Csoport összetételének megfelelő fokozatosság biztosítása a külső programok szervezésében. (lakótelepi séták: játszóterek, közlekedési park, Újbuda nevezetességei, főváros nevezetességei, tematikus kirándulások közeli településekre).

Matematikai műveltség, tapasztalás gazdagítása

A környezet megismerése során matematikai tapasztalatok birtokába is jut a gyermek, így számtalan lehetőségünk nyílik a mindennapi élet során a gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltésére, az elemi ok-okozati összefüggések felismerésére, megtapasztalására.

A gyermeki tevékenységek során fejlesztjük: játékosággal, “felfedeztetéssel”, tapasztalatok, élmények adásának lehetőségével, a technika segítségével.

A matematikai tapasztalatok bővítésére felhasználhatjuk az élethelyzeteket, a szabály – társasjátékokat, művészeti tevékenységeket, a matematikai játékokat. Az elsajátítást segíti a tevékenységek folyamatos végzése, a cselekedtetés.

Óvodába lépéskor fontosnak tartjuk a matematikai kíváncsiság és az érdeklődés kibontakoztatásának segítségét.

5-6-7 éveseknél az iskolai alkalmassághoz szükséges tapasztalatok, megszerzése válik fontossá.

Igyekszünk kihasználni a környezet megismerése során adódó lehetőségeket:

- * a gyermekek mennyiségi, alaki, kiterjedésbeli összefüggéseket tapasztalnak,
- * összehasonlítanak, szétválogatnak, sorba rendeznek különböző tulajdonságok szerint,
- * megismerkednek a több- kevesebb, ugyanannyi fogalmával,
- * a szabad építések során tapasztalatokat szereznek a geometria köréből, amelyek jól használhatók a matematikai játékokhoz,
- * olyan élethelyzeteket teremtünk, amelyek felkeltik, szinten tartják a gyermekek érdeklődését, figyelembe véve a gyermeki élményeket, ötleteket, igényeket, egyéni képességeket, munkatempót,
- * problémahelyzetek létrehozásával fejlesztjük logikus gondolkodásukat,
- * megismertetjük őket természetes módon matematikai fogalmakkal, ezek a kifejezések folyamatosan beépülnek a beszédükbe,
- * számlálással vagy számlálás nélküli összkép alapján alkalmat adunk a mennyiségek megítélésére,

- * lehetőséget biztosítunk különböző mérésekre: hosszúság, irány, tömeg, űrtartalom mérésére, összemérése,
- * matematikai tapasztalatokat nyújtó problémahelyzetekben közvetlen környezetünk élő és élettelen anyagait eszközként használjuk.

Tartalma:

- * tárgyak, személyek összehasonlítása, összemérése, sorba rendezése (méret, mennyiség, forma, szín és egyéb szempontok szerint),
- * halmazok (keletkeztetése, meg-leszámlálás)
- * soralkotás, sorváltások,
- * geometriai tulajdonságok megfigyelése (építés, lapok, testek),
- * térbeli helyzetek (irányok, arányok).

A tartalom feldolgozása során figyelünk arra:

- * hogy egymásra épüljön,
- * meghatározza a gyermek életkora, fejlettsége, egyéni képessége,
- * a komplex hatások érvényesüljenek (a nevelési helyzet, a motivációs eszközök, a tapasztalat szerzés módja és a koncentráció).

A matematikai tevékenység formái:

- * utánzás, minta és modellkövetés,
- * spontán játékos tapasztalatszerzés az óvónő által irányított megfigyelésre épített tapasztalatszerzés,
- * gyakorlati problémafelvetés és feladatmegoldás,
- * gyermeki kérdésekre adott válaszok és magyarázatok.

Szintek:

Bevezetés a matematikába (öt éves korig):

- * kíváncsiság, érdeklődés kibontakoztatása, matematikai szemlélet kialakítása, alapozása.

Intenzív szakasz (5 - 6 – 7 - 8 éves kor):

- * iskolai nevelés megkezdéséhez - gondolkodási műveletek, részképességek, szokások elsajátítása, *a megszerzett ismertek tevékenységekben való alkalmazása.*

A sikeres matematikai nevelésünk érdekében arra törekszünk, hogy helyesen válasszuk meg az ellenőrzési, mérési formákat és eszközöket, különös tekintettel az iskolakezdés összetett feladatára (egyén-csoportfejlesztés, korrigálás lehetősége, prevenciós feladatok ellátása).

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermek:

- * tudja személyi adatait (név, lakcím, életkor, szülők neve, foglalkozása, testvérek...);
- * felfedezi testrészeit, érzékszerveit, ismeri ápolásuk fontosságát;
- * különbséget tud tenni az évszakok között, felismeri a napszakokat;
- * ismeri, és a gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés szabályait, ismeri a környezetükben található közlekedési eszközöket;
- * felfedezi az élő és élettelen természet szépségeit, részt vesz elemi természetvédelmi tevékenységekben;
- * ismeri a környezetében található állatokat, növényeket, *azok gondozását, védelmét*, részt vesz gondozásukban, ápolásukban;
- * ismeri és alkalmazza a színeket, felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit;
- * ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti- társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek;
- * össze tud hasonlítani mennyiségeket mennyiség, nagyság, forma, szín és számosság szerint;
- * számlál legalább 10-ig;
- * megkülönbözteti és megnevezi a térbeli irányokat;
- * felismeri, megnevezi és másolja a legismertebb térbeli és síkbeli alakzatokat;
- * a megismert matematikai tartalmú kifejezéseket jól használja.

8. Munka jellegű tevékenységek

A munkajellegű tevékenységek szolgálják a gyermek életre való felkészítését, a társadalmi gyakorlat megismerését, saját személyiségének fejlődését. Óvodánkban a munkatevékenység a felkínált lehetőségek közül önállóan választható és sohasem a gyerekre kényszerített feladat. Önként, örömmel végzett tevékenység.

Célunk:

- ☺ Önálló munkavégzésre való képességek fejlesztése, a munka megbecsülésére nevelés, a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakítása.

A tevékenység lehetőségei:

A gyermeki munkát a személyiségfejlesztés fontos eszközének tekintjük, mely a játékkal és cselekvő tapasztalással megvalósuló tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató tevékenység (az önkiszolgálás, felnőtteknek nyújtott segítség, alkalmi megbízatások teljesítése, a csoporttársaknak nyújtott segítség, az elvállalt napi munka, a környezet-, növény- és állatgondozás stb.).

A munkatevékenység fejlesztő hatását igen fontosnak tartjuk. Véleményünk szerint a munka pedagógiai funkciója a gyermekek együttműködési képességeinek fejlesztése. Ez az a terület, ahol az eredmény és az erőfeszítés kapcsolata szemmel látható, közvetlenül érzékelhető a gyerekek számára.

A munka jellegű tevékenységeknek tartalmaznia kell játékos elemeket.

A munka jellegű tevékenység a közösségi kapcsolatokat, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, **a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.**

Az **önként vállalt feladatok**, munkafolyamatok végzése során megéli a gyermek a közösségért való tevékenykedés örömét is, ami normák, értékek, szabályok kialakulásához vezet. Szerintünk a folyamatos visszajelzés az egyéni fejlesztő értékelés (saját és mások elismerése) a legmotiválóbb erő, amely a gyermekkel való együttműködés során ösztönzi, megerősíti a gyermekeket. Sokszor nem is a munka, hanem megszervezésének módja fejti ki a fejlesztő, nevelő hatást.

Alapvető követelménynek tartjuk az **önállóságot, a felelősségvállalást, céltudatosságot** és az **öntevékenység** lehetőségének megteremtését. Arra törekszünk, hogy váljon a gyerekek számára magától értetődővé, természetes dologgá, hogy mindenki dolgozik, amikor szükséges. Mindenki a kedvének, egyéniségének, képességének megfelelő munkát végezhet a mindennapi életben.

A gyermeki munkára nevelés során a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok alakításának fontos lehetőségét látjuk.

Az óvodapedagógustól **tudatos pedagógiai szervezést**, a gyermekkel való együttműködést és **folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel a munka elismerése.**

Óvodánk környezetbarát óvoda, ezért nagy hangsúlyt fektetünk a természetben, a természetért végzett munkára, kisállat gondozásra, környezetünk óvására, az élethelyzetekből adódó munkavégzésre.

Programunk a munkát értékteremtő tevékenységnek tekinti. A kerti munka az a terület, ahol az értékteremtés képessége tisztán megfogható, látható a gyermekek számára. Az óvoda kertjében létesített kis veteményeskertben tavasztól ősziig tevékenykedhetnek a gyerekek. A megtermelt zöldségeket betakarítják, és elfogyaszthatják. A gyermekmértű kerti szerszámokat hozzáférhető helyen tároljuk.

Segíthetnek a veteményezésben, palántázásban, a gyep gereblyezésében, locsolásában, sepregetésben, gyomtalanításban, a fák, bokrok alatti föld meglazításában, homokozók felásásában is. Részt vehetnek a betakarítási munkákban (almaszüret, dióverés, virágmaggyűjtés). Télen seperhetik, lapátolhatják a havat. Gondozhatják, a természetsarkok növényeit, etethetik akváriumunk halait, a kisállatokat, télen a madarakat.

A gyermekek tevékenységeken keresztül történő tapasztalatszerzése mélyíti a megismerés folyamatát.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatait, kötelességteljesítését.
- A munka eredményének megbecsülésére nevelés, saját és mások elismerésére nevelés.
- Arra törekszünk, hogy a gyermekek munka jellegű tevékenysége – önként, azaz örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység legyen.
- A munkajellegű tevékenységeken keresztül (felelősségrendszer) kialakítani a gyermekekben azokat a kompetenciákat, amelyek számára megkönnyítik a későbbiekben az óvoda-iskola átmenetet.
- A különböző típusú munkajellegű tevékenységek tervezése, szervezése, irányítása figyelembe véve a gyermekek fejlettségét aktivitását, igényét.
- A családi nevelésből adódó hátrányok kompenzálása.
- A gyerekek életkorához, erejéhez mért munkalehetőségek biztosítása, a munkára készítő belső indítékok erősítése a gyermekekben.
- A munkavégzéshez szükséges képességek, készségek - mint a kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság alakítása.
- Munkamegosztásra nevelés.
- A gyerekek célirányos figyelmének, kötelezettségvállalásának alakítása.
- Jártasságok, készségek alakítása az eszközök, szerszámok használatában.

- A tevékenységekhez szükséges feltételek megteremtése a munkához való pozitív viszony alakítása.

A nevelést segítő feladatai:

A **pedagógiai asszisztens** segít a szükséges eszközös előkészítésében, a biztonságos munkavégzés feltételeinek megteremtésében. Hozzásegíti a gyerekeket az önálló munkavégzés élményének átéléséhez.

A **dajka** segíti a naposokat feladataik (terítés, sepregetés, stb.) ellátásában, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az óvodapedagógussal megbeszéltek szerint. Bevonja a gyermekeket a teremrendezési feladatokba, a növénygondozásba, a szalvéta és a WC-papír előkészítésébe.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- szívesen vállal egyéni fejlettségi szintjének megfelelő feladatokat, amit pontosan teljesít;
- rendeltetésszerűen használja az eszközöket, tudatosan benne az eszközhasználattal járó veszély;
- szívesen végez munka jellegű játékos tevékenységet, önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársaknak;
- alkalmi megbízásokat teljesít, (naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás stb.);
- megjelennek személyiségében a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság;
- önállóságra törekszik tevékenységeiben (testápolás, öltözködés, étkezés, környezetének rendben tartása).

9. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

„Az EMBERI nem lehet valamire megtanítani csak hozzá lehet segíteni ahhoz, hogy a tudást maga szerezzze meg.”

(Galilei)

„Ne erőszakkal oktasd a gyermeket a tanulmányokra, drága barátom, hanem játszva tanuljanak, már csak ezért is, hogy könnyebben megfigyelhesd, mire van hajlama.”

(Platon)

A tanulás értelmezése:

A kisgyermekkor tanulás - főként játékban – örömteli cselekvésen alapuló komplex készségfejlesztő tevékenységként valósul meg óvodánkban. Az óvodáskori tanulást egyértelműen a nevelés eszközeként kezeljük, mellyel a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatjuk.

Célunk:

- ☺ a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése, a kreativitás előtérbe helyezése és a kompetenciaérzés kialakítása, fenntartása, az attitűdök erősítése, az alapkészségek és kompetenciák képességeinek fejlesztése, annak érdekében, hogy a gyermek az egész életén át tartó tanulás adottságát elsajátítsa.
- ☺ Megismerési képességek fejlesztése során a tudás, tanulás iránti vágy felkeltése, a gondolkodás örömeinek átélése.

Feladatunk:

- A gyerekek ismeretszerzésének és képességfejlődésének segítése változatos tevékenységi, tapasztalatszerzési lehetőségek, élmények és a természetes kíváncsiságának kielégítése biztosításával.
- A képességek hatékony fejlesztése egyénre szabottan, differenciáltan, az egyes gyermekekhez igazított módszerekkel, eszközökkel, az egyes gyerekekhez mért tempóban, az azonnali és egyénhez mért visszacsatolással.
- A gyerekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző élethelyzetekben és tevékenységekben való gyakorlás biztosítása.
- A játékon, játékos feladatokon, tevékenységeken keresztül fejleszteni a gyermekek értelmi képességeit: érzékelését, észlelését, emlékezetét, figyelmét, képzeletét, képszerű szemléletes gondolkodását és a kreativitását.
- A gyermekek fejlődésének figyelemmel kísérése, dokumentálása.
- A gyermekek életkori sajátosságaihoz alkalmazkodó tervezőmunka.

- A nyugodt tanulás feltételeinek megteremtése (élmény, hely, idő, eszköz).
- Tehetségek felismerése, továbbfejlesztése

Nevelőtestületünk szem előtt tartja az életteli élményszerű tanulás elvét, és a tanulást támogató környezet megteremtését. Ennek során az óvodapedagógus építi a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire. Feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a sok érzékszervet foglalkoztató, tapasztalás, a „világ újra felfedezése”, az óvónő által biztosított számtalan, változatos tapasztalási lehetőség.

Ettől várható emlékezetük, gondolkodásuk fejlődése, figyelmük egyre tartósabbá válik, aminek révén többen eljutnak a szándékos tanuláshoz.

Nevelőmunkánkban a képességfejlesztés az elsődleges, a hangsúly a különböző módszerekkel történő egyéni fejlesztésen van. Mindennek előfeltétele, a gyermek sokoldalú megismerése, mely kiinduló alapja a fejlesztési munkánknak.

A gyermekektől folyamatosan és fokozatosan várjuk el az együttműködést, a feladattartást, az irányíthatóságot.

A tanulás nem szűkül le az ismeretszerzésre, elsődleges célja a gyermeki kompetenciák fejlesztése.

Minél több tapasztalathoz juttatjuk a gyermekeket, minél több közös élményt biztosítunk a számukra, s maximálisan igyekszünk kielégíteni természetes kíváncsiságukat. A tanulás útja elsősorban a játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulás.

A játék az óvodáskorú gyermek legelemibb pszichikus szükséglete, legfőbb élményforrása, személyiségfejlesztésének színtere, a tanulás, s készség-képességfejlesztés leghatékonyabb módja. Nevelőmunkánkban a képességfejlesztésnél azok a képességeknek a fejlesztése az elsődleges (értelmi, testi, kommunikációs, szociális), amelyek megalapozzák a kulcskompetenciákat, az óvoda-iskola átmenetet. Mindebben a gyerekek különbözőségéből adódóan az átlaghoz igazodó fejlesztési stílus helyett, a gyerekek fejlettségéhez igazodó fejlesztési stratégiát választjuk, szerintünk csak ez lehet eredményes.

A nevelési, fejlesztési folyamatok megtervezésénél ezért több szinten és több úton elérhető célokat, feladatokat, módszertani elemeket alkalmazunk és a gyerekek fejlődését nyomonkövető rendszer segítségével, ismeretükre építjük a fejlesztést.

Óvodánkban komplex nevelés folyik, a nevelési területek elméletileg differenciáltak, a gyakorlatban egységet alkotnak.

Tanulás formái az óvodában:

- * utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- * spontán játékos tapasztalatszerzés,
- * a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- * az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés,
- * gyakorlati probléma-és feladatmegoldás,
- * az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek,
- * egyéni fejlesztést szolgáló játékos cselekvéses tanulás,
- * séták, kirándulások tapasztalatszerző lehetőségei,
- * mikrocsoportban szervezett kezdeményezések.

Szervezeti keretek:

Intézményünkben a gyermeki tanulási tevékenység lehetőség szerint játékba ágyazottan valósul meg. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, áthatja az egész óvodai életet, az óvodapedagógus által kezdeményezett formákban szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Óvodánkban a tevékenységek tervezése projekt szemléletben történik.

A projektmódszer a tanulásszervezés hatékony eljárása. Olyan gyermekbarát szemléletmód, amely a gyermek érzelmi igényeiből, gondolkodásából indul ki.

A projektek feldolgozásának időkereteit az adott tartalom határozza meg. Eldöntése a pedagógus kompetenciája.

Olyan valóságos élethelyzetek, vagy komplex feladat problémájának megoldását jelenti, melyből belátható, örömteli eredmény születik a gyerekek számára.

Szemléletében ez által gyermekközpontú, gyakorlati természetű, korszerű tudást közvetítő, az életre nyitott személyiséget nevelő, az önkibontakoztatást támogató eljárás.

Fontos feltétel, hogy az egyes projektek élményként valósuljanak meg a gyermekek óvodai életében.

A projekt megvalósulásában a szülőkkel való együttműködésnek jelentős szerepe van.

A játékban, mozgásban, mesében, zenében, ábrázolásban, komplex módon megjelenő téma viszi közelebb a gyerekeket a **holisztikus szemlélethez**.

Arra törekszünk, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon pozitív attitűdjei erősítéséhez képessége, tehetsége kibontakoztatásához, személyisége fejlesztéséhez, ismeretei folyamatos korszerűsítéséhez.

Játékos felzárkóztató programokat szervezünk a hátrányok leküzdésére azoknak a gyerekeknek, akik önként nem kapcsolódnak be a tanulási tevékenységekbe. Követelményeinket a gyermek ismeretében, a gyermek egyéni fejlettségéhez előzetes tapasztalataihoz, ismereteihez igazítjuk.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Gyermekek értelmi képességeinek - érzékelés - emlékezet- képzelet – kreativitás – fejlesztése a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző élethelyzetekben, tevékenységekben való gyakorlásának biztosítása.
- Differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztés, egyéni értékelés tehetséggondozás, felzárkóztatás.
- A sérülés specifikus módszerek keresése és tudatos alkalmazása.
- Annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes.
- Jól átgondolt szokásrendszerrel, célszerűen berendezett csoportszobában megfelelő feltételek teremtése.
- A gyermekek életkori sajátosságaihoz alkalmazkodó tervezőmunka, Sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítása.
- A játékon, játékos feladatokon, tevékenységeken keresztül fejleszteni a gyermekek értelmi képességeit: érzékelését, észlelését, emlékezetét, figyelmét, képzeletét, képszerű szemléletes gondolkodását és a kreativitását.
- A differenciált fejlesztés feladatainak megvalósítása: a gyermekek egyénenkénti megismerése, képességek, erősségek, gyenge pontok regisztrálása, a tehetséggondozás feladatainak megvalósítása, a gyermekek egyéni produktumainak elemzése.
- Olyan pedagógiai módszerek alkalmazása amelyek a kompetenciafejlesztést támogatják, a tanítás – tanulás eredményességét segítik.
- Az egyéni szükségletekhez igazodóan képességfejlesztési segédanyagok, eszközök (adott esetekben digitális anyagok) használata.

A nevelést segítő feladatai:

A német-magyar kétnyelvű csoportokban az óvónők részéről gyermekek számára felajánlott játéktevékenységek – ugyanúgy, mint a többi csoportban – elsősorban az egyes gyerekek,

kiseb csoportok megszólítását célozzák, hiszen az ilyen jellegű foglalkoztatás felel meg leginkább életkori sajátosságaiknak.

Mégis e csoportokban a német nyelvvel, kultúrával való ismerkedést lehetővé tevő tevékenységek között valamelyest több a frontális jellegű: mesékkel, versekkel, dalos játékokkal való ismerkedés, dramatizálás, közös szituációs játékok, napi „beszélgető kör” kommunikációs helyzetgyakorlatként, stb.

Az egyes témák megválasztásában a többi csoporthoz képest nagyobb súllyal esik latba az óvónői ajánlás, hogy az egyes, témákhoz kötődő különféle tevékenységformákon keresztül lehetőségük nyíljon a megfelelő szókincs és beszédfordulatok megismertetésére.

In den deutsch ungarischen Gruppen, die von den Kindergärtnerin angebotene Spielvarianten, welche auch natürlich für die anderen Gruppen auch sehr lehrhaft ist, entspricht am meisten dem Lebensalter dieser Kinder.

Doch in diesen Gruppen wo wichtig ist die Bekanntmachung mit der Kultur werden mehrere Tätigkeiten durchgeführt wie: Geschichten, Gedichte, die Bekanntmachung mit der musikalischen spiele, Dramaturgie, Situationsspiele, Kommunikationsunterstützung für die Gegebenheitspraktiken, usw.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermekek:

- * szívesen részt vesznek a különböző tevékenységekben;
- * hozzászoknak a reális értékelési módhoz, fejlődik erkölcsi értékrendjük;
- * közösségi érzésük: emocionalitásuk, jellembeli, akarati tulajdonságaik, önfegyelmük, kitartásuk;
- * beszédkultúrájuk;
- * ítélőképességük;
- * értelmi képességek: emlékezetük, figyelmük, megfigyelőképességük, logikus gondolkodásuk, fogalomalkotásuk, feladattartásuk, feladattudatuk;
- * észlelésük: szín, forma, alak, háttér diszkrimináció, térészlelésük, térbeli tájékozódásuk, tapintási észlelésük, pontosságra törekvésük;
- * mozgásuk – finommotorikájuk.

10. Az óvoda iskola-átmenet

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az

iskolai élethez és munkához szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Célunk:

- ☺ **Az iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munkánkkal** a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási késztetés, monotónia tűrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása.
- ☺ Az **iskolaválasztás segítése** a kijelölt iskolával, a szabad iskolaválasztással, a halmozottan hátrányos helyzetűek előnyben részesítésével, a sajátos nevelési igényűvé minősítéssel kapcsolatos felvilágosítással, tanácsadással.
- ☺ Után- követés, az általános iskola első évében.

ISKOLAÉRETTSÉG- ISKOLAI TANULÁSRA ALKALMASSÁG

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális területen. Az iskolai nevelésre - tanulásra alkalmas gyermek:

- * belső érése, a családi és az óvodai nevelési folyamat eredményeképpen belép az átmenetnek abba az állapotába, amelyben óvodásból iskolássá érik;
- * a testi érésében eljut az első alakváltozáshoz, megváltoznak testarányai, teste arányosan fejletté válik, megkezdődik a fogváltás;
- * mozgása harmonikus, mozgáskoordinációja, finommozgása mind összerendezettebb és teherbíróbb lesz;
- * viselkedését, testi szükségletinek kielégítését szándékosan képes irányítani,
- * lelkiileg készen áll az iskolába lépésre;
- * a tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek-érzékelés, észlelés, téri tájékozódás, vizuális és akusztikus differencia, testséma kialakulása. A szándékos figyelem folyamatosan fejlődik, növekszik annak időtartama. Az emlékezet fejlődésében megjelenik a szándékos bevésés és felidézés;
- * a szemléletes-képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van;
- * érthetően, folyamatosan kommunikál. Tisztán ejti a hangzókat. Minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket használ. Megért másokat és végig is tudja hallgatni beszélgető partnereit;

- * önmagáról, környezetéről elemi ismeretekkel rendelkezik;
- * szociálisan érett az iskolára, tud szabályokhoz alkalmazkodni, szükségletei kielégítésének késleltetésére képes;
- * feladattudata kialakulóban van;
- * törekszik elemi összefüggéseket, ok-okozatokat felfedezni, következtetéseket levonni, ítéletet alkotni;
- * meglévő ismereteit próbálják alkalmazni a gyakorlatban;
- * alakul feladattudata, problémafelismerő és megoldó képességei, önfegyelme;
- * nő szándékos figyelmének tartalma, megjelenik a szándékos bevézés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés;
- * alakul saját értékrendje, törekszik önértékelésre;
- * a feladatok megoldásában az önállóságra törekszik, kitartó, munkatempója általános;
- * gondolatait, érzelmeit szóban, ábrázoló tevékenységében kifejezi.

11. A gyermek fejlődésének nyomon követése (mérés-értékelés)

Mérés

A mérést az értékelés eszközének tekintjük, pedagógiai tevékenységnek, amely során mutatók lapján, különböző módszerekkel, eszközökkel adatokat gyűjtünk. A mérést a csoportban dolgozó óvodapedagógusok végzik, segítjük a pedagógiai asszisztensek.

Célunk:

- ☺ A mérések segítségével visszajelzéseket kapni arról, hogy gyakorlati munkánk mennyire volt eredményes, nevelő-fejlesztő tevékenységünk révén mennyire sikerült kitűzött céljainkat megvalósítani.

Mérési módszerek

Megfigyelés, beszélgetés, interjú, gyermekmunkák elemzése, szociometria, képválogatás, kitalált mese folytatása, szituációs játék, személyiség tesztek, feladatlapok, adatfeldolgozási technikák. Az óvodapedagógusok folyamatosan nyomon követik és írásban rögzítik a gyermekek értelmi, beszéd, hallás, látás, mozgásfejlődésének eredményét.

A módszerek megválasztásának elvei

- * Méréseknél a “lágymérés” mérési módszereket részesítjük előnyben.
- * Beleágyazva a mindennapi életünkbe, szükség szerint kiemelve a csoportból.

- * A gyermekek megfigyelése a természetes környezetében, a megszokott társak, tárgyak között, tevékenység közben, folyamatosan, illetve célzottan történik.
- * A gyermekek mérését a saját óvónője végzi.
- * Iskolai értelemben vett teljesítménymérést nem alkalmazunk.
- * A mennyiségi mutatók helyett inkább a minőségi mutatókat használjuk.

Milyen gyakran mérünk?:

- * mérjük az óvodába lépő gyermek fejlettségét,
- * az óvodáskor végén, az iskolába menő gyermek neveltségi eredményeit,
- * minden csoportban évente legalább kétszer mérjük a neveltségi eredményeket (október-november, április- május).

Az óvodánkban kialakított sajátos értékelési és mérési rendszert a melléklet tartalmazza.

A gyermek fejlődéséről a szülőket fogadó órán illetve a napi kapcsolattartás során folyamatosan tájékoztatják az óvodapedagógusok.

A pedagógiai asszisztens feladatai az óvodapedagógus irányításával

- Ismerje meg a gyermekek fejlettségi szintjét.
- Szervezzen értelmi illetve mozgást fejlesztő játékokat, tevékenységeket.
- Vegyen részt a mérésekben.
- Tapasztalatait egyeztesse az óvodapedagógussal.

A dajka feladata

- Nyugodt, csendes, szeretetteljes légkör fenntartásának segítése.

VI. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, ellátása

„Minden gyermeket elfogadunk olyannak, amilyen, azzá neveljük, amivé válni képes, annak érdekében, hogy életesélyei a lehetőségeihez képest a legjobbak legyenek.”

Inkluzív nevelés – sajátos feladatok, integrációs feladataink

„Az óvodai nevelés során az inkluzív pedagógia az ami valódi alapját képezi annak a fajta együttélésnek amelyben nem a kisebbségről van szó, hanem emberekről, gyerekekről”
Bakonyi Anna

Az inkluzív nevelési forma tágabb, mint az integrált nevelés, hisz a befogadott gyermekhez igazítja a nevelés- fejlesztés módszereit, eszközeit.

Alapelveink:

- méltóság és tisztelet kifejezése szempontjából, nem teszünk különbséget gyerek és gyerek között,
- törekszünk a kirekesztés és az előítéletesség megszüntetésére,

- másság tisztelete,
- esélyegyenlőség,
- minden gyermek fejleszthető,
- az SNI gyermekek elsősorban gyermekek és csak másod sorban SNI– gyermekek, ezért részfunkcióik fejlesztésén túl az általános személyiség fejlesztésre is szükségük van.

Tudjuk, hogy a különleges bánásmódot igénylő és sajátos nevelési igényű gyermekek integrálása csak akkor hatékony, ha a különböző színtereken dolgozó szakemberek össze tudják hangolni munkájukat, ezért a gyermekek nevelésében közreműködő más személyekkel, gyógypedagógussal és egyéb segítő szakemberekkel és természetesen a szülői házzal állandó kapcsolattartásra törekszünk.

Pozitív attitűddel, befogadjuk, elfogadjuk, megértjük a gyermekeket és a szülőket. Tudjuk, hogy csak ebből a pozícióból lehet az együttműködést elindítani a hiányosságok korrigálása érdekében.

Felmérjük az SNI gyermekek szociokulturális háttérét, számítunk a szülők őszinteségére, hogy óvodába lépés előtt megismerjük a gyermekére jellemző viselkedést, a várható reakciókat, a megnyugtató esetleges változatait és azt, hogy mi a gyermek fő érdeklődési köre, melyre a szükséges motivációt majd építeni tudjuk.

Az SNI gyermekek fogadására felkészítjük a csoportot. Abban, hogy az óvodáskorú gyermekek hogyan fogadják a sajátos nevelési igényű gyermeket, fontos szerepe van az óvodapedagógusoknak, a nevelést segítőknak. Amennyiben a pedagógus segítő óvó magatartást közvetít, a gyermekek is így közelítenek egymáshoz. A közösség formálásában mind a kirekesztést, mind a túlzott pozitív diszkriminációt kerülnünk.

A csoport valamennyi tevékenységébe bevonjuk az integrált gyermeket. Folyamatosan figyelemmel kísérjük a gyermekek tanulási, figyelmi, és fegyelmi teherbíró képességét. Feladatunknak tekintjük, annak biztosítását, hogy az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez, fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljanak meg.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer-és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

Az integráláshoz elengedhetetlen, hogy a pedagógus felkészült legyen a sérülés alap sajátosságaiból, tisztában legyen a pedagógiai korrekció lehetséges módszereivel.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer és eszközrendszert mindenesetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. Differenciálás érvényesül a célokban, feladatokban, munkaformákban, módszerekben, az eszközökben, az elsajátítás idejében és tempójában.

A differenciálás megtervezésnek kiindulópontja a gyermekek játékának megfigyelése, amely által a legkönnyebben megismerhető személyisége, kapcsolatai, társas magatartása, verbális képességei, gondolkodása, ismeretei, mozgása, stb.:

- az elvárások igazodjanak a gyermekek **fejlődésének üteméhez**,
- fejlesztésük a számukra **megfelelő területeken** valósuljon meg,
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés **ne terhelje túl**.

Az inkluzív szemlélet az egyénre szabott pedagógiai gyakorlatban, folyamatos visszacsatolásban, nyomon követésben realizálódik.

Intézményünk az Alapító okiratában foglaltaknak megfelelően az alábbi SNI-s gyermekek együttnevelését, befogadását támogatja:

A megismerő funkciók, vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos, vagy súlyos rendellenessége alapozza meg a fejlődési zavart (ide értendő az egyéb pszichés fejlődési zavar is – súlyos tanulási, figyelem - vagy magatartásszabályozási zavar).

Célunk a befogadó nevelésben:

A sajátos nevelési igényű kisgyermek illeszkedjen be az óvodai csoportba, a csoport fogadja őt be, a közösség hasson rá húzóerőként.

Gyógypedagógiai fejlesztés hatására képességei optimálisan fejlődjenek.

A többségi gyermek és felnőtt közösség az együttélés során olyan humán értékekkel gazdagodjon, mint elfogadás, tolerancia, segítőkészség, értékelődjön fel az egészség, mint érték.

Befogadó szemlélet alapelvei:

- Minden gyermek speciális. A pedagógus nem az átlaghoz igazodik, hanem minden gyerekben az egyedi, csak rá jellemző sajátosságokhoz.
- Bármely gyermeknél előfordulhatnak problémák. A problémák természetes velejárói a tanulásnak, nem kizárólagosan az egyénből fakadó gyengeség tünetei.
- A speciális megsegítés igénybevétele minden gyermek joga. Kiterjed az önismeret, a megismerési technikák, a differenciált bánásmód és az együttműködés biztosítására.
- A gyógypedagógus komplex segítséget nyújt a befogadó intézménynek.
- Egyéni fejlesztési terv készül minden gyermekre.

- A szegregációtól az inklúzióig az integráción keresztül vezet az út.

Az integráció általános elvei

- Az integrációt az egész nevelőtestület felvállalja.
- A csoportjukban integrációt folytató kollégákat az egész alkalmazotti közösség támogatva segíti.
- Az integrálhatóság minden esetben egyéni döntést igényel, figyelembe véve az összes körülményt.
- Csoportba való beosztás előtt az óvodapedagógusok személyesen találkoznak a gyermekekkel és a szülőkkel. Csoportkialakításhoz az óvodavezető figyelembe veszi az óvodapedagógusok véleményét.
- Az első három hónapban kiemelt figyelmet fordítunk a szülőkkel történő kölcsönös kommunikációra, mely idő alatt eldönthető, hogy a gyermekek optimális fejlődésének feltételei biztosítottak-e az adott csoportban, intézményben.
- A sajátos nevelési igényű gyermek befogadása, segítése nem jelenthet túlzott terhet a csoportban élő gyermekek, felnőttek számára.

Az integráció nem megvalósítható:

- * ha káros hatása van a SNI gyermekre, a csoportra, a nevelőkre,
- * ha nem szolgálja a SNI gyermek fejlődését, szükségleteinek kielégítését,
- * ha óvodapedagógiai eszközökkel nem oldható meg a közösségi együttélés kialakítása a gyermekek között,
- * ha a pedagógus testi-lelki terhelése túlzott.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

Az a gyermek, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján

- a) testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd,
- b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.

Különleges gondozási igény, a gyermek életkori sajátosságának fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulása:

- * tanulási problémákkal küzdő gyermekek,
- * magatartászavarok miatt problémás gyermekek,

- * kivételes képességű gyermekek, tehetségigérettek,
- * nemzeti kisebbséghez tartozók és bevándorlók,

Intézményünk az Alapító okiratában foglaltaknak megfelelően az alábbi SNI gyermekek együttnevelését, befogadását támogatja: a megismerő funkciók, vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos, vagy súlyos rendellenessége alapozza meg a fejlődési zavart (ide értendő az egyéb pszichés fejlődési zavar is – súlyos tanulási, figyelem - vagy magatartásszabályozási zavar).

Az integrációt, elősegítő pedagógiai tevékenységek

A fejlesztés kiemelt területei:

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztésének feladatai:

- Az óvodai nevelés elsődleges feladata a kommunikációs, szociális és kognitív habilitáció, terápia.
- Ennek érdekében fontos a természetes élethelyzetek kihasználása a fejlesztésre, egyénileg motiváló, speciálisan a gyermek szükségleteihez alkalmazkodó módon.
- Társas kapcsolatainak, magatartásszabályozásának, együttműködésének, közösségbe való beilleszkedésének segítése, koordinálása.
- Személyiségfejlődésében a zavart előidéző okok felderítése, tudatos érzelmi, szociális intelligencia formálás, fejlesztő nevelés.
- Az óvodai fejlesztő nevelés minden esetben pszichológiai képességmérés, fejlődési szint és szociális adaptáció követése alapján, egyéni tervekkel történik, speciális módszerekben képzett szakemberek segítségével.

A tanulási, magatartási beilleszkedési zavarral küzdő és kiemelkedő képességű gyermekek integrációjának gyakorlata:

A tanulást megalapozó képességek fejlesztésével Pedagógiai Programunk foglalkozik.

A tanulási, magatartási beilleszkedési nehézséggel küzdő gyermekek problémájának felismerése a pedagógus kezében van, az ő dolga, a cselekedetek, a jellemzők pontos megfigyelése.

Beilleszkedési nehézséggel küzdő kisgyermek:

Az, aki az óvodai élet szabályaihoz nehezen alkalmazkodik, nehezen kapcsolódik be a közös tevékenységekbe, csak azzal szeret foglalkozni, ami őt érdekli, így félő, hogy kevesebb dolgot fog megtanulni az óvodában, mint a társai. Gyakran keveredik konfliktusba a társaival, így kevés barátja lesz.

A probléma megoldásában a család részvétele és pszichológus irányítása egyaránt szükséges.

Magatartási nehézség:

Olyan viselkedési probléma, amely mögött szorongás, félelem, érzelmi fejlődési zavar, aktivitásbeli probléma állhat. Egyes kisgyermeknél alvászavar evés zavar, bepisilés, stb. dühkitörés, figyelemzavar formájában, túlmozgásban jelenik meg. Pszichológiai megsegítésre van szüksége a kisgyermeknek és a családjának, hogy iskoláskorra megszűnjenek, vagy csökkenjenek a problémák.

A tanulási problémák leggyakoribb típusai:

Tanulási zavar tünetei: beszédfejlődés zavara, az egyes tevékenységek eredménytelensége.

Tanulási akadályozottság: kognitív funkciók, beszéd lassúbb fejlődése, szociális tanulás, beilleszkedés problémái.

Tanulási gyengeség, nehézség: részképesség zavar, fejlesztőpedagógiai, logopédiai vizsgálatokkal állapítható meg, és fejlesztő foglalkozásokkal jól korrigálható.

Megelőzés, segítség: a lehetséges beavatkozásnak mindig a hiányzó készségek fejlesztését kell megcéloznia.

Nevelési gyakorlatunk:

Óvodánk inklúzív nevelést folytat, hisz a beiratkozott gyermekek között a nevelési folyamatban is kiderülhet, hogy van, aki sajátos nevelési igényű.

Ebben az esetben a pedagógiai módszereket, fejlesztési eljárásokat a problémájához igazítjuk azzal a céllal, hogy sérülése alapján az óvodáskor végére a sérülés típusának megfelelő iskolatípusba kerülhessen.

Az inklúzív nevelési forma tágabb, mint az integrált nevelés, hisz a befogadott gyermekhez igazítja a nevelés- fejlesztés módszerét. Ez azt is jelenti, hogy befogadja azokat az óvodáskorú gyermekeket is, akik már szakértői véleménnyel rendelkeznek s az alapján az óvodai integrációjuk megvalósítható.

Így óvodánk tudatosan és felkészülten fogadja be a pszichés fejlődés zavarai miatt a tanulási képességek, a beilleszkedés-, valamint a magatartási zavart mutató gyermekeket.

A gyermekek komplex orvosi, pszichológiai és pedagógiai vizsgálatát a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat és tagintézményeinek munkatársai végzik, melynek kontrolljára a szakvéleményben meghatározott időpontban kerül sor.

Magatartási, beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermekeknél aki (k)nél a sajátos nevelési igény megállapításra kerül, a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat és tagintézményei Szakértői Bizottsága, vagy Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XI. Kerületi Tagintézménye által

kiállított szakvéleménye határozza meg az elmaradás, illetve a zavar fő területeit, melyre az egyéni segítségnyújtás épül.

Az elkészült szakértői vélemény alapján dolgozzuk ki a gyermekek egyéni fejlesztési tervét, amelynek végrehajtásába igény szerint intézményünk pszichológusa és gyógypedagógusa is támogatást nyújthat. A legnagyobb hangsúlyt az alapozó pszichikus funkciókra helyezzük, mellyel előkészítjük a magasabb kérgi funkciók kibontakozását.

A célzott fejlesztésen kívül a játékot tekintjük a fejlesztés másik fontos formájának.

Az óvodapszichológus, gyógypedagógus feladatai

- A szülőkkel és az óvodapedagógusokkal szoros együttműködésben végzik munkájukat.
- Csoportlátogatások alkalmával megfigyelik a gyermekek tevékenységét játék és foglalkozás közben, segítik a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait és személyiségük, képességeik harmonikus fejlődését.
- Figyelemmel kísérik a gyermekek kimagasló képességeit, erősségeit, közreműködik a tehetséggondozásban.
- Pszichológiai és pedagógiai jellegű szűrővizsgálatokat, képességvizsgálatokat végeznek, főként az iskolára való felkészülés érdekében.
- Terápiás vagy más kezelés, fejlesztés szükségessége esetén a szülőkkel és az óvodapedagógusokkal való konzultációk után megszervezik a gyermekek továbbirányítását a megfelelő pedagógiai szakszolgálati feladatokat ellátó intézményekbe.
- Egyéni és csoportos foglalkozásokat szervezhetnek a gyermekek számára, amelyhez a későbbiekben a szülők beleegyezését és együttműködését is kikérik.
- Konzultációs lehetőséggel, nevelési tanácsadással segítik a szülőket is gyermekeik nevelésében, fejlesztésében és beiskolázásában.
- A szülők jelzése alapján tematikus előadásokat, fórumokat tartanak fejlődés lélektani, nevelési, a mindennapi élet pszichológiai és pedagógiai fejlesztéssel kapcsolatos kérdésekben.

Érzékenyítő program

Szocializáció, együttnevelés, inkluzív pedagógia.

Cél:

- ☺ Attitűdformálás, tudatformálás, befogadó társadalom megalapozása, építése.
- ☺ A gyermek közösségi együttélésről szerzett tapasztalataihoz, a sérült vagy fogyatékos gyermekekkel, társakkal való együttműködés és segítségnyújtás is hozzá tartozik. Ezáltal megkönnyítjük a sérült, fogyatékos emberek társadalmi integrációját. Elősegítjük és természetessé tesszük az elfogadó magatartást.
- ☺ A gyermek szociális érzékenységének fejlődéséhez ez a szemléletformálás elengedhetetlen a befogadó társadalom alakítása szempontjából. E feladat, részfeladata a személyiség tiszteletben tartásának.
- ☺ A gyermekek nyitottak, őszinték, nem befolyásolják őket az előítéletek. Ebben az életkorban a feszültségek, konfliktusok egyéni problémamegoldása alakul. Ezáltal is gyakorolják a kapcsolatteremtés és helyes viselkedés elemi formáit.

Tartalma:

- Találkozzanak mesében, képen, filmen és életben, természetes módon, játszótéren, családban, esetleg csoportban, alkalmilag vagy tartósan sérült, fogyatékos gyermekekkel, felnőttekkel.
- Fontos, hogy ezek a helyzetek egyértelmű és társadalmilag helyes válaszokat indukáljanak a környezetükben a pedagógusok és segítők által. Legyenek érzékenyek a gyermekek is a másság elfogadására és az ő segítő szerepük, a viselkedésük természetes része legyen. Fontos a személyes bevonódás és tapasztalat, mint élmény, mely beépül ismereteikbe.

Óvodapedagógus feladatai:

- Közös élmények, tevékenységek biztosítása, alapvető szabályok gyakorlása.
- Szociális érzékenység fejlődésének elősegítése.
- Pozitív példaadás.
- Másság felé fordulás.
- Szociális kompetencia fejlesztése.

Tevékenységek:

- * játéksituációk, beszélgetés kép és filmnézés, mesehallgatás és dramatizálás, egy-egy érzékszerv vagy testrész kiiktatásával végzett tevékenység, játék. (Ehhez konkrét

leírások vannak a képzésen résztvevő pedagógusainknál.) Nagycsoportban el lehet szülőkkel közösen a Láthatalan kiállításra is.

- * Szervezetten lehet találkozni a Montágh Iskola gyermekeivel (Közös a napunk), Pethő Intézettel kapcsolatba lehet lépni, Mozgásjavító Általános Iskola, Vakok Intézete, Siketek és nagyothallók intézete, Magyar Segítőkutya Egyesületnek is van óvodások érzékenyítéséhez programja, Kézenfogva Alapítvány.

Fejlődés jellemzői:

- * Elfogadja a másságot, segítőkész a megváltozott képességű, sérült vagy fogyatékos társai, emberek iránt.
- * Magától értetődő legyen számukra, hogy a sérült emberek közös világunknak természetes részei, így egymást segítve ismerik meg önmaguk lehetőségeit is.
- * Egymás feltétel nélküli elfogadása, empátikus egymás felé fordulás.
- * Az óvoda a gyermek nyitottságára építve segít a társadalom érettségének, elfogadóvá tételének létrehozásában a nevelés és változatos hatások, reakciók, helyes szemlélet kialakítása által.

Eszközök:

- * kerek-szék, vak-bot, járókeret, mankó, bot, videók - ezeket lehet intézmény-szinten 1-1db saját, de a csoport bekérhet eszközöket, vagy hasonlóval pótolva játszhatják le a játékokat.
- * meghívások díja, *belépődíjak, eszközök, stb.*

A gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező – gyógypedagógiai tanár/terapeuta feladatai:

Az integrált nevelésben közreműködő közoktatási intézmények az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények szak- és pedagógiai szakmai szolgáltatását, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét vehetik igénybe a megyei/fővárosi közoktatás-fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint.

Utazó gyógypedagógus feladatai:

- az együttműködés során segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermekek haladását,
- javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására,

- segítséget nyújt a szükséges speciális (segéd) eszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzés lehetőségéről,
- együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával.

Az inkluzív neveléssel kapcsolatos óvónői feladatok:

- A veszélyeztető okok feltárása érdekében családlátogatáson megismeri a gyermekek családi környezetét.
- A gyermek anyagi veszélyeztetettsége esetén rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi.
- A hátrányos helyzetű, vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyerekeket fokozott odafigyeléssel segíti.
- A rászoruló gyermeket hozzásegíti hátránya leküzdéséhez.
- Együttműködik a szülőkkel, a szülők bevonja őket a mindennapi életbe, így a gyermekek értékeléséről szóló visszacsatolás folyamatos, rendszeres.
- Szülőképzések, szakemberek bevonásával.
- Érzékenyítési technikák alkalmazása: video tréning, szituációelemzések képekről, stb.
- Az SNI –gyermekkel való foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti.
- Individuális módszereket, technikákat alkalmaz, megválasztja az adott szükséglethez igazodó módszereket, alternatívákat keres egy-egy nevelési helyzet, problémamegoldásához.
- Együttműködik a különböző szakemberekkel.
- Az SNI - gyermek fejlődését folyamatosan nyomon követi.
- Gyermekbántalmazás gyanúja esetén értesíti a gyermekvédelmi felelőst és az intézmény vezetőjét.
- A nevelést segítők informálása a különleges bánásmódot igénylő gyermekekről, és a hozzájuk kapcsolódó, általuk végezhető tevékenységekről.

A titoktartás az óvodapedagógust, valamint a gyermekekkel foglalkozó nevelést segítő személyeket egyaránt kötelezi.

Pedagógiai asszisztens, és dajka feladatai:

- * A kapott információk alapján bekapcsolódik a különleges bánásmódot igénylő gyermekek napközbeni ellátásába, a mindenkori illetékes óvodapedagógus iránymutatásával.

Az SNI gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követésének területei, módszerei:

A gyermekekkel foglalkozó **szakmai team** minden félévben és tanév végén értékelést készít a gyermek haladásáról, javaslatokat tesz az újabb fejlesztési terv elkészítésére vagy a meglévő kiegészítésére, módosítására.

Ez az értékelés lehetőséget nyújt arra, hogy a szakmai team egységbe foglalja **tapasztalatait**, kontrollálja önmaga munkáját és a pedagógiai **tervet**. Az értékelés tartalmazza a gyermek minden egyes fejlesztési területen elért **eredményeit és nehézségeit**,

Az értékelés eredményéről a szülők tájékoztatást kapnak.

A **szakértői bizottság** és szükség esetén a **szakorvos javaslata** alapján - a szülők véleményének ismeretében - az intézmény szakemberei közösen határoznak a gyermek további fejlesztéséről.

Dokumentáció:

A gyermekek fejlődésének nyomon követése a fejlesztési terv jegyzőkönyve alapján történik.

Az eredményes integráció, inklúzió megvalósításának feltételrendszere:

Személyi feltételek

- * Sajátos nevelési igényű gyermekeket olyan csoportokba fogadunk be, amelyekben a pedagógusok megfelelő szaktudással rendelkeznek, képesek a befogadó környezet megteremtésére. Munkájukat segítik az óvodában dolgozó további szakemberek óvodapszichológus, gyógypedagógus, akik munkájukat a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, és az azt kiegészítő végrehajtási rendeletekben meghatározott feladatok alapján végzik.
- * Nagy hangsúlyt fordítunk a pedagógusok képzésére. Továbbképzési, beiskolázási programunk tervezésekor továbbra is azokat a képzéseket helyezzük előtérbe, melyek segítik a nevelési programunk sikeres megvalósítását, a pedagógusok munkáját (SNI gyermekek nevelése, ellátása) az együttnevelésben.
- * Sikerkritériumnak tekintjük a gyermekek beilleszkedését, fejlődését, a társakkal való együtt haladását, s számukra megfelelő iskola megkezdéséhez szükséges fejlettségi szint elérését.

Külsős szakemberek, akik a speciális megsegítést, fejlesztést biztosítják:

- * utazó gyógypedagógus
- * utazó logopédus
- * gyógytestnevelő

Tárgyi feltételek:

- * fejlesztőszoba,
- * értelmi-, mozgásfejlesztő eszközök, melyek az egyéni fejlesztéshez szükségesek.

A folyamatos eszközfejlesztést pályázatok, alapítványi támogatások, adományok felhasználásával igyekszünk bővíteni.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A gyermekvédelmi feladatokat és módszereket a nevelési programunkkal összhangban végezzük. Gyermekvédelmi szempontból kiemelten hangsúlyosak **a családi életre nevelés, etikai nevelés, érzelmi nevelés módszerei** óvodánkban.

XI. Kerületi Esélyegyenlőségi Program alapján tervezzük feladatainkat, így biztosítjuk a szegregációmentességet és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés **egyenlőségének** biztosításán túl célul tűzzük ki az **esélyteremtést** támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

Az **ENSZ** gyermekek jogairól szóló egyezménye figyelembe vételével biztosítjuk a fogyatékkal élő gyermekeknek:

- * az emberi méltóságát,
- * a különleges gondozáshoz való jogát,
- * személyisége lehető legteljesebb kibontakoztatását kulturális és szellemi területen egyaránt.

Célunk, hogy érvényesüljön a:

- * diszkrimináció mentesség,
- * szegregáció mentesség,
- * az óvoda hátránycsökkentő szerepe
- * a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelési és társadalmi integrációjának támogatása,
- * minőségi neveléshez történő egyenlő hozzáférés joga.

A tehetséges gyermekek fejlesztésének biztosítása

Tehetség- ígéretnek tartjuk azt a kisgyermeket, aki egy vagy több területen az átlaghoz képest magasabb teljesítményre képes. A gyermek megismerésének legfontosabb eszköze a játék.

Tehetséges gyermek: Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Intellektuális tehetség: a különböző tudományterületeken kimagasló (matematika, nyelv).

Művészi tehetség: (képzőművészeti, zenei).

Pszicho motoros tehetség: (sport, tánc, kézügyességet igénylő terület).

Szociális tehetség: (vezető, szervező, irányító).

Szeretetteljes óvodai légkörben fogadjuk és neveljük gyermekeinket, valamint az óvodapedagógusok pozitív attitűdje segíti a tehetségek megmutatkozását. A rendszeres megfigyelésből és cselekedtetésből kiindulva a gyermekekről kiderül, hogy melyik az a terület, ahol kiemelkedően jól teljesítenek, vagy fokozott érdeklődést, lelkesedést, kreativitást mutatnak egy-egy tevékenység, vagy problémamegoldás során.

Nevelőtestületünk felismerte azt, hogy fokozott figyelmet kell fordítani a tehetségek felismerésére, fejlesztésére, a tehetségígéretnek segítésére már óvodás korban.

Az óvoda működését elsősorban a **gyermekek mindenekfelett álló** érdekei határozzák meg.

A gondozás-nevelés **mentes a hátrányos megkülönböztetés** minden formájától.

Az egyéni szokásokat, kívánságokat az óvoda lehetőségei és a többiek személyiségi jogai által szabott határok között a lehető legnagyobb mértékben figyelembe vesszük.

Az egyenlőség pedagógiájának megvalósítása során arra törekszünk, hogy minden gyermek érezze, fontos számunkra.

Tudáshoz való joga érvényesül a gyermekeknek, amikor előítéletektől mentes pedagógiai környezetben a képességfejlesztő tevékenységeket differenciáltan tervezzük, szervezzük.

A **művelődéshez való jog esélyegyenlőség** alapján mindenkit megillet óvodánkban.

A kultúra őrzése, átörökítése egyetemes emberi jogként minden gyermeket megillet.

Biztosítjuk a **szabad tevékenység-választás** lehetőségét az egész óvodai élet során.

Óvodánkban figyelünk a **lelkiismereti meggyőződés szabadságának és a vallásszabadságnak** az érvényesítésére. A gyermekekkel való bánásmódban érvényesül az **elfogadás**, a gyermek iránti pozitív viszony, erősítő, elismerő, támogató nevelői módszerek.

A rászoruló gyermekek gondozását, nevelését, közösségi életbe való beillesztését komplex, **differenciált** ellátással biztosítjuk.

Az óvoda kiemelt figyelemmel van a **hátrányos és veszélyeztetett helyzetű** gyermekek iránt, szorgalmazza, hogy rendszeresen járjanak óvodába, ahol szükségleteik kielégítése, gondozásuk biztosítottá válik.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az óvodában megvalósuló esélyegyenlőségi intézkedések közvetlen **céljai**:

- ☺ Az óvodai nevelés közvetlen célja az esélyegyenlőség biztosítása terén a szegényebb családok gyermekeinél jelentkező kognitív hátrányok mérséklése. A pedagógiai és az egyéb lépések tehát nem szociális, hanem nevelési/pedagógiai irányultságúak.
- ☺ Minden lépés a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek megfelelő - a beiskolázhatóságot biztosító - fejlődését szolgálja

A szociális hátrányok kompenzálása:

A szociális hátrányok kompenzálása nem jelenti azt, hogy az óvoda átveszi, átveheti a család, a szociális ellátórendszer vagy épp az önkormányzat szerepét. E helyett mélyebb együttműködésre törekszik a többi szereplővel, a szülőkkel, a Család és Gyermejjóléti Szolgálattal, a fenntartóval, az iskolával, a civil szervezetekkel és más intézményekkel. Az óvoda csak a nevelési, szocializációs folyamatot közvetlenül akadályozó tényezők felszámolása terén bír hatékony eszközökkel.

Az egyenlő bánásmód követelmény és az esélyegyenlőség előmozdítása nevelési alapelveinkben és értékeinkben rejlik, miszerint minden gyermeknek vele született joga van az emberi méltósághoz. Intézményünk óvodapedagógusainak alapvető feladata, hogy az ellátott gyermekek hozzájussanak mindahhoz, amely a gyermeki személyiség szabadon történő kibontakoztatásához szükséges.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell

- a teljesítmények értékelése során,
- az óvodai ellátáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele során,
- gyermeki jogok gyakorlása során,
- az óvodai ellátással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés során (a jogszabály alapján járó juttatások, illetőleg a nevelési-oktatási intézmény mérlegelése alapján adható juttatások),
- az óvoda feladata az is, hogy a tehetségígéretes és képességeihez viszonyítva rosszul teljesítő gyermek részére segítséget nyújtson érvényesíteni kell,
- az óvodai nevelésben való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során,

- a gyermek csoportban való elhelyezése során,
- szülői igény esetén vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló nevelésben részesüljön,
- megfelelő számú szülői igény esetén nemzetiségi nevelésben részesüljön.

A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek

- Felelősségünk különösen nagy a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelésében és fejlesztésében. A hátrányos helyzet esetenként a gyermek veszélyeztetettségét is magában hordja. Ők néha csak tőlünk kapnak segítséget a világban való eligazodáshoz, a kultúra értékeinek megismeréséhez, lelki és testi fejlődésükhöz. Feladatunk az óvoda világát nehezen elfogadó, illetve együtt nem működő, esetleg gyermeküket is elhanyagoló családokkal való - együttműködésre készítő - kapcsolattartás.
- A hátrányos helyzet leggyakoribb okai
 - * A család anyagi és egészségügyi állapota, erkölcsi helyzete és életvitele, értékrendje.
 - * A család lakhelye és környezete.
 - * A gyermek és/vagy szülő egészségi állapota.
- Környezeti okok lehetnek
 - * Sokgyermekes család: három vagy több gyermek.
 - * Szűkös lakásviszonyok: a család magas létszáma, több generáció együttélése.
 - * Szülők iskolázatlansága.
 - * Nevelési hiányosságok: kettős nevelés, felügyelet és gondozás hiánya, helytelen bánásmód (brutalitás), érzelmi sivárság, közömbösség, könnyelmű, felelőtlen életvitel, bűnöző, szenvedélybetegségek, családi háttér.
 - * Negatív hatású baráti kör.
- Anyagi okok lehetnek
 - * Munkanélküliség;
 - * Létminimum alatti 1 főre jutó jövedelem;
 - * A szülő csökkent munkaképességű vagy munkaképtelen;
 - * A kereset nem a család szükségleteinek kielégítésére fordítódik.
- Egészségügyi okok
 - * Születési rendellenesség vagy szerzett fogyatékoság mozgáskorlátozottság, érzékszervi károsodás (látás, hallás...), szervi rendellenesség;

- * Tartós betegség Idegrendszeri, pszichés problémák (szülő és/vagy gyerek);
- * Higiénés hiányosságok;
- * A gyermek személyiségében rejlő okok;
- * Értelmileg, érzelmileg visszamaradt.

Feladataink a szociális hátrányok enyhítése érdekében

- Anyagi támogatás lehetőségeinek kiaknázása;
- Az önművelés igényének kialakítása;
- A tolerancia, segítőkészség kialakítása, a másság elfogadása;
- Praktikus ismeretek elsajátíttatása;
- A mindennapi élethez szükséges készségek kialakításának segítése: tanácsadás, külső segítség felajánlása;
- Családi életre és egészséges életmódra nevelés;
- A testnevelés és sport sajátos eszközeivel kialakítani az alapvető mozgás - és feladatmegoldó képességet, az egészséget értéknek tekintő gondozásmódot, a szabadidő tartalmas eltöltésének igényét;
- Differenciált fejlesztés;
- Egészségnevelés;
- A sport és egyéb mozgástevékenységek megismertetése, megszerettetése
Interkulturális ismeretnyújtás: Pl. életvezetés, cigány irodalom, a cigányság története;
- Tehetségígéretes gyermekek felkészítése;
- Felzárkóztató foglalkozás a valamilyen területen lemaradóknak;
- Igény szerint ügyelet biztosítása: szülői értekezletek és fórumok időtartama alatt;
- A családi életre nevelés tanítása: tanácsadás, külső segítség felajánlása
Mozgáslehetőség biztosítása Kulturális rendezvények csoportos látogatása. Szülőknek felajánlott segítség Fórum – Neveléssel, életvitellel kapcsolatos tanácsadás.

Szociálisan hátrányos helyzetű kiemelten tehetséges gyermek,

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség, de a családi házban ehhez nem kap támogatást

Az óvoda megkülönbözteti az eltérő jellegű hátrányokat, ennek megfelelően választja ki a csökkentéséhez szükséges módszereket.

Szociokulturális hátrány esetén az **óvodapedagógus**, és a nevelő munkát közvetlenül segítők feladata a pedagógiai tapintat elemeinek érvényesítése, a gyermekek és a szülők

méltóságának tiszteletben tartása.

Toleranciával és megértéssel, szakmailag kifogástalan színvonalú segítségadással közelítünk a gyermek leválási nehézségéhez, és fokozott figyelemmel készítjük elő beilleszkedését.

Ingerszegény környezetből érkező gyermekek megismerése és megfigyelése után az ingerkörnyezet gyermekhez történő igazításával segítjük a fejlődést.

Változatos helyeket biztosítunk, hogy ugyanazt a tapasztalatot, ismeretet többféle helyzetben, módon formában és színben, szerezhesse meg. A gyerekek territoriális viselkedését személyes helyek biztosításával erősítjük.

Érzelmi labilitás, elhanyagoló bánásmód esetén életkortól függetlenül ölbeli játékokat kezdeményezünk, az elfogadás érzését erősítjük és a kötődést, szeretetre való képességet növeljük.

A nem magyar állampolgárságú gyermekek és a migráns gyermekek és szüleik iránt megértést, és toleranciát tanúsítunk. Tiszteletben tartjuk étkezési, vallási és egyéb kulturális szokásaikat, hagyományaikat. A nyelvi nehézségeket segítséggel, türelemmel próbáljuk enyhíteni. A gyermekeknek fokozottan biztosítjuk az egyéni, differenciált fejlesztést, a felzárkóztatást.

Az óvodapedagógusok a multikulturális társadalom értékközvetítőjeként töltik be hivatásukat, és vállalnak aktív szerepet mindenfajta elnyomás megszüntetésében. Amennyiben a család nem képes betölteni a társadalmi normák által meghatározott funkcióját, abban az esetben az óvoda feladata a családgondozás által a meglévő funkciók megtámogatása, további szakmai támaszrendszer kiépítése (segítők bevonása).

Feladatunk:

- a megelőzés,
- a probléma felismerése,
- segítségnyújtás,
- a gyerekek hátrányos helyzetének csökkentése,
- a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése.

A veszélyeztetettség megszüntetésében igyekszünk segítséget nyújtani, illetve együttműködni a különböző szakemberekkel a gyermekek érdekében. Ha az óvoda **a gyermeket veszélyeztető okokat** pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség védelme érdekében indokolt, megkeresi a Család és Gyermekjóléti Szolgálatot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.

VII. Intézményi jó gyakorlat

Helye: Gazdagréti Óvoda Kindergarten in Gazdagrét

1. Mozgáskotta

Jó gyakorlat megnevezése:	Értelmi képességek fejlesztése mozgáskottával
Jó gyakorlat tulajdonosa:	Kozma Krisztina
Megvalósítási helyszín:	Szivárvány telephely

Rövid leírás:

Ez a módszer a mozgást nem csak közvetlen célként, hanem komplex fejlesztésként (térbeli, időbeli, dinamikai) értelmezi.

A természetes mozgásfejlődés lebontott elemeit, valamint összetett feladatokban kognitív funkciókat tartalmaz, különféle mozgásprogramok segítségével. A széleskörű, játékos fejlesztési formák megteremtik annak lehetőségét, hogy minden gyermek sikerélményhez jusson. Mind a testi képességek, mind a gondolkodási képességek fejlesztésében komoly kihívást jelent. A tornatermek hiánya miatt a napi életben a lehetőségeinkhez igazodva a csoportok mindennapjaiba beépítve használjuk a Mozgáskotta programot és eszközeit. A program a fokozatosságra épített, – az egyszerűtől a bonyolultabbig a könnyűtől a nehezebbig feladatai – jól beépíthetőek és megvalósíthatóak a vegyes csoportokban a gyermekek életkori sajátosságai és a képességeik fejlettségének figyelembe vételéhez, a differenciált feladatadáshoz.

1. Zeneovi

Jó gyakorlat megnevezése:	Zeneovi
Jó gyakorlat tulajdonosa:	Sárosiné Nagy Erzsébet
Megvalósítási helyszín:	Szivárvány telephely

Rövid leírás:

A zeneovi Forrai Katalin hagyományát ápolja, aki Kodály Zoltán tanítványa volt.

A zeneoviban elsősorban készség fejlesztés folyik ritmushangszerekkel: a ritmus érzék és a zenei hallás fejlesztése, mert minden gyermek fejleszthető az egyéni adottságainak megfelelően.

Törekszünk arra, hogy az a gyermek is megszeresse a zenét, aki nem annyira tehetséges ezen a téren, mivel a zenehallgatóvá nevelés is fontos. A zeneovi keretein belül tehetséggondozás is folyik, mivel a zenei tehetséget lehet szinte a legkorábban felismerni.

2. Drámapedagógia

Jó gyakorlat megnevezése:	Drámapedagógia
Jó gyakorlat tulajdonosa:	Krániczné Dobó Erika
Megvalósítási helyszín:	Pitypang telephely

Rövid leírás:

A drámapedagógia módszere több szintéren is megjelenik nevelőmunkámban. Jó eredménnyel alkalmazom a gyermeki személyiség alakításában, fejlesztésében: az én- kép, önismeret, önbizalom formálásában. Segítségemre van az etikai, erkölcsi nevelésben: a drámapedagógiai játékokkal érthetővé válik a gyermekek számára a „jó”, „rossz”, valamint a helyes, helytelen fogalmak.

Mai, rohanó világunkban sokszor „jólesik” a gyermekeknek, ha kibeszélhetik, kijátszhatják magukból a felgyülemlett feszültséget. Ennek a módszernek a bevezetésével, alkalmazásával sikeresen oldható meg a közösségformálás, az együttműködő képesség, alkalmazkodóképesség alakítása.

A különböző tevékenységi területeken is szívesen alkalmazom a drámajátékokat, így a versek, mesék gyakorlásakor, környezeti játékokban, vagy a zenei nevelésben, mozgástevékenységben.

3. Persona Doll módszer

Jó gyakorlat megnevezése:	Persona Doll módszer
Jó gyakorlat tulajdonosa:	Krániczné Dobó Erika
Megvalósítási helyszín:	Pitypang telephely

Rövid leírás:

Ez a módszer jól alkalmazható a gyermekek szociális érzékenységének formálásában, az érzelmi intelligencia fejlesztésében. Segítségével a tolerancia szintjét tudjuk emelni az óvodások körében. A gyermekek megtapasztalják, hogy mindenki más, de mindenki értékes ember. Megtanulják, hogy egymásnak segíteni, egymást támogatni jó.

Természetessé, elfogadottá válik számukra, hogy különbözünk egymástól.

A módszer alkalmazása során a gyermekek hozzáállását, közösségi, társas viselkedését tudjuk pozitívan fejleszteni, hogy képessé váljanak az inkluzív magatartásra, a fogyatékos gyermekek, emberek elfogadására, befogadására is.

4. Környezettudatos magatartás alakítása

Jó gyakorlat megnevezése:	Környezettudatos magatartás alakítása
Jó gyakorlat tulajdonosa:	Baintner Katalin
Megvalósítási helyszín:	Pitypang telephely

Rövid leírás:

A **fenntarthatóság pedagógiája** iránti elkötelezettségünk az óvoda mindennapi életébe beépülő folyamatként jelenik meg.

A Pitypang Óvoda a közvetlen környezet, a **külső világ tevékeny megismerésére** helyezi a hangsúlyt. Ennek megfelelően alakítottuk ki az óvoda udvarát is, ahol a növényismeretektől kezdve a gyógynövényes kerten át a föld ablakig minden megtalálható. Az intézményünkben a **környezettudatos nevelés mellett a zöld jeles napok** ünneplésére, valamint a **családokkal való együttműködésre** is odafigyelünk. A szülőket is bevonva az óvoda udvarán, Tanösvényt alakítottunk ki. A nevelőtestület a tanösvényhez kapcsolódó szakmai anyagot gyűjtött össze, **Pitypang Tanösvény Útikalauz** áll rendelkezésre. Az **Energiaovi gyakorlati** megvalósítása megjelenik a mindennapokban is.

Az energia a gyermekek mindennapi életében jelen van. Az **energiaforrásokkal játékosan** ismerkednek meg. Az óvodás korosztály lételeme a játék, a mozgás, ezekre a tulajdonságokra építve az **Energia Kuckó játékeit** használjuk előszeretettel, hiszen ezek a nap bármely szakában játszhatók, nagyobb részük a csoportszobában és a szabadban is. A Labirintus, Kakukktojás, Párkereső, Memória, Rajzoló, Társasjáték, Érzékenyítő játék, Színező, Igaz-hamis, Sorba rendezés mind nagyon kedveltek a gyermekek körében.

5. Jeles napok megünneplése

Jó gyakorlat megnevezése:	Jeles napok megünneplése (interaktív módon)
Jó gyakorlat tulajdonosa:	Laczkó Kati
Megvalósítási helyszín:	Szivárvány telephely

Rövid leírás:

*„Ha nem hallom elfelejtem, — ha látom, megjegyzem, — ha csinálom megértem.”
(Kínai közmondás)*

A jeles napok különleges eseményei nevelési folyamatunknak. Élménypedagógiai módszerekkel speciális tanulási légkört teremtünk, ahol a motiváció és a közvetlen megtapasztalás élménye eredményesebbé teszi a befogadást. Az interaktív élményszerzés segít az ismeretek feldolgozásában, elmélyítésében. Az ismeretet, tudást, tapasztalatot

közvetlen cselekedtetés formájában adjuk át. Évek óta kiemelt figyelmet fordítunk ezekre az óvodai szintű sikeres jeles napokra, melyek közül mindig más-más kerül feldolgozásra.

6. Erdei óvoda

Jó gyakorlat megnevezése:	Erdei óvoda
Jó gyakorlat tulajdonosa:	Szirtes Iringó, Mészáros Dóra
Megvalósítási helyszín:	Szivárvány telephely

Rövid leírás:

Óvodánk hosszú idő óta minden év júniusában, nagycsoportosai számára erdei óvodát szervez a terület Soltvadkerti táborában. A tábor finanszírozása önköltséges a szülők részére, ha lehetőséget kapunk, pályázati támogatással csökkentjük a szülők önrészét. Táboroztatásunk célja a külső világ sokszínű tevékeny felfedeztetésével a környezethez fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása. Felfedeztetjük a közvetlen és tágabb környezetükben rejlő szépségeket. Az öt nap a gyermekek számára egy komplex felépített óvodai program, mely szociális kompetenciák fejlesztése mellett környezettudatos szemléletet formál egészségneveléssel és mozgásfejlesztéssel. Az utazás fontossága nem csak abban van, hogy óvodásainkat friss levegőjű helyekre visszük, nem is olyan kirándulásról szól, ahol a család helyett szeretnénk élményekhez juttatni Őket. Egyszerűen erre a korra érnek meg, hogy igazán élmény dús inger gazdag, felejthetetlen hetet tölthessünk együtt.

7. Grafomotoros fejlesztés az óvodában

Jó gyakorlat megnevezése:	Grafomotoros fejlesztés az óvodában
Jó gyakorlat tulajdonosa:	Makra Ildikó Judit
Megvalósítási helyszín:	Pitypang telephely

Rövid leírás:

A „jó gyakorlat” közvetlen célja a különböző korcsoportok finommotoros készségének megalapozása, erősítése. Az ujjak többféle érzéklek általi használata, változatos textúrák, felületek, anyagok, tárgyak érintése, használata során.

Közvetetten az óvodapedagógusok napi fejlesztő munkájához adok szakszerű, változatosan kombinálható, a gyerekek számára érdekes anyagot. Ez a foglalkozási anyag az óvodások körében igen kedvelt utánzásokon és egyéni kreativitáson alapuló tevékenységeket tartalmazza.

A feladatok eredményesen felhasználhatók a helytelen ceruzafogás, változó nyomóerő, csukló kötöttségből eredő grafikus mozgás-hibák megelőzésében és azok javításában, kivitelezésének finomításában, ezáltal a finommozgás fejlesztésében is. Segíti az önkifejezést és környezetünk

mindennapi anyagainak felhasználását. A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka foglalkozásokon és a szabad játék idején sok-sok lehetőséget kipróbálhatnak.

8. Erőszakmentes kommunikáció- agresszió megelőzés

Jó gyakorlat megnevezése:	Erőszakmentes kommunikáció- agresszió megelőzés
Jó gyakorlat tulajdonosa:	Drippy Helga
Megvalósítási helyszín:	Pitypang telephely

Rövid leírás:

Segítséget ad a gyermek- gyermek, felnőtt- felnőtt és gyermek- felnőtt kommunikáció formálásában, javításában, s hatékonyabbá tételében. Segítségével megtanulható a saját szükségletek megfogalmazása anélkül, hogy mások érdekeit, érzelmeit sértenénk, nagymértékben segíti az érzelmi intelligencia alakulását.

Az erőszakmentes kommunikáció két pozitív hatása:

- Megtanulja a gyermek, hogy ha valaki nemet mond, az csupán azt jelenti, hogy Ő csak valami mást szeretne, s nem azt, hogy a másikkal baj van.
- Megtapasztalják az együttérzés erejét és azt, hogy megoldhatatlan helyzetek nincsenek.

A módszer bevezetését kiscsoportban érdemes elkezdni, ahol a pedagógus mintát, modellt nyújt a kicsiknek a társakkal való kapcsolatteremtés módjáról.

Középső csoportban már a gyermekek is próbálkoznak a társakkal ilyen módon beszélni, segítséggel begyakorolják, alkalmazzák a helyes kommunikációt.

Nagycsoportban már meg tanulják érvényesíteni akaratukat mások érzéseinek tiszteletben tartása mellett.

Bebizonyosodott számomra, hogy az erőszakmentes kommunikáció alkalmazásával sikerül megelőzni, illetve csökkenteni a csoportokban az agresszív viselkedés kialakulását, a gyermekek konfliktus kezelésére, megoldására pozitív hatása van.

ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉS

A Budapest Újbuda XI. ker Gazdagréti Óvoda Pedagógiai Programja 2016-ban készült.

Elkészítését a Képviselő testület **109/2015. (V. 21.) XI. ÖK** számú határozata tette szükségessé, amelyet az újonnan létrejött nevelőtestületünk 2016. második félévében elvégzett. A 2016.03.03-ban elfogadott, újonnan megalkotott Pedagógiai Program jogelőd programjai:

- Pitypang Óvoda
- Szivárvány Óvoda A telephely
- Szivárvány Óvoda B telephely

Érvényessége:

Az óvodavezető jóváhagyását követően 2016. szeptember 1-jétől lép életbe és visszavonásig érvényes.

Ezzel egy időben hatályon kívül helyeződik a:

1. Pitypang Óvoda 3/2013.(06.10.) számon jóváhagyott Pedagógiai Programja.
2. Szivárvány Óvoda 7/2013.(08.26.) számon jóváhagyott Pedagógiai Programja.

Az Óvodai Pedagógiai Program értékelése, felülvizsgálata

- A *Pedagógiai* Programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
- Az óvodapedagógusok szakmai munkaközössége minden nevelési év végén, írásban értékeli a *Pedagógiai* Programban megfogalmazott általános és speciális célok és feladatok megvalósulását.

Az Óvodai Pedagógiai Program módosítása

A *Pedagógiai* Program módosítására javaslatot tehet

- Óvodavezető
- A nevelő testület bármely tagja
- Szakmai munkaközösség
- Szülői Szervezet
- Az óvoda fenntartója

A *Pedagógiai* Program módosítását a nevelőtestület fogadja el és az óvoda vezetője hagyja jóvá. A módosított *Pedagógiai* Programot, 2016. szeptember 01. napjától kell bevezetni.

A *Pedagógiai* Program nyilvánosságra hozatala

A *Pedagógiai* Program nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

Egy – egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- Óvoda fenntartójánál,
- Óvoda irattárában,
- Óvoda vezetőjénél,
- *Óvoda honlapján,*
- Óvoda csoportjaiban.

Nyilvánosságra hozatal:

1 – 1 példányát a nevelői szobában, ill. az óvodatitkár irodájában helyezzük el, ahol bárki megnézheti az óvoda nyitvatartási idejében. Ezen kívül az óvoda honlapján is megtekinthető.

Módosításának indoka:

- Törvényi jogszabályi változás
- Fenntartó által meghatározott feladatváltozás

Tájékoztatás a Pedagógiai Programról

A kiscsoportos gyermekek szülei számára tartott első szülői értekezlet alkalmával az óvodavezető vagy az általa megbízott személy átfogó tájékoztatást nyújt a Pedagógiai Program tartalmáról. Az óvodával később jogviszonyt létesítő gyermekek szüleinek az óvodavezető vagy az általa megbízott személy előre egyeztetett időpontban ad tájékoztatást az óvoda Pedagógiai Programjáról, mely az óvoda honlapján folyamatosan, a csoportszobákban az óvoda nyitva tartása alatt megtekinthető.

A fentiekén túl a szülők bármely szülői értekezleten tájékoztatást kérhetnek az óvoda vezetőjétől, vezető-helyettesétől és a csoportos óvodapedagógusoktól.

A Pedagógiai Programmal kapcsolatos kérdéseket a nevelési év ideje alatt bárki, bármikor feltehet az intézmény vezetőjének, aki azokra az ügyintézési határidőn belül érdemi választ ad. Ennek pontos időpontja a szülővel történő előzetes egyeztetés alapján kerül meghatározásra.

Szóbeli érdeklődésre, szóbeli tájékoztatást kaphat az óvoda képviselőjére jogosult személyektől.

Írásbeli kérés a nevelési év ideje alatt bármikor benyújtható az óvodavezető- helyettesnek címezve, aki az ügyintézési határidőn belül írásbeli tájékoztatást nyújt.

Kelt: Budapest, 2016.03.03.

.....
Jánosné Szedlacsek Éva
intézményvezet